

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1 stolp. peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D 25, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljke in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekov
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inšerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Nevarnost z vzhoda

Zgodovina politike ruskih sovjetov napram Kitaju je naravnost tragična. Nagli dvig Kitaja v teku zadnjih trideset let je delo Sunjatsena. Sunjatsen je začel preporod Kitaja v znamenju nacionalne ideje v smislu nekega prosvetljenega liberalizma. Ko se je pojavil na obzorju Ljenu, se mu je Sunjatsen takoj pridružil, toda le kot glasnik osvoboditve vseh nebelokoznih narodov od jarma peščice belokoznih evropskih osvajačev. Dočim Sunjatsen, ki je ustanovil južno-kitajsko vladu v Kantonu, odkoder se je začelo delo nacionalnega združenja vsega Kitaja, ni imel smisla za socialni program boljše vladave, se je učinkovito posluževal ljeninskih gesel in pomoči v borbi tako zoper inozemce in njihove predprave v Kitaju kakor proti lokalnim patriotom in regionalnim separatistom, ki so v svojem konservativnem egoizmu prečili nacionalno zedinjenje. Sovjeti so organizirali in oborožili ter opremili nacionalno kitajsko armado, dali na razpolago svoje, oziroma nemške inženje in v posodili Kantonu velik politični agitacijski aparat, s pomočjo katerega je Kuomintang, narodna kitajska stranka, širil svoje ideje po vsem velikem Kitaju, po katerem so harali različni generali, banditi in vlastodržci, ki so vzdrževali tisočletno anarhijo, brezpravje in samovoljnost. Kanton je imel kot glavnega svetovnega sovjetskega eksperta, komisarja Borodina. Sovjeti so videli že uresničene sanje o azijskih narodih, združenih pod moskovskim vodstvom, ki bodo zanetili revolucijo po vsem svetu, da se ustvari komunizem. Čim bolj so se zavozljevale notranje razmere v Rusiji sami v nerazvozljivo konstantno krizo, tembolj so komisarji kazali na Kitaj kot porok bližnje in sigurne zmage ljeninizma.

Toda v desetih letih so se razmere v Kitaju samem temeljito preokrenile. V Kuomintanu sta se začeli ločevati dve krili, komunistično in meščansko, oziroma inteligenčno. Prvo je zajemalo industrijsko delavstvo in del kmetov. Podlaga za komunizem je v Kitaju dana v proletariatu, ki se v inozemskih tovarnah zelo izrablja, zlasti ženska moč in otroci. Kar se tiče kmetov, obstoji polovica kitajskega kmetijskega prebivalstva iz najemnikov, ki so časih v naravnost tlačanskem razmerju do veleposestnikov. Res se je tudi l. 1925 začelo po Kitaju organizirano delavsko osvobodilno gibanje, generalni štrajki in ponekod zelo nevarni izgredi in nacionalne vstaje, zlasti v pristaniščih.

To je izzvalo reakcijo narodnega vojaštva, buržuazije in velike večine kitajske inteligence ter seveda tudi veleposestva. Pogoji za to so pa v Kitaju veliko bolj dani nego za komunističen prevrat. Industrijsko delavstvo tvori v štiristomilijonskem kitajskem narodu kapljo v neizmernem oceanu in vrh tega se da njegova borba z lahkoto usmeriti nacionalno, ker je skoro ves industrijski kapitalizem, kolikor ga sploh je, v inozemskih rokah. Dežela pa je čisto konservativna, kmet-najemnik je navajen patriarhalnega družabnega reda, vera ga vsekolzi navaja k solidarizmu. Moderne strokovne in razredne organizacije ne najdejo razumevanja in večina organiziranega delavstva se združuje še v srednjeveških gildah, ki imajo kakšno božanstvo za svojega variha. Inteligenca pa je usmerjena vsa v to, da ustvari nacionalno edinstvo, trdno državnost in splošno narodno prosveto pa narodno industrijo, radi česar je komunistično propagando že od začetka le nejevoljno trpela. Ko se je v borbi zoper domače separatiste pokazala potreba največje narodne discipline, je desno krilo Kuomintana postavilo za načelnika stranke in vlade generala Čankajška, ki je po Sunjatsenovi smrti prevzel vodstvo kitajskega narodnega preporoda, prepovedalo vsako združevanje v politične ali socialne in strokovne cilje, vzelo socialne reforme v svoje roke in se izjavilo za solidarizem v zgradbi nacionalne proizvodnje ter obrodilo razredno borbo. Obenem se je začela obračati borba za osvoboditev kitajskega naroda proti ruskim učiteljem!

Sovjeti so pač učili boj zoper vsak imperijalizem, vse inozemske privilegije in proglasili absolutno pravo narodne samoopredelbe, so pa pri tem pozabili na — ruski imperijalizem. Sibirija je tem bogatejša, čim bolj osiromašuje evropska Rusija. Sibirija je ogromna zakladnica sirovin za Rusijo. Izvoz sibirskih produktov tvori edino aktivno postavko v ruskem državnem proračunu. Njena gozdna in rudninska bogastva presegajo ameriška. Ta Sibirija je zvezana po eni strani s svetom po Vladivostoku, do katerega pelje najkrajša železniška zveza skozi kitajsko Mandžurijo. Ta Mandžurija se je že carski Rusiji zdela »življenjsko potrebna«; brez nje je Vladivostok, oziroma velik del ruskega

Jugoslavija in vojna odškodnina
Proti Jounghovemu načrtu - Naše utemeljene zahteve

Belgrad, 20. jul. (Tel. Slov.) Zunanje ministrstvo je izdalo sledeče obvestilo: »Poslanika naše kraljevine v Parizu in Londonu sta predala v imenu kraljevske vlade respektivnim vladam note, v katerih so navedene vse nepravilnosti, ki bi jih utrpela naša kraljevina, če bi bilo poročilo odbora ekspertov za definitivno rešitev reparacijskega problema, objavljeno 7. julija, sprejeto.

Po tem poročilu odbora strokovnjakov bi naš del pri nemških anuitetah v času prve periode (1929-1966), ki je po dosedanjem sporazumu bil zagotovljen s 5-odstotki vseh nemških reparacij, padel na 4.2 do 4.3 odstotka. Še več škode bi utrpela naša država s predloženo delitvijo onega dela nemških anuitet, ki bi se mogel v tej prvi periodi vnovčiti. Za sedaj se po poročilu ekspertov ne more trditi, koliko bi točno moral znašati naš del v vnovčljivem delu nemških anuitet, ki v celoti znaša 598.8 milj. zlatih mark letno in ki predstavlja najsigurnejši del nemških plačil, ker se more mobilizirati in komercializirati. Po naših trditvah bi naš delež v zajamčenem delu reparacij moral znašati 26 milj. zlatih mark.

Po poročilu ekspertov pa se predvideva francoski delež na 500 milj. zlatih mark, italijanski na 42 milj., tako da odpade na vse ostale države samo 56 milj. zlatih mark ter tako obstoja bojazen, da se naš delež po tem ostanku procentualno zmanjša na 5 do 6 milijonov zlatih mark letno. Po poročilu odbora ekspertov bi se pri delitvi nemških anuitet v drugi periodi (1966-1988) naši državi napravila še večja krivica. Medtem, ko bi naš današnji zajamčen odstotek dal naši državi v tej periodi pravico na 70 do 80 milj. zlatih mark, bi po predlogu ekspertov dobili mi vsega 22.6 milj. zlatih mark. Eksperti se v tem slučaju niso držali načela, katero so sami postavili, da se morajo namreč pri nemških anuitetah v tej drugi periodi izplačati medzavezniški vojni dolgov. Ostalim državam je dodeljena cela vsota, ki jim je potrebna, da izplačajo svoje vojne dolgove, za našo kraljevino pa so vpoštevane samo dogovorjene anuite za njene dolgove Zedinjenim državam Sev. Amerike in Veliki Britaniji. Naš vojni dolg Franciji ni vračunan. V pogledu organizacije banke za mednarodna izplačila položaj naše države ni nič boljši od položaja Belgije, Japonske in Zedinjenih držav Severne Amerike, katerih položaj v reparacijski komisiji je ravno tak kot naš, medtem ko dobijo v upravi te banke za mednarodna plačila po dva člana, se lahko pričakuje za našo kraljevino, da dobi eno od devetih mest v upravnem odboru po tem, kolikor je predvideno za vse ostale zavezniške in nevtralne države. Z ozirom na vse to zahteva kraljevska vlada v notah, ki sta jih predala naša poslanika v Parizu in Londonu.

1. Da bo naša kraljevina zastopana na politični konferenci na reparacijah zainteresiranih držav, ki bo reševala o sprejemu poročila odbora ekspertov.

2. Da se naši kraljevini zagotovi njen zagaranirani odstotek v nemških anuitetah za čas prve periode (1929-1966).

3. Da se vsi vojni dolgovi naše kraljevine stavijo v celoti na račun nemških plačil, kakor je to napravljeno z vojnimi dolgovi ostalih zavezniških držav.

tihoceanskega Primorja brez pomena za Rusijo in zapade Japonski. Če Rusija izgubi v Mandžuriji svojo postojanko, ki je vzhodno kitajska železnica, bi bil velik del komunističnega programa: Azija azijskim narodom! uresničen...

Kitajska vlada se je čutila tembolj močno, čimbolj se je Kitaj zedinjeval in čimbolj so se slabšale notranje razmere v Rusiji. Brez dvoma pa stoji za Kitajsko tudi Anglija, ki vodi v Aziji, pa povsod po svetu čisto drugačno politiko ko Rusija. Dočim ta dela z visokimi gesli in velikim šumom, se angleška diplomacija komaj čuti. Čim so se začeli po moskovski propagandi azijski narodi probujati, jim je Anglija v izvestni meri dovolila prosti tek, napram Kitaju pa je postopala naravnost ženerozno, odpovedujoč se skoro vsem svojim predpravicam. Da ji pa na razpolago vso svojo ogromno diplomatsko podporo v boju zoper ruski imperijalizem. Leta 1928. je izgnal Čankajšek Borodina. Sedež kitajske vlade se je prenesel v Nanking. Severni Kitaj postaja počasi organičen del celokupnega Kitaja. Sin in naslednik Čansolina, ki upravlja Mandžu-

4. Da se pri delitvi nemških anuitet, ki se lahko takoj vnovčijo, zagotovi tudi naši kraljevini delež v njenem polnem odstotku, tako da iz še razpoložljive svote 56.8 milj. zlatih mark prejme letno svoj polni iznos (okoli 26 milj. zlatih mark).

5. Da se naši kraljevini zagotovi v upravi projektirane banke za mednarodna plačila sodelovanje.

Ze mnogo preje jekraljeva vlada takoj po objavi komunikacije, izdelanega v Zenevi dne 26. septembra 1928, s strani predstavnikov vlad zainteresiranih vevselil o sestavi odbora ekspertov za definitivno rešitev reparacijskega problema, obrnila največjo pažnjo interesom naše kraljevine pri reparacijskih delih in zaščiti naših zagaraniranih pravic. Tako je 7. decembra 1928 predala naša vlada noto vladam Velike Britanije in Francije, v kateri je naša vlada obrazložila svoje pravice na zastopstvo v odboru ekspertov. Razen tega je v tej noti razloženo tudi stališče kraljeve vlade, da smatra ona že s prejšnjim sporazumom kot definitivno regulirano vprašanje enega dela bodočih nemških odplačil in vprašanje načina izplačila svojih dolgov za odstopljeno imetje od bivše Avstro-Ogrske in za dolg osvoboditve. Ker je pa vendar sklep na konferenci šest zainteresiranih vevselil od dne 16. septembra 1928 ostal v veljavi in po tem sklepu naša kraljevina ni dobila pravice sodelovanja v odboru strokovnjakov, je kraljeva vlada v toku dela odbora strokovnjakov napravila pri prijateljskih vladah v Franciji in Veliki Britaniji korake z namenom, da za-

ščiti pravice, zajamčene naši kraljevini tako s posebnim sporazumom, ki ga je naša kraljevina sklenila s Francijo in Veliko Britanijo (13. januarja 1920 in 29. junija 1921), kakor tudi /o sklepu mednarodne konference od 13. junija 1922 ob pristopu naše kraljevine k aranžmanu v Spa 16. julija 1920 in 14. januarja 1925 ob priliki sprejema Dawesovega načrta. Ko je 7. junija 1929 odbor strokovnjakov objavil svoje poročilo (Youngov načrt) in ko se je zvedelo, da ta načrt ni dovolj vpošteval naših pravic in interesov, ni kraljeva vlada opustila prilike, da bi obrnila pozornost vlad Francije in Velike Britanije na krivico, ki se je napravila naši kraljevini s predlogom Youngovega načrta. Kraljevo poslanika v Parizu in Londonu sta poleg nekoliko ustmenih korakov predala 1. junija t. l. note, v katerih med ostalimi zahtevami prijateljsko posredovanje teh dveh zavezniških vlad, da se nam na vsak način zagotovi udeleževanje v predstoječi mednarodni politični konferenci, ki bo reševala o sprejemu poročila odbora strokovnjakov. Medtem ko smo mogli pristati na to, da nismo sodelovali v odboru strokovnjakov, ko so izdelovali ta svoj novi načrt, ker smo bili prepričani, da bosta Francija in Velika Britanija po obvezah od 13. januarja 1920 in 20. junija 1921 zaščitili tudi naše koristi, sedaj po takih rezultatih načrta strokovnjakov, ki bi našim koristim prizadeval znatno škodo, zahtevamo, da se nas povabi k predstoječi politični konferenci, da dobimo možnost, braniti svoje pravice neposredno.

Gospodarska vprašanja in dela

Belgrad, 20. jul. (Tel. >Slov.) Snoči se je vršila v kabinetu kmetijskega ministrstva konferenca med ministri Frangešem, Srskičem, Uzunovičem in Švrljugo, na kateri so pretresali zakonski načrt, s katerim naj se definitivno likvidira agrarno vprašanje. — Trgovinski minister je na predlog oddelka za

kreditne ustanove odobril ustanovitev delniške družbe »Ruda in kovina d. d.« v Ljubljani z delniškim kapitalom 1 milij. Din. Nadalje je odobril ustanovitev Prve jugoslovanske filmske družbe »Adria National Film d. d.« s sedežem v Belgradu. Osnovni kapital znaša 1 milij. Din.

Velik narastek našega izvoza

Belgrad, 20. jul. (Tel. >Slov.) Meseca junija t. l. je znašal naš izvoz 420.516 ton v vrednosti 530.234.508 Din. Od tega odpade na žito in koruzo 32.000.000 Din, na živo živino 50 milj. Din, na meso in mesne izdelke 13 milj., na jajca 50 milj., na kožo 5 milj., na drva 10 milijonov, na stavbni les 168 milj., na železniške pragove 22 milj., na ostale lesne izdelke 15 milj., na cement 11 in pol milj., na razne rude preko 50 milj. Din.

V juniju lanskega leta pa je znašal celokupen izvoz 378.302 tone v vrednosti

454.360.310 Din. Povečanje našega izvoza se opaža v celem prvem polletju letošnjega leta, kar najbolj dokazujejo statistični podatki. Medtem ko je znašal izvoz v I. polletju l. 1928 2.047.858 ton v vrednosti 2.687.036.407 Din, znaša v I. polletju letošnjega leta 2.196.401 ton v vrednosti 2.989.072.997 Din. Povečanje znaša torej za prvih šest mesecev t. l. 148.543 ton v vrednosti 302.036.590 Din, kar znaša, povedano v odstotkih teže, 7,25%, v odstotkih vrednosti pa 11,25%.

Izključitev Pavelića
iz Hrv. Sokola

Zagreb, 20. jul. (Tel. >Slov.) Odbor hrvatske sokolske zveze je na seji 28. maja ugotovil, da dr. Ante Pavelić ni več član hrvatskega sokolstva.

Kralj v Topoli

Belgrad, 20. jul. (Tel. Slov.) Nj. V. kralj je danes ob 11 v spremstvu maršala dvora Dimitrijevića odpotoval v Topolo.

Pravica do invalidnine

Belgrad, 20. julija. (Tel. >Slov.) Vsi oni, ki imajo po novem invalidskem zakonu pravico do invalidnine, morajo do 30. novembra t. l. dati glede svojih pravic pisмено prijavo onemu sodišču, ki mu je svoječasnno prisodilo invalidnino, in zahtevati od njega, da jim izda potrdilo, da imajo vse pogoje za svoje pravice. Poleg prijave morajo invalidi predložiti overjen prepis invalidskega lista od vojnega okrožja, potrdilo samoupravnega ali državnega zdravnika, da se stanje invalidnosti ni zboljšalo, potrdilo občine o svojem imovinskem stanju, potrdilo, da žive v svoji družini, za katere sprejema invalidske dodatke, potrdilo, da ni invalid med tem časom izstopil iz državljanstva, oziroma stopil v službo kake tuje države, da ne dela proti interesom naše države, da ni obsojen za delo proti državi in njeni ureditvi, da ni kaznovan za žalitev Nj. Velikanstva, da ni kradeč, da ni pijanec, kvartač in da moralno živi. Istokako morajo rodbine, ki prejemajo invalidsko pomoč, predložiti sodišču potrdila, ki jih zahteva invalidski zakon.

Komunizem v Avstriji

Vsak hip moremo štiti tu ali tam po Evropi, kako dobiva komunizem podobe, navodila, tiskovine, denarne podpore iz — Avstrije. Po takih vesteh sodeč, mora biti v Avstriji komunizem naravnost potence, s katero treba računati. — V resnici pa je komunizem danes še v Avstriji brez političnega pomena. Ta stranka je tako neznatna, da bi se ne splačalo voditi o njej račun, ako bi ne bilo baš gori označenih senzacij z vseh strani Evrope, ... ki pa niso povsem brez podlage. Kako to dozdnevno nasprotje?

Komunisti na Dunaju imajo svojo organizacijo jako dobro razvito. Na Alserstrasse imajo celo svoj prekrasen komunističen dom, ki je svojina stranke. Kako so prišli do njega, je samo javna tajnost: to je sovjetsko masko. — Toda kljub vsemu prizadevanju Sovjetov se stranka v Avstriji ni mogla razviti. Organiziranih članov ima ubogo malo, tako da dožive javno blamažo vsakokrat, ko morajo javno nastopiti. Pri volitvah sploh ne prihajajo v poštev, ker ne spravijo skup niti pošten dobec količnika.

In vendar je res, da so tu komunistične širileže z vsega sveta, ki imajo svoje zavetje v komunističnem domu na Alserstrasse. — Poleg te centrale imajo pa še zatočišče v sovjetski trgovinski reprezentanci tik Grabna, v palači Hrvatske eskomptne banke, ki so jo Rusi celo vzeli v najem. Tu je ta palača natrpana uradnikov, časi je težko doznati, kaj ti ljudje sploh tam uganjajo dan za dnem, — kajti posla imajo presneto malo. Tudi njihova bilanca to dokazuje.

Kakor v Berlinu tako na Dunaju izdajajo dnevnik »Die rote Fahne«, ki ga dobiva vsakdo, kdor le hoče. V sovjetski trgovski reprezentanci leži na vseh mizah po sobah in hodnikih. — Javna je tajnost, da prihaja denar po tej poti za vse komunistične potrebe v Avstriji in v vseh deželah, ki so pod interesno sfero teh današnjih organizacij. Torej tudi Balkan. — Zato je verjetno, da vodi niti za vsak komunističen komplot — sem na Dunaj.

V Avstriji pa tla za komunizem doslej niso bila ugodna, in sicer zategadelj, ker so bili socialisti gibčni, delavni, ker so znali za svojo stranko delati in živeti. — Med socialisti pa velja glavno načelo: disciplina za vsako ceno, tudi če ni vse prav v stranki, tudi če so grehi posamnikov še tako veliki. Delavstvo je namreč že imelo prilike doživljati, kaj znači to: biti v težkih časih v nedisciplinirani stranki, ki je razbita, kjer ima vsaka glava svojo pamet. In tako so bili komunisti od vsega začetka razkričani, da rušijo neobhodno potrebno disciplino in torej moč stranke, edino orožje, ki ga imajo. — Zato naglašam še enkrat, da je komunistov na Dunaju tako malo, da danes sploh v nikakem oziru ne prihajajo v poštev. — Pa vendar so — sila, ki je ni spustiti izpred oči, — to pa vsled tistih okolnosti, ki sem jih zgoraj omenjal. Je med množico idealistov, pa je tudi takih, ki jih drži pokonec — tuj denar, ki ga doslej še nikdar ni zmanjkalo za avstrijske in zunanje potrebe in namene.

Rast komunistov kot stranke, ki jo bo treba upoštevati, pa je odvisna edino od pogreškov socialistične stranke oziroma njenih voditeljev. Ni teh pogreškov je dovolj, ki jih komunisti strašno intenzivno izkoriščajo. In komunisti bi po moji misli imeli že dovolj uspehov, ako ... ako bi bili edini. Pa niso!

Tudi komunisti so že budo razprti med seboj. Na Dunaju imamo dve komunistični stranki: oficijelno Stalino in opozicijsko komunistično stranko, ki se med seboj koljeta na nož. Ene vrste kolovodje socialistov koke-tujejo s Stalino, zato je komunistična opozicija na socialiste strašno huda. Njeno glasilce je »Arbeiter-Stimme«, Zentral-Organ der kommunistischen Partei Österreichs-Opposition. — Ta list je s socialisti v vednem boju in jim bere strašne levite. Koliko bo imel uspeha, se mora šele pokazati.

Nato gibanje se mora vsekar budno paziti. G.

Decentralizacija v Romuniji

Bukarešta, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Rumunski notranji minister je danes dal v parlamentu izjavo o novem upravnem zakonu za reorganizacijo državne uprave. Izjavil je, da se je osnutek zakona sestavljal vpoštevajoč zahteve posameznih pokrajin. Načelna stran zakona je utemeljena v decentralizaciji. Na ta način dobijo posamezni okraji možnost za samostojno življenje. Minister je odločno zavrnil očitke liberalcev in zastopnikov manjšin. Označil je njihove zahteve za šovinistične. Obdolžil je madjarsko stranko, da propagira ne samo v svoji domovini, na Madjarskem, temveč tudi na Rumunskem propagando za revizijo mirovnih pogodb. Glede na zahteve Madjarske za revizijo mirovnih pogodb pa odločno izjavlja: »Ne, nikdar!«

Belgrad, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Za računkega uradnika v 4. skupini II. kategorije pri podružnici poštne hranilnice v Ljubljani je imenovan Šporen Ivan, nepravnik iste filijalka.

Posredovanje Amerike

London, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Kakor se poroča, se je vršila včeraj in danes živahna izmenjava misli med Londonom, Parizom, Tokio in Washingtonom in sicer na podlagi sklepev glede Kitajske iz washingtonske konference 1. 1921. Državni tajnik Stimson je sporočil nazore ameriške vlade glede rusko-kitajskega spora. Ameriška vlada ne smatra obstoječi spor za politični konflikt, temveč le za nesporazumljenje tehničnega in gospodarstvenega značaja. Iz tega vzroka tudi misli Amerika, da ni spor take narave, da bi se mogel rešiti le z orožjem. Saj ni bila v sporu na nobeni strani užaljena narodna čast, niti ne gre za objekte, ki bi bili za eno ali drugo stranko življenskega pomena. Amerika odločno svari i Kitajsko i Rusijo pred vojno, kajti trpeli bi tudi drugi narodi. Ker Amerika nima diplomatskih odnošajev s Sovjetsko Rusijo, je državni tajnik Stimson prosil francoskega zunanjega ministra Brianda, naj on sporoči to ameriško izjavo Moskvi. Briand je to dragevolje sprejel.

Stimson in Briand sta se tudi sicer odločila za skupno sodelovanje pri poravnavi kitajsko-ruskega spora. Amerika je mnenja, da pride kot posredovalca v poštev le Francija

in Amerika, ker imata Anglija in Japonska v severni Mandžuriji materijalne interese.

London, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Po vesteh iz Harbina se kitajske čete naglo zbirajo na celi mandžurski meji. Nad Harbinom se je proglasilo obsešno stanje.

New York, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Dosedaj še ni dospel nikak oficijelen odgovor Kitajske ali Rusije na ameriški opomin, da naj se poravnava spor mirnim potom. Po oficijelnih izjavah sovjetske vlade in kitajskega poslanika v Washingtonu je ameriška vlada prepričana, da se bo dala vojna preprečiti. Kitajski poslanik je izjavil, da je kitajska vlada odločena, ravnati natančno po sklepih pri reševanju obstoječega spora. Čeprav Kellogov pakt dosedaj še ni prišel do veljave, hoče Kitajska poravnati konflikt brez nasilnih sredstev.

London, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Kakor poroča »Exchange Telegraph«, je ameriški državni tajnik Stimson v razgovoru z italijanskim poslanikom prosil italijansko vlado, naj intervenira v Rusiji in na Kitajskem. Isti list piše, da je angleška vlada javila v Pariz in Washington svojo pripravljenost in pomoč pri poravnavi kitajsko-ruskega spora.

Burov v Parizu

Sofija, 20. julija. (Tel. »Slov.«) Današnje »Utro« javlja, da bo bolgarski zunanji minister Burov ostal še nekoliko dni v Parizu. Trdi se, da se med Londonom in Parizom vodijo razgovori o položaju na bolgarsko-jugoslovanski meji. Minister Burov bo v Parizu počakal na rezultate teh dogovorov.

Pred ratifikacijo

Pariz, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Danes je imel francoski zunanji minister razgovore z nemškimi in angleškimi poslaniki v Parizu. Nemški poslanik je ponovno izrazil željo nemške vlade, naj se hiti s predpripravi za mednarodno vladno konferenco. Nadalje je urgiral, da naj vendar enkrat organizacijski odbor meddržavne reparacijske banke začne s svojim delom. Angleški poslanik je izročil odgovor svoje vlade na zadnjo Briandovo noto. V tej noti je angleška vlada končnoveljavno odstopila od svoje zahteve, da naj bo London mesto zasedanja meddržavne konference. Na vsak način pa vztraja angleška vlada na tem, naj se vrši konferenca v kolikor mogoče veliki bližini Londona. Na ta način pride v poštev kako holandsko mesto, nikakor pa ne Švic.

Pariz, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Ker francoska zbornica želi dokončati do nedelje razpravo o ratifikaciji, je imela sredi zbornice nočno sejo, ki je v splošnem potekala mirno, razen incidenta med Briandom in poslancem Bouillonom. Bouillon je zahteval, naj pošlje vlada v Washington na razpravo delegacijo pod vodstvom enega ministra. Nato je odgovoril Briand energično in jezno: »Torej nimate zadosti z dosedanjim ponižanjem Francije, ki ste ga vi zakrivil. Zakaj niste prej predlagali, naj se pošlje v Washington deputacija pod vodstvom ministra. Ne bi bil šel tja, prepuštil pa bi vam moje mesto, da greste lahko vi. Danes ne gre več za intervencije, temveč za ratifikacijo. Gre za: da ali ne!« Na te Briandove besede ni Bouillon ničesar odgovoril.

Pariz, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Razprava o ratifikaciji dogovora o dolgovih v francoski zbornici se bliža koncu. Danes se je vršila seja ministrskega sveta v odsotnosti ministrskega predsednika Poincaréja. Predlog za francoske pridržke bo vlada sestavila, vpoštevajoč vse dosedaj vložene predloge. Zunanji odsek senata je včeraj imenoval svojega poročevalca ter po njem sporočil, da je senat pripravljen, pristati na ratifikacijo brez pridržkov.

Pariz, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Današnji listi pišejo o izjavi Parkerja Gilberta o finančni zmogljivosti Nemčije. Parker Gilbert je izjavil, da se je nemški pridonosti posrečilo, da je svoje finance po velikih izgubah v svetovni vojni temeljito popravila. Dosedaj je Nemčija lojalno plačala vse obveznosti, in sicer je dala 1800 milijonov 739.800 RM.

Pariz, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Po včerajšnji demarši angleškega in nemškega poslanika v Parizu je skoraj gotovo, da se bo sestala konferenca za izvedbo Youngovega načrta 16. avgusta in sicer najbrže v kakem nizozemskem mestu.

Švica proti Italiji

Zürich, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Švicarski poslanik v Rimu je imel razgovor z Mussolinijem o napadih italijanskega tiska na švicarsko vlado. Mussolini je izjavil, da po njegovem mnenju niso dobri odnošaji med Švico in Italijo ogroženi.

Albanija demantira

Tirana, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Albanski presbiter demantira oficijelno v belgrajskih listih razširjene vesti o vpadih albanskih komitaskih tolp na jugoslovansko ozemlje pri Strugi. Albanija ima dosti opravka z obnovitvijo svojih notranjih razmer in hoče živeti z vsemi sosedi v najboljših odnošajih. Nikakor nima namena, vmešavati se v notranje zadeve tujih držav.

Posvetitev šola Carevića

Dubrovnik, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Dubrovniški župan je dobil od novega dubrovniškega škola Carevića obširno pismo, s katerim javlja, da se vrši njegova posvetitev 1. avgusta v zagrebski stolni cerkvi. V Dubrovnik pride novi škof 4. septembra. Svečano ustoličenje pa se vrši 8. septembra.

Automobilska nesreča v Zagrebu

Zagreb, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Danes ob 2 polne je stal na savski cesti v družbi svojih prijateljev Leopold Zilbert, rojen v Krškem leta 1910. Mimo njega so vozili tramvaj, avtomobili in druga vozila. Neki luksuzni avto je peljal proti mestu, kjer so stali omenjeni mladenič v razgovoru. Šofer je dajal znamenja, da bi se peši ognili s ceste in ni zmanjš

Kaj je novega

Padovanski čudotvorec v Belgradu

Padovanski čudotvorec sv. Anton, ljubljenec in ljubitelj, nade in pomoč vseh bednih in kakorkoli nesrečnih, dobi svoje trajno svetilišče sedaj tudi v Belgradu. In kje pač bi bil hram tega zaščitnika dušno in telesno lačnih bolj potreben nego v modernem velenestu?

Prav za prav se je sv. Anton že naselil v Belgradu; toda začasno je našel le skrajno boren, majhen kotiček, kjer že davno ni več prostora za njegove častilce in prošnje. Sedaj tedaj ima dobiti vredno svetilišče. To je stvar, ki gre mar vsem jugoslovanskim katoličanom, saj imamo v Belgradu vsi svoje brate in vsakemu izmed nas bo milo, ako bo ob prihodu v Belgrad mogel poročati k sv. Antonu...

Načrt za jubilejno cerkev sv. Antona v Belgradu.

Leta 1926. so se naselili v Belgradu frančiškani očetje, ki so tako mili vsakemu vernemu srču med slovenskim in hrvatskim ljudstvom, in so še istega leta zgradili v Bregalniški ulici svoj samostan; v mali stari hišici poleg samostana pa so začasno uredili kapelico v čast sv. Antona Padovanskemu. Meseca februarja leta 1927. je bil frančiškanski oče, ki je bil dodeljen del belogradskega mesta kot župnika in tako je skromna kapelica sv. Antona postala mestna župna cerkev.

Očetje frančiškani so bili že ob svojem prihodu v Belgrad sklenili, da zgrade na čast sv. Antona veliko cerkev, ki naj bi bila dovršena že do leta 1931., ko bo katoliški svet obhajal 700-letnico smrti sv. Antona. Ves ta čas so frančiškani želi, a vztrajno delali za uresničitev tega načrta. Potreba po novi cerkvi pa je tudi postajala vsak dan bolj očitna. Število katoličanov stalno narašča. Frančiškanski očetje so s svojim dušnopastirskim prizadevanjem polagoma pritegnili in zbrali okoli sv. Antona raztresene katoličane z Džerma Bulbadera in Malega mokrega loga, a iz mesta so začele rotati k sv. Antonu cele procesije. A kam bi toliko obiskovalci v tako majhni kapelici! Na godovini dan sv. Antona (13. junija) se je morala služba božja vršiti vedno pod milim nebom — na samostanskem dvorišču. Jasno je, da pri tem ne more ostati in da mora sv. Anton dobiti primerno svetilišče.

Že svoj čas se je v Belgradu ustanovilo posebno društvo za zgradbo župne cerkve sv. Antona in začelo s pripravljalnimi deli. Slovenci bo posebno razveselilo, da je načrte napravil naš mojster gosp. profesor Plečnik. Zemljišče je pripravljeno, navoženega že tudi nekaj materiala in te dni se položi za novo cerkev temeljni kamen. Vse je tedaj pripravljeno, samo enega še manjka — denarja! Kako naj bi bilo drugače? Očetje frančiškani niso, kakor znano, kapitalisti, a župljani z Malega mokrega loga, Džerma itd. prav tako ne... Pri vsem tem je gotovo, da tudi cerkvi ni mogoče zidati drugače nego z denarjem. Kdo ga bo dal? Katoličani širom Jugoslavije, belgrajski seveda predvsem. Lepa prilika za vsakogar, da na večne obresti naloži svoj denar pa najsi je tudi le vdovin dinar.

Mašniški jubilej dušnega pastirja

Leskovec pri Krškem.

Danes obhaja 25-letnico mašništva tukajšnji župnik in dekan gospod Alojzij Kurent. Služboval je kot kaplan najprej v Semiču, potem v Trebnjem, slednjič v Krškem. Kot župnik pa najprej v Krškem in nato je bil imenovan za dekana v Leskovcu. Gospod jubilar je priznan in zaželen cerkveni govornik. Vsa liturgična opravila opravlja po načelu: »sancta sancte.« Našo župnijo je oskrbel z zvonovi — tako župnijsko cerkev kakor vso 11. parohijsko. Vestno in točno vodi Dekliško M. družbo in M. družbo za žene in matere.

Udeležuje se kot marljiv član raznih gospodarskih odborov: občinskega, šolskega in cestnega. Veliko naklonjenost kaže za napredek šole in posebno zanimanje za zboljšanje cest. Za njegov današnji jubilej ga je obč. odbor imenoval za častnega občana.

Je pa tudi velik prijatelj narave. Posavska podružnica Planinskega društva ga šteje za svojega agilnega uda. Rešil je podružnici tukajšnjo dolensko najvišjo goro: Kum.

V osebnem občevanju slovi po svojem finem nastopu in kot ljubezniv družabnik v vseh krogih. Dalje je vsakemu človeku z dobrim nasvetom na razpolago; saj je eno njegovih glavnih pravil, po katerem se ravna, pač to: »Ljudem je treba ustreči!«

Zato mu kličemo ob njegovi srebrni sv. maši: Bog ga živi!

Koledar

Nedelja, 21. julija (deveta pobinkoština nedelja): Prakseda, devica mučenica. — Jutri: ponedeljek, 22. julija: Marija Magdalena, spokornica.

Eno uro pri mučeniku - svečeniku

Na potu v Selško dolino in med naše »Rovtarje«, kamor je najraje zahajal v počitnicah pokojni dr. E. Krek, sem se mimogrede oglašil tudi pri osiwelem starološkem »kaplanu« župniku M. Ražunu, ki samotari in živetari v kaplaniji v Stari Loki.

Potrkam! Že stoji med vrati markantna častiljiva visoka postava našega bridko preizkušene narodne borce stare nacionalne garde — dolgoletni šentjakovski župnik Matej Ražun.

»O, Bog vas sprimi! To me veseli, da ste prišli. Večkrat sem mislil na vas.«

»Jaz tudi na vas, gospod župnik.«

»No, pa sedite,« me ljubeznjivo povabi na stol in pa še bolj pristržno pogleda s svojimi živimi očmi.

»Kako kaj živite, gospod župnik?«

»Dobro. Sem zadovoljen! Nič se nimam pritoževati. Tu sem za kaplana skoro že od nesrečnega plebiscita sem. Gospod dekan je z menoj zelo dober. Cesar ne zmorem sam, mi on rad pomaga. Tudi na zadružnem polju se sodelujem, kolikor pač morem. Toda živi so mi skoro čisto odpovedali. Pridigujem rad, a težko, ker mi spomin nagaja. Zato rajši kar čitam.«

»To mi je nerodno, ker vem, da bolj ljubijo ljudje verniki živo besedo. Zato bi se najraje umaknil v pokoj nazaj v svoj rojstni kraj na Koroško — v Škocjan v Podjuni. Pa se bojim, da tudi tam ne bi mogel vsem ljudem ustreči. Sicer pa je do stislovenskih župnik brez župnika, oskrbovanih po provizorjih iz Celovca. En tak miren, zapuščen kotiček si bom izbral, kjer bom samo maševal in molil in bom v najnujnejši duševni sili in potrebi ljudem v pomoč in tolažbo. Veste, gospod doktor, sem živčno čisto uničen in zato absolutnega miru potreben. Seveda se bo moja vrnitev v ljubljeno deželo izvršila, če bo koroško-avstrijska vlada s tem zadovoljna in mi bo dovolila svojo skromno penzijo tam uživati.«

»Gospod župnik, dovolite, zakaj prav za pa ste bili med vojno postavljeni pred vojno sodišče in zaprti v Celovcu?«

»Obdolžili so me, da na dan cesarske maše nisem hotel poslušati na koncu cesarske pesmi in da sem torej prežgal od altara odšel, kar pa ni bilo res. Tudi so me obdolžili, da politično delujem, seveda nič konkretnega. Zaprt sem bil v samotni celici voj. garnizijskega sodišča v Celovcu, ravno v oni temni celici z malo linico, kjer je prej bival S. iz Doberlevasi, ki je bil čisto po nedolžnem ustrelen. Ležal sem na istih deskah, ki so služile pri ustrelitvi S. za oporo. Ali je bilo to namenoma narejeno, ne vem, a vem, da je bilo grozno, mučno — — — Šest mesecev skoro nisem zatisnil očesa — in to zdrav človek. Kaj vse sem duševno v tem času doživel in pretrpel, tega vam ne morem popisati. Enkrat so mi rekli, da se že krsta teše zame, da bom ustrelen — — — Molil sem samo k pravičnemu Bogu in pravica je zmagała. — — —

Neko noč sem ležal na tisti nesrečni, smrtonosni lesen prični in bulil z očmi v temni zidni svod, kar razločno začujem znani mi glas neprijateljske osebe: »Ali odpustiš vsem tistim, ki so te po krivem obdolžili, tožili in sumničili?«

Ustrašil sem se znanega glasu. Molčim, prisluškujem in premisslujem ves v ekstazi in duševni nervoznosti. In zopet začujem isto vprašanje, samo še bolj glasno in odločno... Poslušam, če je morda kdo zunaj pred vrati celice. Nič se ne gane. Vse tiho!

Vprašanje se ponovi v tretjič!

Mislil sem prej, da je morda le halucinacija — a ni bila, ker nisem ne spal, ne sanjal. Glas je bil čuti iz neizmerne daljave in s težkim duševnim naporom in samopremagovanjem.

»Kaj hočem? Katoliški duhovnik sem! Seveda moram vsem odpustiti in odpustiti... In zaklical sem: »Odpusti!«

Skrivnostnega prosečnega glasu ni bilo več slišati, noč je bila lažja in krajša — moralo je biti ravno krog ponoči — ure duhov; srce in duša sta se mi malo umirila, a zaspal nisem celo noč. — —

Proces, obtožba proti meni se je potem hitro razblinil v nič. Glavna obremenilna priča je pri zaslišanju vse svoje prvotne izpovedi in obtožbe preklicala in zanikala — ker je bila le našuntana in orožje tujih rok!

Ko sem prihajal iz zapora domov v St. Jakob v R. je bil več kot slučaj, da sem prve srečal ob cesti ravno tiste osebe, ki so me v zapor spravile. Kaj sedaj? Kaj storiti? Mučen položaj, silno težka situacija! Ti zmagovalec, prost, oproščen vseh očitanj in natočevanj stojiš pred svojimi znanimi sovražniki, katere bi sedaj lahko spravil v zapor!

Nič! Katoliški duhovnik si! Odpustil si jim že! Odpusti jim še očitno!

In stopil sem mirno do gospe X. in ji segel v roko, stopil do gospodične Y. in ji prožil roko v znamenje odpustanja.

Bili sta prosenečeni, ginjeni.

Še danes pa ne vem, kam, v katero vrsto duševnih kajstev in dejstev bi uvrstil oni skrivnostni medij, glas, ki je že v zaporu uvedel spravo in odpustanje med nami. — A bilo je resnično...

Po pristržnem razgovoru sem narodnemu mučeniku-svečeniku želel iz srca srečno vrnitev nazaj v njegov koroški planinski raj ter mu voščil dolgo in zadovoljno življenje v deželi Hotimirovi! — —

Dr. Rožić Val.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

V službi revežev

Ogromno delo Vincencijeve družbe.

Ljubljana, 20. jul.

Tiho, skoraj da od širše javnosti skrito je delo nekaterih nesebičnih mož, ki so si za svojo krščansko dolžnost naložili skrb za siromake. Središče delovanja teh dobrotnikov je družba sv. Vincencija v Ljubljani, kateri že več let kot predsednik na čelu stoji šolski nadzornik v pok., g. Fran Lavližar.

Vincencijeva družba je te dni izdala tiskano poročilo o svojem delovanju v lanskem letu. Iz njega posnemamo vso ogrom

Od solca zagorelo zdravo kožo hočete imeti? Zato na-
drgnite svoje telo z

NIVEA-CREME

In nato ven v naravo, zrak in solnce.
Nivea-Crema pospešuje zagorelost potom
solčnih žarkov in zmanjšuje nevarnost bole-
stnih solčnih opeklin. Ali suho mora biti Vaše
telo. Ne smete je nikdar mokrega izpostaviti
solčnim žarkom. In zmeraj preje nadgraiti.
Samo Nivea-Crema vsebuje za nego kože
potrebni sicer in v tem tili njen učinek.
Dose po Din 3-4, 5-6, 10-12-14. Tube iz čistega
kositra po Din 9-10-12-14.

V valovih Save

Ježica, 20. julija.

Je to hudo resna zadeva, tako rekoč V Savi
kar mrgoli kopalcev in kopalk, vsa mivka jih je
polna in celo grmovje kopalcem dobro služi za
seno. V tej gneči, v tem neprestanem in vse-
splošnem brcanju in premetavanju se niti ne opazi
tako, če katerega izmed tisočev kopalcev naen-
krat zmanjka v vodi. In vendar je bilo v zadnjih
dneh kar par slučajev, ko bi prevneti ali prene-
rodni kopalci skoraj utonili, pa vendarle niso. Za-
sluga tistih pač, ki počivajo na obali Save in motre
branje onih v vodi, — in spet obratno: vloga se
neprestano menjajo.

Pred par dnevi bi skoraj utonila neka ljub-
ljanska gospodična, ki se je po Savi producirala
z neko napihnjeno avtomobilsko cevjo. Zgodilo se
je, da je cev gospodično zdrknula s podpaduže
in obličala na nogah ter iste držala kvišku, dočim
se je glava in truplo gospodične hipoma skilo pod
vodo. Na lepem bi bila gospodična utonila, da
nezdgo niso takoj opazili na obrežju ter skočili
gospodični na pomoč. Sama bi se nikakor ne re-
šila, ker ji z zrakom napihnjena cev nosi noge po
površju vode, glava, roki in ostalo truplo pa se
plazi po tleh — v taknem slučaju je človek brez
moči, če je volja še tako čvrsta. Tudi strah in zme-
denost v taknem slučaju povzročita, da človek na
vse pozabi, če bi tudi sicer mogel kaj prispevati
k svoji lastni rešitvi.

Dogodilo se je dalje te dni drugi gospodični,
da je lepo plavala ob obrežju ter tam hotela sto-
piti na tla. Tamkaj pa je letos voda globlja, gospo-
dična je tla zgrabila vodo jo je zagnila čez glavo,
ji plusknila v usta, v nos — za hip je bila gospo-
dična vsa iz sebe. Obupno se je otepal z rokami,
breala in grabila na vse strani, vodo je pila v
kratkih, toda globokih požirkih, neprostovoljno se-
veda, — dokler ni tudi njej prišlo v pomoč par
izurjenih plavalcev, ki so obupno in docela izmu-
čeno gospodično spravili iz vode.

V petek proti večeru pa bi bil skoraj utonil
mlad fant z Ježice. Je drugače dober plavalec ter
je Savo brez težav preplaval. Onkraj, na črnuški
strani je hotel blizu kamenitih stopnic zlesti na
suho. Stopil je še na skalo ki pa je bila mastna od
hlata. Čim je položil nogo na skalo, mu je spo-
drnilo, padel je vznak nazaj v vodo. To ga je
zmešalo in spravilo v tak strah, da je zgubil vsako
razsodnost. Na plavanje je čisto pozabil, le kričnil
je in zaprl usta. To mu je tudi ohranilo življenje.
Ker ni dihal, ni požrl vode, niti mu ni zmanjkalo
sape, voda pa ga je mirno nesla pod površino
dalje. Vse do železniškega mostu. Tam so ga šele
ujeli kopalci, ki so brž v gruči poskakali v vodo
in odplavali čez strugo za utopljenecem. Prvi ga
je zgrabil za lase, toda utopljenec je rešilec po-
grabil za nogo in še njega potegnil za seboj. Ostali
so potem rešili oba.

Takšne nerode so nekateri. V kolikor niso
nerodni, so neprevidni ali pa oboje. Sava pri mo-
stovih na Ježici ni globoka, po sredini struge jo
je mogoče skozi in skozi bresti, le ob straneh so
ponekod globokejši tolmuni, ki utegnejo biti ko-
palcem, zlasti neizurjenim, nevarni.

Ob tej priliki moramo pohvaliti skupino mla-
dih dijakov, ki dnevno tabore zgoraj mosta na je-
zenski strani. Ti kopalci so ob vsakem slučaju ne-
reše na razpolago, brez pomisleka se poženejo v

vodo in hite reševati. Njihova zasluga je, da doslej
— čeprav po nerodnosti! — letoš se ni nihče utonil
v tem delu Save. Pri zadnjem slučaju se je zlasti
požrtvovalnega izkazal Alfonz Krečič s Črnuč, ki
je bil prvi čez Savo pri utopljenca. Značilno je, da
so reševalci vedno le na ježenski strani Save; on-
kraj se nihče ne spomni, da je treba človeka re-
šiti, četudi stoji zraven in vidi, da se utaplja.

Navedeni slučaji tudi jasno govorijo, da je v
vodi treba silne previdnosti. Kdor ni vešč plava-
nja, je zanj dovolj prostora nižje obeh mostov.
Tam voda odraslemu človeku sega komaj dobro
čez kolena.

„Znamko kupujem“

Ljubljana, julija.

Odkar so nasekali gladki prag pred glavno
pošto in ga popravili, se ne bojim več stopiti v
prosto avlo in tam zapraviti pet, deset minut časa.
Poprej se mi je radi strmega, gladkega praga zdelo
vedno nevarno. In končno, ali ni prijetno v tej avli:
pozimi je lepo zakurjena, poleti lepo hladna. Pa
koliko človek vidi, v avli sami ali pa če gleda skozi
šipe na živahno Selenburgovo ali Prešernovo ulico.
Srce Ljubljančan ni rotovž in ne kolodvor, srce Ljub-
ljane je pošta.

Že veste, da je gospod Pavel moj prijatelj?
S čim sem si pridobil njegovo prijateljstvo, prijatelj-
stvo toli uglednega človeka, ki ima eno samo na-
pako, namreč, da smatra ves svet krog sebe za eno
samo zaroto proti njemu in za en sam zasmeh nje-
govij rejenosti? Z dobrimi nasveti sem si pridobil
njegovo prijateljstvo.

Gospod Pavel sovraži pošto poslopje. Ima pa
vseeno vsak dan opraviti v njem. Veliko piše gos-
pod Pavel. Pisanje in pošto poslopje pa ga
spravlja v slabo voljo.

Zadnjič, bilo je popoldne, sem ga našel spe-
hanega sedeti na klopi v poštni avli. Z veliko
ruto si je brisal pot z obraza in mrmral nekaj
zlega predse.

»He, gospod Pavle, kaj ste pakete oddajali,
da ste tako spehani?«

»Kaj pakete, to je malo, to ni nič. Kupoval
sem znamko, pa je dobil nisem mogel! Kar strah
me je, toliko sem jezen!«

»Križ božji, brž povejte, kako je bilo in kaj
se vam je pripetilo!«

»Takole je bilo. Hočem oddati pismo. Po-
trebujem znamko za to. Brez znamk ne oddajam
pism nikoli, nisem umazanec. Grem, pa mislim,
pri branjevkah na trgu ne boš dobil znamke, am-
pak tam, kjer jih imajo — na pošti.«

»No, in?«

Prišel sem pred okence na pošti, kake štiri
licejke so bile pred menoj in kupovale znamke
za svoja pisemčka. Čakam, čakam, pa je šlo še
nekam hitro. Bil sem že na vrsti!

»Prosim znamko za dinar,« pravim.

»Prosim denar,« pravi gospodična za oken-
cem. Sežem v žep, glej, listnice ni nikjer. Okradli
so me! sem se spomnil sprva. Pa se domislim, da
je sploh nisem vzel s seboj, ampak sem jo pustil
najbrže še pod blazino, ko sem jutraj vstal. Pra-
vim gospodični, da sem denar pustil doma. Težko
hodim, sem ji razlagal, pismo pa mora že z opol-
danskim vlakom. Naj mi zaupa en dinar, sem jo
prosil, gospodično za okencem. Mislite, da mi je

prosil, gospodično za okencem. Mislite, da mi je

kateri veter mu zamori bolezensko kal? Bel
in pol mrtev obraz je strmel vanjo. Samo pod
senci se je vlekla tanka, rdeča lisa, mrliška
rožica ji pravijo ljudje. Tajno znamenje za
zgodnjo smrt mladih ljudi, neizbrisna sled bele
kuge, ki razjeda mlada telesa... Mati je pre-
magala bol in solze ter poskušala pridržati
bolnega sina:

»Vsaj ostanesh, Tone! Sladkega mleka ti
skuham, vročega popiješ in zaspiš...«

»Ne zdržim, mati! V polju je zrak lažji.
Sicer sem pa danes mnogo boljši. Jutri poj-
dem pod Srobovnik.«

Izvelel je oškrbljano zrcalo in se ljubo-
sumno ogledal. Bridko se je nasmehnil in na-
gnil glavo bližje k zrcalu. Potegnil je z roko
po potnem čelu.

»Lepšo barko imam danes! Lica so mi
zardela, kakor rožice so sveže... Vsaj nisem
tako slab. Samo hudobni ljudje želijo, da
umrem... V šmarnih mašah bom že jabolka
tresel.«

Hotel je zakriliti s suhljavimi rokami, pa
je omahnil na okno. Zrcalce je palo na skalni
rob in se razletelo z votlim zvenkom. Tisoč
utrinkov se je razpršilo.

»Ne morem, mati!« je plašno zajčal. »Ju-
tri pojdem, danes mi je slabo... Pod nogami
gori, primite me...«

Zgrudil se je pod oknom. Šibka ramena so
se krčevito stresala, hropel je, kakor da se mu
trgajo zadnje korenine. Penasta kri se je se-
edla na posineh ustnicah. Mati ga je komaj
prestregla; mrak je slišal njen jok in tugo-
vanje.

Drugi dan se je odpravil Tone v polje. Bil
je res boljši in trdnjši. Korak je bil sigur-
nejši, oči so vodile zvesteje. Dlanj niso bile
vlažne, rumene pege pod očmi so splahnile,
morda je po noči veter od morja prinesel tro-
hico zdravja in sreče... Tone se je gugal med
ogradami, naprej in nazaj, počasi in varno, ka-
kor mornar v razbitem čolnu, kadar poskuša
zvezano veslo. Mati je s tiho srečo v očeh zrla
za sinom, ki se je lovil vzdol po skaloviti

zaupala do popoldne, meni, ki nisem nikjer nič
dolžan in imam v bankah kredit, kolikor ga ho-
čem. »Nimam nobene garancije, da prinesete di-
nar, se je izrazila prav na glas. Šram me je bilo,
dame za menoj so slišale. »Mar mislite, da vam
bom dal za en dinar že hipoteko na svojo hišo!«
sem ji povedal na glas, prav tako kot

Osebnosti

★ Inženjski izpit. Gospod Pavel Gasparin, sin mariborskega profesorja, je napravil inženjski izpit na elektrotehničnem inštitutu v Nancyju v Franciji.

★ Iz železniške službe. Premješeni so iz eks-poziture odeljenja za kontrolo dohodkov G. D. Maribor v odeljenje kontrole dohodkov G. D. v Belograd: uradniki II. kategorije, 3. skupine: Borko Fr., Szillich Josip, Stih Franc, Suhač Alojzij, Poje Anton, Mencin Friderik, Ješovnik Maksimiljan, Prebil Ludovik; 4. skupine: Čener Josip, Čeper Alojzij, Razboršek Franjo, Gračnar Karel, Čeh Josip; 5. skupine: Leskovar Franjo, Končan Mirko, Muslovč Ernest; uradniki III. kategorije 2. skupine: Petrovič Aleksander, Mikl Frančiška; 3. skupine: Fijavž Fr., Grasselli Emanuel, Lozej Franc, Marčič Albert, Ješovnik Alojzij, Vrečar Rihard, Florjancič Franc, Lednik Karel, Kolar Vladimír, Krečmer Adolf, Modic Marija, Baš Frančiška, Kuntner Edvard, Korenčič Franc, Zagar Viktor, Sušnik Ivan, Trček Alojzij, Stani Alojzija, Jurinec Franc in Frece Stanislav.

Druge vesti

★ Kongregacijski dnevi v St. Vidu 22., 23. in 24. julija bodo lepi, mladostni, saj se je doslej priglasilo 266 fantov. Prosim, da pridejo vsi do 6. pop. v zavod, kjer se skupno poklonimo Mariji in s tem začnemo kongregacijsko zborovanje. Vsak od njih pade, da shrani vojni listek, ki ima moker žig odhodne postaje, ker ga bo potreboval za polovično vožnjo nazaj. — Dobrodošli, ki prihajate v imenu Marijinem!

★ Višarske romarje, ki so se priglasili za romanje 3. in 4. avgusta t. l. tem potom obveščamo, da velja to romanje tudi za svetoltni odpustek. Kdor torej poroma na Višarje in trikrat obišče cerkev ter prejme sv. zakramente, je deležen svetoltnega odpusta. Zato opozarjamo vse one, ki imajo izkaznico, glasečo se za romanje 3. in 4. avgusta, da opravijo spoved, kolikor mogoče že doma. Vlak odhaja iz Ljubljane v soboto zjutraj ob 8. uri in se vrača v Ljubljano v nedeljo popoldne ob 5. Na programu je tudi procesija s svečkami, takozvana rimska procesija okrog hriba, ki bo v soboto zvečer ob pol 9. Podrobna navodila prejmejo romarji v vlaku, kakor tudi potrebne znake. Prosim, pa, da se v celoti ravna po pokorijah odredbam rediteljev.

★ Katehetske nagrade. Meseca marca so dobili katehete naročilo ordinariata naj vpošljejo različne tozadevne dekrete, da se jim kaj izplača za ostala nagrada. Kasneje je došlo povabilo prosvetnih šefov, naj se pošljejo prijave za mesec marec; a do danes nismo prejeli niti pare. Katehete si ne želimo denarja za izlete, ampak za življenje in studij. Zato upamo, da bomo vendar le deležni kmalu svojega plačila.

★ Dalmacija je cilj marsikaterega prijatelja in oboževalca naravnih lepot. Kdor se želi udeležiti izleta od 6.—13. avgusta, naj se javi pri Prosvetni zvezi do 25. julija popoldne. Vožnja, hrana in stanovanje od Sušaka do Kotorja in nazaj stane za I. razred 1700 Din, za II. razred 1400 Din. Režijski stroški in vodstvo izleta stane 100 Din.

★ Ob priliki obletnice otvoritve železniškega postajališča Jevnica dne 4. avgusta, se bo popoldan ob 3 na postajnem poslopiju odprla spominska plošča z napisom »Zgradili okoličani 1928«. — Že ob 2 popoldne isti dan se bo blagoslovilo poslopje nove ljudske šole, ki ima svoje posebnosti in napravi na vsakega ugoden utis. Takoj po končanih obredih se bo razvila na prijazni trati v senci gozda velika ljudska veselica z mnogovrstnim sporedom in solidno postrežbo. Sodeluje godba iz D. M. Polja. Ker nudi okolica Jevnice mnogobojni prijetni izletniški točki, za kopalce tudi številne tolmune, obilo mivke in plitvo savsko strugo, bo pač lahko vsakdo prišel na svoj račun. Prijatelji narave in okoličani: Dne 4. avgusta na številno svidenje v Jevnici!

★ Nakazila v Grško po Poštni hranilnici. Poštna hranilnica s svojimi podružnicami je uvedla direktno bančno zvezo z Grško za nakazila v to državo. Imetniki ček. računa lahko odreajo izplačila v Grško pod istimi pogoji kot v ostale države. S posredovanjem teh kot tudi poprej navedenih zvez z inozemstvom lahko izvršuje Poštna hranilnica izplačila v države celega sveta. Podrobna pojasnila daje Poštna hranilnica in njene podružnice.

★ O požaru na Rodici nam še poročajo iz Domžal: Vas Rodica je 10 minut oddaljena od Domžal, kjer je pogorela Smonova žaga. Kmalu so prihiteli na kraj nesreče gasilna društva. Prvo je stopilo v akcijo gasilno društvo z Vira in obvarovalo stanovanjsko hišo, ki se je že vnela, ter je s svojo vztrajnostjo v neznanski vročini ogenj pogasil. Kmalu za njimi so stopili v akcijo Domžalci z motorno brizgalno in gasilci iz Sloba. Požar, kakor se domneva, je nastal radi vnetja v ležajih. Hlev ni pogorel, ker se drži stanovanjske hiše, istotako ni bilo gasilnega društva iz Doba, anpak iz Vira.

★ Razglas o prisilni prodaji lesa. Davčna uprava v Litiji razglasa: Dne 20. junija 1929 je bilo zabruhlenj v planini Brezje-Thurn obč. Sv. Križ pri Litiji 800 kub. m bukovih drv v vrednosti 70 Din za kub. m, ki so lastnina grofa Pace Marina. — Prisilna prodaja tega lesa je določena za 5. avgusta t. l. ob 10 zjutraj in se bo vršila v prostorih občinskega urada v Moravčah. Vabimo interese, da se dražbe udeležijo in pripominjamo obenem, da se zabruhlenj predmeti ne bodo prodali pod triletno cenilno vrednostjo. Les bi se prodal eventualno tudi v manjših partijah.

★ Vreme. V petek zvečer je ob nalivu padlo v Ljubljani 23,4 mm dežja. Danes je bilo ožračje hladneje. Zjutraj je bilo 16,6° C, popoldne pa že 28,4. Maribor je imel 25° C, Zagreb, Beograd, Sarajevo 30, Skopje 33, Split pa 36° C.

★ O fantu, ki snubi z vilami, smo zadnjič deljivo prinesli poročilo iz litjskih hribov. Nam zelo dobro znani prijatelj našega lista, ki fanta Franceta dobro pozna, nam poroča, da je France od očeta določen za bodočega gospodarja na 3 gruntih. Zato nikdar ni mislil na tujino. Je priden in dober fant, ki oklicev lepe Stefe ni slišal, in se radi njih tudi ni mogel razburiti. Isti dan, ko je Stefa bila oklicana, se je popoldne že vršila poroka. Tudi to ni Franceta nič razburilo. Pač pa ga je prej razburilo neko govorjenje. Zato je v razburjenosti že prej res imel nastop s Stefo. Ta nastop pa ni bil tako hud in Stefa ni šla v bolnico, pač pa je v nedeljo lepo plešala in se zabavala. Tudi obraz ji ni nič skazen. Cela storija ni prav nič žalostna. Za Franceta morda celo dobra in zdrava. Prav je tako!

★ Vsem absolventom strojne in elektro del. šole, članom »OPEST« ter nje prijateljev. Organizacija praktičnih elektro- in strojnih tehnikov v Ljubljani priredi v času od 31. avgusta do 4. septembra t. l. poučno ekskurzijo v Donawitz in Eisen-erz ter vabi na iste udeležbo. Prijave in pojasnila daje »OPEST« Ljubljana, Lepi pot št. 12, kamor naj se interese ti čimprej obrnejo.

★ Močan potres v Belgradu. Kot smo že poročali, je nastal v četrtek zjutraj v Belgradu in v okolici močan potres. Potres je nastal ob 7.30 in je bil sunek tako silen, da je med ljudmi nastala panika ter da so pričeli bežati iz hiš na ceste. Mesto je bilo

nekaj časa zelo vznemirjeno, ker so ljudje mislili, da bodo prvemu sunku sledili še močnejši. Seismološki zavod na Tašmajdanu je izdal o tem potresu naslednje poročilo: V noči od srede na četrtek je nastalo več šibkih potresnih sunkov v Rudniških planinah. Močnejši potres je bil v takovskem okraju, ni pa povzročil nobene škode. Epicenter potresa je bil 97 km južno od Belgrada. S tem potresom je odprta nova serija potresov v rudniških planinah. V prihodnjih dneh moremo pričakovati manjših in brezpomembnih potresov. — Radi tega potresa je postalo v Belgradu aktualno vprašanje patriarhove palače, ker dosedanje poslopje ni primerno niti za normalne razmere. Pravosodni minister je že razpisal natečaj za najem hiše, kamor bi se patriarhija začasno preselila.

★ Breskev in marelica. Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujemo. Priredil Martin Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 10 Din. — Malokateri naših sadjarjev zna gojiti in pravilno ravnati z breskvijo in marelico, ki rodita izmed vseh naših sadnih plemen najplemenitejši sad. Knjiga je vsled tega za naše sadjarje eminentne važnosti. Peča se v prvi vrsti z negovanjem in pridelovanjem breskve, v drugi vrsti pa z vzgajanjem marelice. Obsega izredno zanimiva poglavja in je okrašena z 22 slikami in dvema barvnima prilogama. Knjigo pripravljamo vsem, ki imajo priliko gojiti to zlahkno dreve, oziroma se zanimajo za sadjarstvo.

★ »Odpoved nesrečne žene« se bliža popolni razprodaji. Dobi se še samo v Ljubljani (Jugoslovanska knjigarna in Nova založba), v Celju (Slomškova tisk. zadruga) in v Mariboru (obe Cirilovi knjigarni). Stane samo 12 Din.

★ Jedilni pribor — najfiniša kvaliteta F. Cuden, Prešernova ul. 1.

★ Zrebanje luterije »Zupanove jame« bo 15. prih. meseca. Čisti dobiček je namenjen za elektrifikacijo jame. — Kupujte srečke.

★ Kdor še ni plačal srečk »Zupanove jame« naj takoj nakaze, ker zrebanje bo 15. avgusta.

★ Vse nosi kopalne obleke znamke IKKOLJ, ker se odlikujejo po izvrstni kvaliteti in čudovitem sestavu barv.

★ Opozorjamo na oglas Spodnještajerske ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega »Slovenca«.

Zadnji dnevi Mesije

Danes v soboto in jutri v nedeljo se ponovi v Mladinskem domu na Kodeljevem svetopisemska drama »Zadnji dnevi Mesije ali Pasijon«. Obakrat ob 8 zvečer. Vpizoritev je dosegla pri vseh dosedanjih predstavah največji uspeh.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nočno službo imajo drevi: Mr. Sušnik, Marijin trg 5 in Mr. Kural, Gosposvetska cesta 10.

»Ristanc«

Ljubljana, julija.

Odkod ta beseda in kaj naj pomeni. — filologi naj si razbijajo glave nad tem. Ali »ristanc« je lepa igra, lepa otroška igra in otroci so jo znašli. Bog ve, če se je kdaj drugod igrali otroci »ristance«. Najbrže, samo, da pravijo tej igri drugače, jo drugače igrajo in jo igrajo tam, kamor ne zaide potujoči radovedni tujec.

V Ljubljani pa se igrajo otroci »ristance«. To je ris na tleh in ta ris je razdeljen v več delov, krogov ali kvadratov. Otroci pa z nekim plesom in telovadbo pobirajo iz krogov kamenčke, ki jih poprej mečejo tja. Vi starejši, ki se niste nikoli igrali »ristance«, in vi, ki ste se ga kdaj igrali, pa ste že zdavnaj pozabili na to — ko se prične človeku delati gube na čelu, pozabi na marsikaj, kar

NIVEA-CREME

In nato ven v naravo, zrak in solnce.

Nivea-Crema pospešuje zagorelost potom solnčnih žarkov in zmanjšuje nevarnost bole- stnih solnčnih opeklin. Ali suho mora biti Vaše telo. Ne smete je nikdar mokrega izpostaviti solnčnim žarkom. In zmeraj preje nadgrniti.

Samo Nivea-Crema vsebuje za nego kože potrebni sicerit in v tem tiči njen učinek.

Dose po Din 3-4, 5-6, 10-12 in 22-24. Tube iz čistega kositra po Din 9-10 in 14-16.

V valovih Save

Ježica, 20. julija.

Je to hudo resna zadeva, tako rekoč! V Savi kar mrgoli kopalcev in kopalk, vsa mivka jih je polna in celo grmovje kopalcev dobro služi za senco. V tej gneči, v tem neprestanem in vse- splošnem brcanju in premetavanju se niti ne opazi takoj, če katerega izmed tisočev kopalcev naen- krat zmanjka v vodi. In vendar je bilo v zadnjih dneh kar par slučajev, ko bi prevneti ali prene- rodni kopalci skoraj utonili, pa vendarle niso. Za- sluga tistih pač, ki počivajo na obali Save in motre brcanje onih v vodi, — in spet obratno: vloge se neprestano menjajo.

Pred par dnevi bi skoraj utonila neka ljub- ljanska gospodična, ki se je po Savi producirala z neko napihnjeno avtomobilsko cevjo. Zgodilo se je, da je cev gospodična zadržala s podpaduše in obdržala na nogah ter iste držala kvišku, dočim se je glava in truplo gospodične hipoma skrilo pod vodo. Na lepem bi bila gospodična utonila, da ne- zgođe niso takoj opazili na obrežju ter skočili gospodični na pomoč. Sama bi se nikakor ne re- šila, ker ji z zrakom napihnjena cev nosi noge po površju vode, glava, roki in ostalo truplo pa se plazi po tleh — v takšnem slučaju je človek brez moči, če je volja še tako čvrsta. Tudi strah in zme- denost in takšnem slučaju povzroči, da človek na vse pozabi, če bi tudi sicer mogel kaj prispevati k svoji lastni rešitvi.

Dogodilo se je dalje te dni drugi gospodični, da je lepo plavala ob obrežju ter tam hotela stopi- ti na tla. Tamkaj pa je letos voda globlja, gospo- dična je tla zgrešila vodo jo je zagrnila čez glavo, ji plusknila v usta, v nos — za hip je bila gospo- dična vsa iz sebe. Obupno se je otepla z rokami, breala in grabila na vse strani, vodo je pila v kratkih, toda globokih požirkih, neprostovoljno se- veda, — dokler ni tudi njej prišlo v pomoč par izurjenih plavalcev, ki so obupano in docela izmu- čeno gospodično spravili iz vode.

V petek proti večeru pa bi bil skoraj utonil mlad fant z Ježice. Je drugače dober plavalec ter je Savo brez težav preplaval. Onkraj, na črnuški strani je hotel blizu kamenitih stopnic zlesti na suho. Stopil je še na skalo ki pa je bila masna od blata. Čim je položil nogo na skalo, mu je spo- drsnilo, padel je vznok nazaj v vodo. To ga je zmešalo in spravilo v tak strah, da je zgubil vsako razsodnost. Na plavanje je čisto pozabil, le kriknil je in zapri usta. To mu je tudi ohranilo življenje. Ker ni dihal, ni požrl vode, niti mu ni zmanjkalo sape, voda pa ga je mirno nesla pod površino dalje. Vse do železniškega mostu. Tam so ga šele ujeli kopalci, ki so brž v gruč poskakali v vodo in odplavali čez strugo za utopljenecem. Prvi ga je zgrabil za lase, toda utopljenec je rešilca po- grabil za nogo in še njega potegnil za seboj. Ostali so potem rešili oba.

Takšne neredne so nekateri. V kolikor niso nerodni, so nepravilni ali pa oboje. Sava pri mo- stovih na Ježici ni globoka, po sredini struge jo je mogoče skozi in skozi bresti, le ob straneh so ponekod globokejši tolmuhi, ki utegnejo biti ko- palcem, zlasti neizurjenim, nevarni.

Ob tej priliki moramo pohvaliti skupino mla- dih dijakov, ki dnevno tabore vzgajajo na je- ženski strani. Ti kopalci so ob vsakem slučaju ne- sreče na razpolago, brez pomisleka se poženejo v

vodo in hitre reševati. Njihova zasluga je, da doslej — čeprav po nerodnosti! — letos še ni nihče utonil v tem delu Save. Pri zadnjem slučaju se je zlasti požrtvovalnega izkazal Alfonz Krečič s Črnuč, ki je bil prvi čez Savo pri utopljenca. Značilno je, da so reševalci vedno le na ježenski strani Save; on- kraj se nihče ne spomni, da je treba človeka re- šiti, četudi stoji zraven in vidi, da se utapija.

Navedeni slučajji tudi jasno govorijo, da je v vodi treba silne previdnosti. Kdor ni vešč plava- nja, je zanj dovolj prostora nižje obeh mostov. Tam voda odraslemu človeku sega komaj dobro čez kolena.

„Znamko kupujem“

Ljubljana, julija.

Odkar so nasekali gladki prag pred glavno pošto in ga popravili, se ne bojim več stopiti v pro- storno avlo in tam zapraviti pet, deset minut časa. Poprej se mi je radi strmega, gladkega praga zdelo vedno nevarno. In končno, ali ni prijetno v tej avli: pozimi je lepo zakurjena, poleti lepo hladna. Pa koliko človek vidi, v avli sami ali pa če gleda skozi šipe na živahno Šelenburgovo ali Prešernovo ulico. Srce Ljubljane ni rotovž in ne kolodvor, srce Ljub- ljane je pošta.

Že veste, da je gospod Pavel moj prijatelj? S čim sem si pridobil njegovo prijateljstvo, prijatelj- stvo toli uglednega človeka, ki ima eno samo na- pako, namreč, da smatra ves svet krog sebe za eno samo zaroto proti njemu in za en sam zasmeh nje- govi rejenosti? Z dobrimi nasveti sem si pridobil njegovo prijateljstvo.

Gospod Pavel sovraži poštno poslopje. Ima pa vseeno vsak dan opraviti v njem. Veliko piše go- spod Pavel. Pisanje in poštno poslopje pa ga spravlja v slabo voljo.

Zadnjič, bilo je popoldne, sem ga našel spe- hanega sedeti na klopi v poštni avli. Z veliko ruto si je brisal pot z obraza in mrmral nekaj zlega predse.

»He, gospod Pavle, kaj ste pakete oddajali, da ste tako spehani?«

»Kaj pakete, to je malo, to ni nič. Kupoval sem znamko, pa je dobili nisem mogel! Kar strah me je, toliko sem jezen!«

»Križ božji, brž povejte, kako je bilo in kaj se vam je pripetilo!«

»Takole je bilo. Hočem oddati pismo. Po- trebujem znamko za to. Brez znamk ne oddajam pisem nikoli, nisem umazanec. Grem, pa mislim, pri branjevkah na trgu ne boš dobil znamke, am- pak tam, kjer jih imajo — na pošti.«

»No, in?«

Prišel sem pred okence na pošti, kake štiri licejke so bile pred menoj in kupovale znamke za svoja pisemčka. Čakam, čakam, pa je šlo še nekam hitro. Bil sem že na vrst!

»Prosim znamko za dinar,« pravim.

»Prosim denar,« pravi gospodična za oken- cem. Sežem v žep, glej, listnice ni nikjer. Okradli so me! sem se spomnil sprva. Pa se domislim, da je sploh nisem vzel s seboj, ampak sem jo pustil najbrže še pod blazino, ko sem jutraj vstal. Pra- vim gospodični, da sem denar pustil doma. Težko hodim, sem ji razlagal, pismo pa mora že z opo- danskim vlakom. Naj mi zaupa en dinar, sem jo prosil, gospodično za okencem. Mislite, da mi je

zaupala do popoldne, meni, ki nisem nikjer nič dolžan in imam v bankah kredit, kolikor ga ho- čem. »Nimam nobene garancije, da prinesete di- nar,« se je izrazila prav na glas. Stram me je bilo, dame za menoj so slišale. »Mar mislite, da vam bom dal za en dinar že hipoteko na svojo hišo!« sem ji povedal na glas, prav tako kot ona meni.

»Torej znamke niste dobili?« sem poizvedo- val pri g. Pavlu.

»Ne. Moral sem domov. Po listnico. Pridem z listnico, čakam, čakam pred okencem. Bilo je tričetrti na poldne. Pred menoj so bili trije slugi, trgovski ali bančni, ne vem kakšni. Vsak z naj- manj pidesetimi pismi v aktovki in vse je morala gospodična za okencem pretehtati in določiti ko- liko znamk gre na vsako. Pa sem le prišel na vrsto in izveleci listnico: »Prosim znamko za di- nar!« To vam je pogledala, vam rečem. Prej še dinarja nisem imel, zdaj pa tako debelo listnico in še polno.«

»Blagor vam, gospod Pavle, dobro se godi vaši listnici!« mi rečem, ne brez zavisti.

Gospod Pavle pa je pripovedoval dalje:

»Izveleci sem tisočak in dejal gospodični: Prosim znamko za en dinar! Ona pa, pol v sme- hu, pol v jezi: »Nimate manjšega denarja, nimam drobca za nazaj!« »Ne nimam!« pravim jaz, saj res nisem imel. »Obžalujem, prosim, izvolite iti kam menjati!«

Odšel sem v kavarno in res poprosil »obra-«, da mi je kot stalnemu gostu izmenjal tisočak. De- vet stotakov in devet kovačev sem dal nazaj v list- nico, s pestjo drobca pa sem se vrnil k okencu na pošti. Nate, glejte. Ko sem že skoro bil pred okencem, samo pet korakov je še manjkalo — na, pa se okence zapre. Pred nosom.«

»Pa ste pismo oddali?«

»Kako? Brez znamke mislite nemara! Tako sem truden tega letanja, kar sedel bom in še dolgo ne bom vstal. Naj pa pismo potakale!«

»Stojte!« Zdi se, da imam eno znamko pri sebi. Morda vam bo pomagano. Iz mošnjička iz- vlečem nekaj rdečega. Gospodu Pavlu so se za- svetile oči:

»Vi, moj rešitelj!« Ko je pismo že poči- valo na dan nabiralnika, sem se obrnil k gospodu Pavlu:

»Čujte, zakaj pa ne kupujete znamke v so- sednjih trafikah?«

Gospod Pavel se je udaril po čelu in za- stokal:

»Uh, saj res! Zakaj mi pa poprej niste tega povedali? Kdo bi pa mislil na vse

Osebnosti

★ Inženjski izpit. Gospod Pavel Gasparin, sin mariborskega profesorja, je napravil inženjski izpit na elektrotehničnem inštitutu v Nancyju v Franciji.

★ Iz železniške službe. Premeščeni so iz ekspoziture odeljenja za kontrolo dohodkov G. D. Maribor v odeljenje kontrole dohodkov G. D. v Belgradu: uradniki II. kategorije, 3. skupine: Borko Fr., Szillich Josip, Stih Franc, Suhač Alojzij, Poje Anton, Mencin Friderik, Ješovnik Maksimiljan, Prebil Ludovik; 4. skupine: Cener Josip, Ceper Alojzij, Razboršek Franjo, Gračner Karel, Čeh Josip; 5. skupine: Leskovar Franjo, Končan Mirko, Muslovič Ernest; uradniki III. kategorije 2. skupine: Petrovič Aleksander, Mikl Frančiška; 3. skupine: Fijavž Fr., Grasseli Emanuel, Lozej Franc, Marčič Albert, Ješovnik Alojzij, Vrečar Rihard, Florjančič Franc, Lednik Karel, Kolar Vladimir, Krečmer Adolf, Modic Marija, Baš Frančiška, Kuntner Edvard, Korenčič Franc, Zagar Viktor, Sušnik Ivan, Trček Alojzij, Stani Alojzija, Jurinec Franc in Frece Štislav.

Druge vesti

★ Kongregacijski dnevi v St. Vidu 22., 23. in 24. julija bodo lepi, mladostni, saj se je doslej prijavilo 266 fantov. Prosim, da pridejo vsi do 6. pop. v zavod, kjer se skupno poklonimo Mariji in s tem začnemo kongregacijsko zborovanje. Vsakdo naj pazi, da shrani vojni listek, ki ima moker žig odhodne postaje, ker ga bo potreboval za polovično vožnjo nazaj. — Dobrodošli, ki prihajate v imenu Marijinem!

★ Višarske romarje, ki so se prijavili za romanje 3. in 4. avgusta t. l. tem potom obveščamo, da velja to romanje tudi za svetoletni odpustek. Kdor torej potoma na Višarje in trikrat obišče cerkev ter prejme sv. zakramente, je deležen svetelnega odpustka. Zato opozarjamo vse one, ki imajo izkaznico, glasečo se za romanje 3. in 4. avgusta, da opravijo spoved, kolikor mogoče že doma. Vlak odhaja iz Ljubljane v soboto zjutraj ob 8. uri in se vrača v Ljubljano v nedeljo popoldne ob 5. Na programu je tudi procesija s svečkami, takozvana rimska procesija okrog hriba, ki bo v soboto zvečer ob pol 9. Podrobna navodila prejmejo romarji v vlaku, kakor tudi potrebne znake. Prosim, pa, da se v celoti ravna po pokorijah odredbam rediteljev.

★ Katehetske nagrade. Meseca marca so dobili katehete naročilo ordinariata naj vpošljejo različne tozadevne deklete, da se jim kaj izplača za ostala nagrada. Kasneje je došlo povabilo prosvetnih šefov, naj se pošljejo prijave za mesec marec; a do danes nismo prejeli nič pare. Katehete si ne želimo denarja za izlete, ampak za življenje in studij. Zato upamo, da bomo vendar le deležni kmalu svojega plačila.

★ Dalmacija je cilj marsikaterega prijatelja in oboževalca naravnih lepot. Kdor se želi udeležiti izleta od 6.—13. avgusta, naj se javi pri Prosvetni zvezi do 25. julija opoldne. Vožnja, hrana in stanovanje od Sušaka do Kotorja in nazaj stane za I. razred 1700 Din, za II. razred 1400 Din. Režijski stroški in vodstvo izleta stane 100 Din.

★ Ob priliki obnove otvoritve železniške postajališča Jevnica dne 4. avgusta, se bo popoldan ob 3 na postajnem poslopiju odprla spominska plošča z napisom »Zgradili okoličani 1928«. — Ze ob 2 popoldne isti dan se bo blagoslovilo poslopje nove ljudske šole, ki ima svoje posebnosti in napravi na vsakega ugoden utis. Takoj po končanem obredih se bo razvila na prijazni trati v senci gozda velika ljudska veselica z mnogovrstnim sporedom in solidno postrežbo. Sodeluje godba iz D. M. Polja. Ker nudi okolica Jevnice mnogo prijetnih izletnih točk, za kopalce tudi številne tolmune, obilo mivke in plitvo savsko strugo, bo pač lahko vsakdo prišel na svoj račun. Prijatelji narave in okoličani: Dne 4. avgusta na številno svidenje v Jevnici!

★ Nakazila v Grško po Poštni hranilnici. Poštna hranilnica s svojimi podružnicami je uvedla direktno bančno zvezo z Grško za nakazila v to državo. Imetniki ček. računa lahko odredijo izplačila v Grško pod istimi pogoji kot v ostale države. S posredovanjem teh kot tudi poprej navedenih zvez z inozemstvom lahko izvršuje Poštna hranilnica izplačila v države celega sveta. Podrobna pojasnila daje Poštna hranilnica in njene podružnice.

★ O požaru na Rodici nam še poročajo iz Domžal: Vas Rodica je 10 minut oddaljena od Domžal, kjer je pogorela Šmonova žaga. Kmalu so prihiteli na kraj nesreče gasilna društva. Prvo je stopilo v akcijo gasilno društvo z Vira in obvarovalo stanovanjsko hišo, ki se je že vnemala, ter je s svojo vztrajnostjo in neznanjski vročini ogenj pogasil. Kmalu za njimi so stopili v akcijo Domžalci z motorno brizgalno in gasilci iz Stoba. Požar, kakor se domneva, je nastal radi vnetja v ležajih. Hlev ni pogorel, ker se druž. stanovanske hiše, istotako ni bilo gasilne družbe iz Doba, an.pak iz Vira.

★ Razglas o prisilni prodaji lesa. Davčna uprava v Litiji razglasa: Dne 20. junija 1929 je bilo zabrujenih v planini Brezje-Thurn ob. Sv. Križ pri Litiji 800 kub. m bukovih drv v vrednosti 70 Din za kub. m, ki so lastnina grofa Pace Marina. — Prisilna prodaja tega lesa je določena za 5. avgusta t. l. ob 10 zjutraj in se bo vršila v prostorih občinskega urada v Moravčah. Vabimo interese, da se dražbe udeležijo in pripominjamo obenem, da se zabrujeni predmeti ne bodo prodali pod tridesetinsko cenilno vrednostjo. Les bi se prodal eventualno tudi v manjših partijah.

★ Vreme. V petek zvečer je ob naliivu padlo v Ljubljani 23.4 mm dežja. Danes je bilo ožračje hladnejše. Zjutraj je bilo 16.6° C, popoldne pa že 28.4. Maribor je imel 25° C, Zagreb, Belgrad, Sarajevo 30, Skopje 33, Split pa 36° C.

★ O fantu, ki snubi z vilami, smo zadnje nedeljo prinesli poročilo iz litijskih hribov. Nam zelo dobro znani prijatelj našega lista, ki fanta Franceta dobro pozna, nam poroča, da je Francet od očeta določen za bodočega gospodarja na 3 gruntih. Zato nikdar ni mislil na tujino. Je priden in dober fant, ki oklicev lepe Štefe ni slišal, in se radi njih tudi ni mogel razburiti. Isti dan, ko je Štefa bila oklicana, se je popoldne že vršila poroka. Tudi to ni Franceta nič razburilo. Pač pa ga je prej razburilo neko govorenje. Zato je v razburjenosti že prej res imel nastop s Štefo. Ta nastop pa ni bil tako hud in Štefa ni šla v bolnico, pač pa je v nedeljo lepo plesala in se zabavala. Tudi obraz ji ni nič skazen. Cela storija ni prav nič žalostna. Za Franceta morada celo bera in zdrava. Prav je tako!

★ Močan potres v Belgradu. Kot smo že poročali, je nastal v četrtek zjutraj v Belgradu in v okolici močan potres. Potres je nastal ob 7.30 in je bil sunek tako silen, da je med ljudmi nastala panika ter da so pričeli bežati iz hiš na ceste. Mesto je bilo

nekaj časa zelo vznemirjeno, ker so ljudje mislili, da bodo prvemu sunku sledili še močnejši. Seismološki zavod na Tasmajdanu je izdal o tem potresu naslednje poročilo: V noči od srede na četrtek je nastalo več šibkih potresnih sunkov v Rudniških planinah. Močnejši potres je bil v takovskem okraju, ni pa povzročil nobene škode. Epicenter potresa je bil 97 km južno od Belgrada. S tem potresom je odprta nova serija potresov v rudniških planinah. V prihodnjih dneh moremo pričakovati manjših in brezpomembnih potresov. — Radi tega potresa je postalo v Belgradu aktualno vprašanje patriarhove palače, ker dosedanje poslopje ni primerno niti za normalne razmere. Pravosodni minister je že razpisal natečaj za najem hiše, kamor bi se patriarhija začasno preselila.

★ Breske v marelica. Navodilo, kako ju vzgajati in oskrbovati. Priredil Martin Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 10 Din. — Malokateri naših sadjarjev zna gojiti in pravilno ravnati z breskovo in marelico, ki rodita izmed vseh naših sadnih plemen najplemenitejši sad. Knjiga je vsled tega za naše sadjarje eminentne važnosti. Peča se v prvi vrsti z negovanjem in pridelovanjem breskve, v drugi vrsti pa z vzgajanjem marelice. Obsega izredno zanimiva poglavja in je okrašena z 22 slikami in dvema barvnima prilagoma. Knjigo priporočamo vsem, ki imajo priliko gojiti to žlahtno drevo, oziroma se zanimajo za sadjerejo.

★ »Odpoved nesrečne žene« se bliža popolni razprodaji. Dobi se še samo v Ljubljani (Jugoslovanska knjigarna in Nova založba), v Celju (Slovenska tisk. zadruga) in v Mariboru (obe Cirilovi knjigarni). Stane samo 12 Din.

★ Jedilni pribor — najfinejša kvaliteta F. Cuden, Prešernova ul. 1.

★ Zrebanje loterije »Zupanove jame« bo 15. prih. meseca. Čisti dobiček je namenjen za elektrifikacijo jame. — Kupujte srečke.

★ Kdor še ni plačal srečk »Zupanove jame« naj takoj nakaze, ker zrebanje bo 15. avgusta.

★ Vse nosi kopalne obleke znamke IKKOLJ, ker se odlikujejo po izvrstni kvaliteti in čudovitem sestavu barv.

★ Opozarjamo na oglas Spodnještajerske ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega »Slovenca«.

Zadnji dnevi Mesije

Danes v soboto in jutri v nedeljo se ponovi v Mladinskem domu na Kodeljevem sveto-pisemska drama »Zadnji dnevi Mesije ali Pasijon«. Obakrat ob 8 zvečer. Vprizoritev je dosegla pri vseh dosedanjih predstavah največji uspeh.

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nočno službo imajo drevi: Mr. Sušnik, Marijin trg 5 in Mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

»Ristanec«

Ljubljana, julija.

Odkod ta beseda in kaj naj pomeni. — filologi naj si razbijajo glave nad tem. Ali »ristanec« je lepa igra, lepa otroška igra in otroci so jo znali. Bog ve, če se je kdaj drugod igrali otroci »ristance«. Najbrže, samo, da pravijo tej igri drugače, jo drugače igrajo in jo igrajo tam, kamor ne zaide potujoči radovedni tuje.

V Ljubljani pa se igrajo otroci »ristance«. To je ris na tleh in ta ris je razdeljen v več delov, krogov ali kvadratov. Otroci pa z nekakim plesom in telovadbo pobirajo iz krogov kamenčke, ki jih poprej mečejo tja. Vi starejši, ki se niste nikoli igrali »ristance«, in vi, ki ste se ga kdaj igrali, pa ste že zdavnaj pozabili na to — ko se prične človeku delati gube na čelu, pozabi na marsikaj, kar je lelega doživel v mladosti — veste li sedaj, kaj je »ristanec«? Na deželi ga ne igrajo, v mesto tudi ne, igrajo ga v predmestjih. Predmestja — da, predmestja, tam, kjer se otroci med seboj igrajo tako-le:

»Moram v službo! Četrto ure imam še časa! Deklica pa, ki

4. avgusta na orlovski nastop v Trbovljah!

ga izročil takoj ter brez nadaljnjih ceremonij stražniku. Policija je že takoj prvi dan odkrila celo serijo goljufij in tatvin, ki jih je Jamnik zagrešil. Prav gotovo pa to še niso vse in jih je zagrešil najbrže še več. Trgovci, ki menijo, da jih je Jamnik tudi ogoljufal, naj se zglasijo čimprej pri okrajnem nadzorniku g. Ljubiju, ki na policiji vodi vso preiskavo proti Jamniku.

Umrla so v Ljubljani, v času od 13. do 20. t. m.: Marija Prešern, zasebnica, 87 let, Krakovski nasip 4; Marija Svoljšak, zasebnica, 84 let, Vidovdanska c. 9; Oto Schmidt, uradnik v p., 47 let, Langusova ul. 19; dr. Oto Walentschag, odvetnik, 71 let, Subičeva ul. 10; Marija Podgornik, učiteljica, 67 let, Idriska ul. 11; Ana Keller, zasebnica, 67 let, Zaloška c. 11. — V bolnišnici so v istem času umrli: Mihael Bolta, usnjak, 41 let, Hrasnje; Franciška Korošec, obč. uboga, 72 let, Gradež 19; Ivan Lampič, sin sprevednika, 1 leto, Podjunska ul.; Marija Mraz, kuharica, 50 let, Slomškova ul. 20; Jakob Jagodica, posestnik, 61 let, Moste pri Komendi; Ana Krasovec, gostakca, 66 let, Moravska gora; Anton Lampič, sin čevljarja, 5 let, St. Vid nad Ljubljano; Silva Kačič, hči posestnika, 1 leto, Dobro 20; Ivana Dobrovoljč, dninarica, 41 let, Vrhnika 279; Blaž Trobej, dninar, 55 let, Videm 47; Franc Podlinski, tesar, 24 let, Gornji grad; Antonija Suštar, žena posestnika, 63 let, Sp. Zadobrova.

Kopatišče hotela »Slon« ostane vsled sušenja kotla do 1. avgusta 1929 zaprto.

Kemično snajenje oblek. — Šimenc, Kolodvorska 8.

Maribor

Duhovniške spremembe v lavantinski škotiji. Č. g. dr. Ivan Janžekovič je nastavljen za kaplana pri sv. Miklavžu pri Ormožu. Prestavljeni so naslednji č. g. kaplani: Fran Kolenc od Sv. Miklavža pri Ormožu v Mursko Soboto; Mirko Struc iz Griže v Gornjo Lendavo; Anton Oblak iz Makol v Griže; Stanislav Lah iz Gornje Lendave v Makole.

Generalni kapitelj č. šolskih sester v Mariboru. V četrtek, 18. julija se je v samostanu č. šolskih sester v Mariboru vršil generalni kapitelj. Volila se je nova vrhovna predstojnica kongregacije šolskih sester. Izvoljena je dosedanja č. m. M. Angelina Krizanič. Č. m. Angelina je že v drugič zasledila to odlično mesto ter ima velike zasluge za razvoj kongregacije v Sloveniji in v inozemstvu. Celotno v daljni Ameriki delujejo č. šolske sestre med tamšnjimi Slovenci požitljivo in tako izvršujejo veliko narodno delo. Rojena je č. m. Angelina Krizanič dne 15. avgusta pri Sv. Križu pri Ljutomeru. K ponovni izvolitvi iskreno čestitamo!

Škof dr. Andrej Karlin se je včeraj za nekaj časa preselil v gradič »Slovenski log« (Betnava).

Birmancev je bilo letos v lavantinski škotiji 5.122, od teh v Konjski dekaniji, kjer je bilo birmovanje končano ta teden, 1045.

Desetletnica. Danes ob 9 se zberejo v dvorani Vetrinjskem dvoru člani Društva katoliških moštrov, kjer se vrši slovesna desetletnica, odkar je predsednik društva g. slikarski mojster Ivan Lorber.

Hvalevredno! Kakor izvemo, se merodajni gospodje pri velikem županstvu in oblastnem odboru reano brigajo za to, da se zgradi čimprej pri oblatni splošni bolnici nov paviljon za umobolne. Slučaj, ko je zadnjič neznan umobolni v celici ubil svojega soprotnika, jasno pravi, da je ustanovitve takega paviljona krvava potreba. Radi vedno večjega števila umobolnih bo menda tudi treba misliti na zgradbo nove umobolnice v mariborski oblasti. Sedanje stanje, ko je zavod na Studencu prenapolnjen in morajo v silo v naših bolnicah po več bolnikov dati v eno celico. Kakor izvemo, se bo prav kmalu vrnil iz Lyona zdravnik-specialist za duševne bolezni g. dr. Pestotnik, ki že več let študira na Francoskem. Zeleni bi bilo, da se paviljon zgradi še to jesen.

Noben drugo delo v naši oblasti ni tako nujno, kot to. Pozdravljamo načrt, ki ga v tem oziru imata veliki župan in oblastni komisar.

Ustanovitev društva »Streliška družina« v Hotinji vasi pri Slivnici se vrši danes v nedeljo, 21. julija ob 14 popoldne v Primčevi gostilni. Povabljeni vsi okoličani.

Umrla sta v Mariboru: Hosner Marija, soproga kovača državnih železnic, stara 56 let, pogreb v nedeljo ob 3 popoldne na Pobrežju. — Rakel Anton, kretnik drž. žel., star 49 let; pogreb v nedeljo ob pol 4 na Pobrežju.

Odklapanje železničarjev. Danes, dne 21. t. m. ob 10 bo v mestni posvetovalnici veliki župan dr. Schaubach slovesno izročil odklapanje narodno-zaslužnim železničarjem v Mariboru. Med odklapanje se nahajajo tudi zaslužni starosta slovenskih železničarjev v Mariboru g. Martin Medvešek.

Speharski trg je bil danes skoroda prazen. Samo 5 speharjev — kmetov je pripeljal zaklane prašiče in meso na trg. Občinstvo je kritično zelo močno, ker se je s prestrogim izvajanjem pravilnika pregledno speharje s trga. Cena spehu in mesu je radi tega poskočila za 2 Din. Škoda te stare ustanove, ko so si ljudje lahko ob sobotah pri kmetih-speharjih nakupili meso in speh!

Zaprta ulica. Vseled naprave kanala ostane Vetrinjska ulica med Jurčičevo ulico in Glavnim trgom v ponedeljek in torek t. j. 22. in 23. julija 1929 za vsaki promet zaprta. Delajo nov priklopil in hišni kanal k trgovski in stanovanjski hiši Trgovskega gremija na voglu Jurčičeve in Vetrinjske ulice. Ker je Vetrinjska ulica na tem mestu zelo ozka, se promet z vozovi za celo Vetrinjsko ulico do Jurčičeve ulice za ta dva dni zapre.

Pretep. Dne 19. t. m. zvečer je nastal v Lajversbergu pri Mariboru pretep, pri čemer je zadobil 39-letni v Krčevini št. 188 stanujoči zidar Ivan Lorbek težko poškodbo na glavi. Načelnik požarne brambe g. Voller ga je v svoji podružnici obvezal.

Nezgoda. Dne 19. t. m. ob 21 je padla 50-letna zasebnica Marija Stajer v sobi svojega stanovanja v Kacijanjerjevi ulici 22 na tla in se je težko poškodovala na levem podkolenu. Rešilni oddelek jo je prepeljal v bolnico.

Pri borzi dela v Mariboru se bodo sprejemali v četrtek, 25. t. m. dopoldne vsi tisti delavci, ki žele dobiti delo v Franciji. Interesanti naj pridejo ta dan predpoldne k borzi dela v Maribor in naj se prijavijo.

PRESELITEV DELAVNICE

Vljudo sporočam, da sem se preselil s svojo delavnico za

SPLOŠNO KLJUČAVNICARSTVO

iz dosedanjih prostorov v Trnovski ulici št. 25 v Kolodvorsko ulico št. 23.

Obenem se zahvaljujem vsem svojim dosedanjim naročnikom za cenj, naklonjenost, katero upam, da mi ohranijo tudi v bodoče. V upanju, da si s svojim solidnim delom in zmernimi cenami pridobim tudi novih naročnikov se priporočam

ANDREJ URANIČ

Automobil zavozi v vlak

Automobilska nesreča v Savinjski dolini

Celje, 20. jul. (Tel. »Slov.«) Potniki, ki so se vozili z današnjim popoldanskim vlakom iz Dravograda proti Celju, so bili med postajama Dovže in Metlinje priče težje nesreče. Okrog 5 popoldne je bilo, ko je po samoupravni cesti Celje—Dravograd privozil s svojim lahkim tovornim avtomobilom gosp. Stangl, sodavičar iz Slovenjgradca. Na avtu so sedeli še gosp. Loba, pekar iz Slovenjgradca, Lobejev okrog 15 let stari sin in še neki mlajši dečko. Gosp. Stangl je upal na križišču ceste in železnice prehiteti osebni vlak, pa je bilo prepozno in avto je z vso silo treščil v stroj vlaka. Vsi potniki avtomobila so zleteli iz njega. Avtomobil sam je popolnoma zdrobljen, vlekel ga je lokomotiva s seboj. Strojevodja je takoj ustavil vlak in potniki vlaka so požrtvovalno pomagali ponesrečencem s konjakom in vodo. Izmed potnikov na

avtomobilu sta ležala gosp. Stangl in gosp. Loba v nezavesti, dočim sta oba dečka brez posebne nesreče zletela z avtomobila. Gosp. Loba je dobil težke poškodbe na levi nogi, glavi in preih, gosp. Stangl pa najbrže udarec v prsni koš. Trudu potnikov osebnega vlaka se je posrečilo spraviti k zavesti ponesrečence. Med tem je že tudi dospel iz Mislinje poklicani osebni avto, ki je ponesrečence odpeljal v Slovenjgradec, nakar je tudi vlak nadaljeval vožnjo proti Celju. — Težka nesreča je ponovni opomin šoferjem, ki vozijo po Savinjski dolini, opomin pa tudi železniški upravi, ki naj vendar zavaruje prehode ob savinjski železnici z zatvornicami. To delo je nujno radi tega, ker v Savinjski dolini mnogi škrat visoka hmeljišča ob cesti zapirajo nevedčim šoferjem pogled na križišča.

POZOR! STRUP

Ta napis zasluži vsaka cigareta, ki ni denikotinizirana s preparatom

„NICOTLESS“

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in trafikah. — Za Jugoslavijo zastopa edinola »Nicotless« lekarna KURALT, LJUBLJANA.

Celje

Orlovski dan v Trbovljah. V nedeljo, dne 4. avgusta 1929, poleti celjsko orlovsko okrožje v Trbovlje na tamkajšnji celodnevno orlovsko prireditve, za katero vse priprave kažejo, da bo potekla zares orlovsko, t. j. domače slovensko, pa vendar strumno. Dopoldanski spored predvideva slovesen sprejem bratskih društev ter skupno sv. mašo, popoldanski pa velik telovadni nastop. Ker je to edini letošnji večji nastop celjskega orlovskega okrožja, je želeli, da se prireditve v obilnem številu udeležijo tudi celjski orlovski prijatelji.

Umrla je včeraj v Polzah pri Novi cerkvi gospa Pavla Samec, rojena Polh, ugledna posestnica in mlinarica. Pokojnica je bila vzorna žena in mati. Pogreb se vrši v ponedeljek, 22. julija ob 8 zjutraj na farno pokopališče.

K našemu poročilu o stavbnem gibanju Celju smo prejeli še sledeče zanimive podrobnosti: Okrajni odbor celjski gradi v lastni režiji nov železobetonski most čez Hudinjo pri Kostomaju. Most bo vezal državno cesto s Teharjem za Westenovo tovarno in predstavlja zelo važno komunikacijsko točko. — Veletrgovec Franjo Dobovičnik si je dogradil Pred grofijo delavnice za odeje, ki jih je deloma že sedaj izdeloval sam, poslej pa bo vodil ta obrat v večjem slogu. — V palači Ljudske posojilnice je dograjen 17 m visoka stavba za gledali

letje vzgajata mladino v težavnem in oddaljenem kraju.

Po strunnem telovadnem nastopu dečkov in po vajah deklic se je razvil slavnostni sprevod pod odmevajočimi zvoki polnoštevne rudniške godbe pod vodstvom kapelnika g. Skačaja do šolskega poslopja, kjer so si udeleženci slavnosti ogledali v lepo okrašenem razredu razstavo deških ročnih del in risb, a zlasti pa dekliških ročnih izdelkov, ki so vzbujali med občinstvom mnogo pohvale in strmenja, kajti očitno so pričali o vnemi in vztrajnosti ge. učiteljice Metke Mihev kakor tudi o pridnosti in spretnosti učenec, in se ti izdelki lahko postavijo za zgled drugim šolam.

Po pogostitvi učencev in banketu, kateremu so prisostvovali g. dr. Fr. Kotnik kot zastopnik prosvetne uprave in oblastnega komisarja, g. vlad. svetnik sreski poglavar Rih. Koropec, g. ravatelj Agnev z gospo soprogo, kot pokrovitelja in zastopnika rudniške uprave, ga. župana občin Črna in Mežica, kakor tudi odborniki kraj. šolsk. odbora, kateri zlasti z vso vsmo delujejo za procvit šolstva v tem okolišju, nadalje učiteljstvo društva za šolsko mladino, se je razvila prijetna zabava v senci smrekovih šum.

Končno naj bo še povedano, da je tudi tokrat rudniško ravnanstvo dalo na razpolago delavstvo za ureditev veselicega prostora.

Cela slovesnost je tudi pokazala, da se je aarod tih meje že popolnoma otresele vpliva severa ter se vedno bolj zaveda svoje samoniklosti ter da hoče živeti na svobodni zemlji kot pravi Gregorčič: »Mi tu smo gospodarji in Bog in naši carji!«

VELIKA NEDELJA.

Priznanje vzgledne krščanske družine. Dne 18. julija se je odigral v župni cerkvi pomenljiv dogodek. Zakonca dr. Franc in Leopoldina Lastovec sta obhajala srebrno poroko. Poročno sv. mašo je bral in poročencema podelil blagoslov prevz. pomožni škof dr. Ivan Tomazič, ki je v lepem nagovoru postavil oba jubilarja za zgled vsem krščanskim družinam, ker sta vsa leta zakonskega življenja bila v vsakem oziru Bogu zvesta. Slavnosti so prisostvovali dr. Vovčič, glavni v Ptuj, z gospo, princ dr. Adolf Schwarzenberg, grof Karl Trautmannsdorf s soprogo Marijo iz Čekoslovaškega, vsa duhovščina velikonočnega dekanijske, vse domače izobraženstvo in mnogo drugega naroda. Dr. Lastovec je profesor. Nekaj let je služboval na državnih gimnazijah, potem pa je postal pri omenjeni grofovi družini domači učitelj. Sedaj živi v pokoji pri Veliki Nedelji, kjer je zelo priljubljen. Vse življenje se je ukval v visokih družbah, prepotoval je mnogo sveta, vključ temu pa ga ni sram priznati, da je katoličan, kar kaže tudi njegovo javno življenje. Ob slovesni priliki želimo jubilarntoma, naj jima Vsemogočni da dočakati tudi zlato poroko.

Naše dijaštvo

Dekliško zborovanje od 4. do 7. avgusta na Zaplazu. Slovenski kat. dijakinja je odmerjeno posebno poslanstvo v življenju. Vsaka, ki čuti v sebi poklic za vodstvo, vsaka, ki sebe študira in gleda v sobodno iskanje, pa mora k skupnemu razgovoru, k poglobitvi življenja ob sestrinemu odkritju. Dolžna si pred Bogom in seboj misliti na bodočnost! Zato te vabimo in vsako dijakinjo ter učiteljico, ki sama išče, pridi na deklško zborovanje na Zaplaz od 4.—7. avgusta na Dolenjskem! — Spored: Nedelja 4. avgusta: Popoldne prihod. Zvečer se že vse pozdravljamo pri kresu. Ponedeljek 5. avgusta: Zjutraj ob pol 7 sv. maša (Missa recitata!). Daruje g. Stanek Capikar, docent mar. bog., ki bo navzoč pri celotnem zborovanju. Popoldne misel: Ozri se vase! 1. Dekle in erotika; 2. Bistvo žene (Pavla Zupančič). 3. Sodobna žena (Mira Dobovšek). — Kosi, igre in potek. — Popoldne misel: Bodi globoka! Kako nas vzgajata dom in šola (Frida Klehofer). 2. Vzgoja v srednji šoli (Jelica Krall). 3. Telesna vzgoja (Marica Vogan). 4. Kako vzgojimo mlajše (Bogomila Lavrič). — Večerna molitev, večerja. — Torek 6. avgusta. Kakor ponedeljek zjutraj. Popoldne misel: Pogled okrog sebe! 1. Žena in socialno vprašanje (Pavla Zupančič). 2. Žena v katoliški akciji (razgovor). 3. Organizacija (razgovor). — Kosi in odmor. — Popoldne misel: Odkrivanje lepote! 1. Citanje lastnih del. 2. Žena-umetnica (Eliza Sorli). 3. Slovenska ženska umetnost (Kristina Vrhovec). 4. Sodobna ženska umetnost (Frida Klehofer). — Večerna molitev in večerja. — Sreda 7. avgusta. Ob pol 7 sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Popoldne misel: Moli k Bogu! O religioznosti (Stanko Cajnar). — Dobod na Zaplaz je mogoče z dveh strani: iz Litije in Velike Loke. Iz mariborske oblasti, vsa dekleta ob železnici do Litije, pravtako iz Gorenjske in Ljubljane se zberemo v soboto 3. avgusta — po vlakih iz Maribora odhaja 13.25, iz Ljubljane 5.50 — v Litiji, kjer prenočimo, drugo jutro pa peš na Zaplaz. Iz Dolenjske pa se zberejo v Veliki Loki. Katera se odloči, naj se javi takoj za ljubljansko oblast Bogomila Lavrič, stud. ped., Ljubljana, Poljanska cesta 13/III.; za mariborsko oblast Pavla Zupančič, Maribor, Aleksandrova cesta 18/I. — Se to: Obleda praktična. Prenočišča na senu, zato imej ogrinjalo! Dnevna hrana (zajtrk, kosilo in večerja) 12 Din. Prinesi ali kitaro, gosli, tamburico in lastna literarna dela! Ne pozabi pa preštudirati sporeda in svojih misli k referatom! Pridi vesela in zbrana! — Bogomila Lavričeva. — Pavla Zupančičeva.

Akademsko društvo AO. Zamudnikom tretjega našega tabora javljamo sledeče. Taborimo na otoku Rabu, eno uro vzhodno od mesta Raba. V Rabu povprašaj za okrevališče Jadran, odkoder vodi modro markirana pot mimo samostana sv. Eufemije in državne gozda Dunde prav v zaliv Cifnata, kjer je tabor. Če pa le ne najdeš, zveš pri drž. logarju g. Mirku Perinčič. Poštna adresa: Tabor AO, Rab. — Za AO: Leo Lojč.

Orel

Dol. Logatec. Orliška srenja priredi v nedeljo 28. julija 1929 v Dol. Logatecu svojo prvo celodnevno prireditev s sodelovanjem notranjskih orliških krožkov. Spored je sledeči: Ob 7.15 sprejem gostov na postaji; ob pol 9 sprevod po vasi; ob 9 sv. maša v farni cerkvi, po sv. maši tabor v Društvenem domu. Ob pol 4 popoldne javna telovadba na vrtu Kult. gosp. društva. S pestrnim sporedom. Nastopajo krožki s posameznimi točkami in v celoti. Sodeluje tukajšnja godba »Prosvetnega društva«. 50% popust na železnici dovoljen. — Vsi, ki se zanimajo za gibanje naše ženske mladine, posejite v polnem številu ta dan notranjskih deklet, da se prepričate o resnosti njih dela.

Celjsko orlovsko okrožje priredi svojo letno prireditev dne 4. avgusta t. l. v Trbovljah. Vabi vse orlovske prijatelje, predvsem pa člane, da se te prireditve udeležijo v čim največjem številu. Pokazimo v Trbovljah, da smo zavedni Orli, da naša organizacija raste in napreduje. Natančen spored še sledi. Vse odseke, kamor smo poslali vabila, prosimo, da se udeležijo tega orlovskega nastopa. Plakate, ki jih prejmete te dni, razobesite na vidna mesta.

Sport

JUNIORSKE NOGOMETNE TEKME.

SK Ilirija organizira od 1. 1925 dalje vsako leto v predelu med pomladansko in jesensko prvenstveno sezono velik pokalni turnir juniorskih moštev. Prehodni pokal je bil lani razpisani na novo, potem ko so si prvi, leta 1925 razpisani pokal definitivno priborili juniorji Ilirije kot zmagovalci v letih 1925-26-27. — I. kolo letošnjih tekem se odigra včeraj in danes ter še prihodnjo nedeljo na prostoru SK Ilirije. Včeraj so se srečali juniorji I Ilirije in Mladika, danes igrajo ob 14.45 Primorje in Slovan ter ob 18 Ilirija II in Jadran. Vmes, s pričetkom ob 16 se vrši zadnja pomladanska prvenstvena tekma med ljubljanskim Grafiko in novomeškim Elanom. Juniorski turnirji Ilirije uživajo zaradi dosežane točne organizacije in dobrega sporta, ki ga nudijo, veliko popularnost. Število sodelujočih klubov je vsako leto večje. Lani je tekmovalo 12 moštev, letos 17! Na ta način bo nastopilo v letošnjem turnirju nad 250 nogometnih naraščajnikov rojstnih letnikov 1911 do 1912. Prva tri leta so tekmovali samo ljubljanski klubi, lani in letos sodelujejo tudi mariborski in celjski klubi. Zmagovalca v tem turnirju se more torej dočeti upravičeno smatrati za juniorskega prvaka Slovenije. Tekme so vsako leto boljše, kvaliteta tekmecev postaja vedno bolj izraznana. Srečanja med boljimi nasprotniki presegajo marsikatero naših takozvanih prvorazrednih tekem. Juniorske tekme so doslej zgledno izpolnile svoje naloge: juniorskim moštvom dajo priliko za vrsto urejenih, pravilno vodenih tekem ter pripomorejo s tem k organizaciji in napredku nogometnega naraščaja, ki je žal tolikrat prepuščen sam sebi; prireditelji vplivajo povodno teh tekem tudi vzgojno na naraščajnike, pojasnijo jim bistvo in namen sporta in pouče jih o dolžnostih sportnika. Turnir zasluži zares pozornosti sportnega občinstva in že celo pozornosti naših sportnih klubov.

SK ELAN: SK GRAFIKA.

K današnjim tekmi za prehod v 1b razred nastopita oba kluba s trenutno najjačimi moštvii. SK Elan je dosežanje tekme odigral odlično in pokazal, da je treba na vsak način z njim računati. SK Grafika čaka težek boj, če bo hotela, z zmago si zagoloviti napredovanje. V predtekmi nastopijo juniorji ASK Primorje in SK Slovan. Po tekmi Grafika: Elan pa nastopijo juniorji II SK Ilirije in juniorji SK Jadrana. Tudi juniorske tekme so nudile vedno lep, pogosto pa še lepši nogomet kakor igre I. moštev. — Pričetek tekem: 14.45 ASK Primorje: SK Slovan; ob 16 SK Grafika: SK Elan; ob 18 SK Ilirija II: SK Jadran.

MARIBORSKI SPORT V NEDELJO.

V nedeljo popoldne se bo odigrala v Ljudskem vrtu ob 17 finalna tekma za Ilgerjev pokal. Finalista sta Maribor in Železničar. Maribor si je lani v prvem kolu priboril pokal in si ga bo v slučaju nedeljske tekme definitivno prisvojil. Ako pa zmaga toplot Železničar, se bo prihodnje leto odigralo tretje kolo. Borba med finalistoma bo zanimava, ker so vse tekme Maribor-Železničar napete in ni nikdar mogoče v naprej napovedati rezultata. Doselej je še vedno zmagal Maribor. Spričo dobre kondicije Železničarjev ter oslabiljene postavbe Maribora, imajo prvi v nedeljo dokaj ugodnih izglede, da iztrgajo Mariboru dragocen pokal. Tekma vsekakor zasluži polnoštevilnega poseta. Sodil bo dr. Planinšek. Predtekma: Maribor—Rapid rezerve. — SK Rapid bo v nedeljo po 14-dnevni pavzi zopet nastopil. Igral bo v Celju proti Atletikom.

SLOVENSKI SPORT V ZAGREBSKIH LISTIH.

Tako kot ljubljansko časopisje vestno poroča o sportnih dogodkih Zagreba, tako ima tudi zagrebško časopisje v Ljubljani dopisnike, ki Zagreb informirajo o naših dogodkih. »Juturnji list« ima v osebji g. Sch. (baje Schneler) dopisnika, ki vrši za naš sport važno nalogo. Njegova poročila so v prvi vrsti objektivna in prinašajo kronično vse važne sportne dogodke po

Marenberško slavlje

Dne 14. julija 1929. se je vršila celodnevna prireditev proslave osvoboditve Dravske doline iz tujega robljstva, blagoslovitev nagrobnega spomenika v letu 1919. padlemu naredniku Matiju Gladu iz Dreznice na Kranjskem, odkritje dveh bronastih spominskih plošč vojakom, ki se iz svetovne vojne niso vrnil v župnijo Marenberg.

Vsa slovenska javnost je s to prireditvijo, ki je bila večjega obsega vsaj v moralnem oziru lahko zadovoljna. Slavaloki na vseh cestah pri vhodu v Marenberg in na veselični prostor so bili izdelani zelo okusno in po nekem posebnem slogu, slikano v belo-modro-rdečem tonu na štiri metre široke deske. Iz cerkve sta plapolali dve po osem metrov dolgi trobojnice, skoro vse hiše, razven nekaj onih, katerih lastniki so strastni zagrzenci in protestanti, so bile okrašene z večjimi ali manjšimi zastavami ali vsaj s papirnatinimi zastavicami, katerih je šlo preko 1000 v promet. Preko ceste so bile na mnogoterih mestih nanizane na žico, kar je vsakomur zelo imponiralo. Na cerkvenem trgu je bil postavljen 23 metrov dolgi mlaj veselja, okrog katerega je visel venček z zastavicami, vrh mlaja pa zopet trobojnica. Oltar je bil izgotovljen po slogu, kakor je bil dne 14. avg. 1927 v Preski.

Udeležba je bila krasna. Nad 3000 ljudi je bilo. Po sprejemu gostov, ki so v spremstvu domače godbe prišli s kolodvora Vahred, se je vršila pevska vaja združenih zborov, ki jih je spretno in zelo elegantno vodil gospod okrajni sodnik France Slabe. Spored pesmi je bil izredno posrečeno izbran. Tu ljudstvo nima prilike slišati lepega petja. Izvršil se je nato ob 8.30 pohod na pokopališče. Zastavonoša je šel vsem na čelu, za njim pa veliko domačih in tujih šolskih otrok, ki so radostno vzklikala mahaje z zastavicami v rokah in obetali srečnejšo bodočnost še precej mrtvi Dravski dolini. V sprevedu je bil med drugim navzoč gospod Anton Beljan, kot zastopnik občine Banjaloka pri Kočevju, v katero je bil padli narednik Matija Glad domovinski pristojen. Na pokopališču je gospod prošt dravogradski Volbenk Serajnik izvršil ob asistenci gg. duhovnikov blagoslovitev in odkritje nagrobnega spomenika. Zelo gniljivo je tam spregovoril gospod sodnik France Slabe. Marsikako tudi možko oko se je pri teh prireditvah izrazilih besedah solzilo. Vence so položili: občina Banjaloka, katere zastopnik se je spomnil za domovino padlega in njegova rodna, okrog 80 let stare matere, nadalje gasilska župa Mežica in pa Narodna odbrana v Marenbergu.

Ko se je spreved vrnil na cerkveni trg, je domači gospod dekan Ivan Messner pod mlajem veselja popisal namen in pomen obeh bronastih spominskih plošč, na katerih je označenih 40 vojakov, padlih v svetovni vojni in poleg teh še poseben dostavek, da je v osvobodilnih bojih padel Matija Glad, narednik slov. plan. polka iz Dreznice na Kranjskem. Gospod dekan je izrazil veselje in zahvalo vsem, ki so pripomogli, da je prišlo do odkritja teh spominskih plošč. Nato je skupno z ostalo duhovščino iz bližnje okolice plošče ob prisotnosti gospoda velikega župana dr. Schaubacha, vladnega svetnika Susa, zastopnika mariborske samoupravne oblasti g. ravnatelja Gračnerja, predsednika Narodne odbrane Petra Mravljaka, domačega župana in mnogih drugih, odkril in blagoslovil.

Sv. mašo je opravil v pontifikalijah mil. gospod prošt. Malček je med sv. mašo molil in izpolnil javno izraženo željo dveh starih nemških dam. Okrog mlaja veselja je bil postavljen govorniški oder, raz katerega je g. Mirko Lesnik, šol. upr., pozdravil vse, ki so se slavnosti spomnili, to je g. dr. Korošec, general Majster, polkovnik Ljubomir Nedeljkovič iz Belgrada, kot svoječasni pomočnik koroškega odreda, sedaj v Belgradu in drugi ter je predal besedo dr. Ferdo Müllerju, kot zastopniku oblastnega odbora narodne odbrane v Mariboru. Zatem je nastopil gospod Joško Malešič, kot zastopnik Prosvetne zveze iz Maribora, ki pa je zaradi lahkega dežja svoj govor skrajšal, zaradi česar so izostali drugi govorniki, kakor g. Spindler, glavni tajnik Z. K. D. iz Maribora ter več drugih. Še predno je bil spreved urejen, pa je radostno pošiljal solnce ne le na nebu, temveč tudi v naših dušah. Spreved je obšel precej dolgi trg z godbo, petjem in vzklikanjem, med katerim ni manjkalo tudi vriskanja, kar je bilo le izraz slovenske duše, ki je prvič, odkar je osvobodjena ta dolina, tako navdušeno in v večjem obsegu manifestirala po Marenbergu mimo protestantske cerkve, ki jo je pozidal velenec zato ker mu je bila rimsko-katoliška premalo nemška. Trgovca Hartvik Schober, sin Josipa Schobra, voditelja vsega protestantskega gibanja, ki pa je že umrl, je postavil na okna svojega stanovanja dve mali papirni zastavi v pravih državni barvah, toda na belem polju je bila natiskana reklama: »Šumeča limonada«. Naj Nemci sami presojajo, ali je to netaktno ali izzivanje. Zaradi tega ni nastal nikak incident, ker narodna odbrana se hoče ogibati metod nasilja, pač pa hoče propagirati načelo: »Slovenec na svoji zemlji svoj gospod in svoji k svojim«. Na to opozarjamo zlasti kmetko prebivalstvo.

Popoldne se je v briljantnem razpoloženju vršila narodna veselica, na kateri so bili zastopniki Mariborčani in Dravogradčani častno. Bilo je prisotnih veliko g. duhovnikov. Slovenska pesem je zvenela blagodejno, tamburaški zbor fin. kontrole, pevsko društvo Jadran iz Maribora-Ruš in domači ter dravogradski zbori so ljubko svirali in peli, kot posebna znamenitost pa je bila, da smo na veseličnem prostoru poslušali radio, ki ga je postavila tvrdka Starkel iz Maribora. Točno ob 16.20 je bilo podano pregledno poročilo o vseh dopoldanskih dogodkih in iz zgodovine ter življenja v Dravski dolini. Domača godba je komaj, ob tako veliki udeležbi pevcev, prišla na vrsto.

Da se vidi enerzijska, s katero so šli prireditelji na to potrebno delo, je treba vedeti, da je ob trenutku, ko je bila izražena misel, da priredi narodna odbrana to slavlje, pa do dne 14. julija 1929 poteklo samo 29 dni in da je v tem času bilo treba izvesti brez kak posebnih pomoči vse organizacijsko in pripravljeno delo. Zato naj se prireditelji narodni odbrani, ki se ne strši nobene ovire, oprosti, če se je nehotelo zgodila kak napaka v kateremkoli oziru. Želeli bi pa bilo, da se še vrše bližnje prireditve, četudi v manjšem obsegu, da bi se končno le čutilo čimveč podeželskega ljudstva, ki se ni vajeno takih prireditev.

Z manifestacijskega prostora so bili odpelani brzojavi Nj. Vel. kralju Aleksandru L. gospodu dr. Antonu Korošcu, ministru za promet, gospodu generalu Majstru, gospodu polkovniku Ljubomiru Nedeljkoviču v Belgrad, gospoda velikega župana dr. Schaubacha, ki je ob prisotnosti meškega poglavarja Milača opazoval spreved, pa so le spreveda viharno pozdravljali. Tudi gospodu brigadnemu generalu in podpredsedniku narodne odbrane Stanislavjuviču v Maribor se je poslala zahvala za brzojavne pozdrave.

Radio in gramofon

Včeraj popoldne sta bila pri Bobkovih Gramofon in Radio sama doma. Vsa družina se je odšla kopat, ker so sedaj pasji dnevi in je huda vročina. Spregovoril je Gramofon:

»Kolega Radio, pokramljava nekoliko, da si preženeva dolgčas!»

»Oprostite, ampak nekoliko vlnudejši bi že lahko bil z menoj, stric Gramofon. Vsaj gospod Radio bi mi rekel.»

»Napuh pred padcem, »gospod« Radio! Res si cenjen in spoštovan po vsem kulturnem svetu, toda v tvoji slavi ne bo še kmalu zatemnena moja vrednost. Tudi jaz imam še nekaj besede.»

»Ne zavidam ti, bote Gramofon, zakaj prav nič nevarne tekme nisi.»

»Prezven si, ker ti je najin gospodar določil v stanovanju odličnejšo mesto, nego meni. Svojo lastno muziko na visokem podstavku imaš in še z žametom so ti jo pregrnili, da počivaš na mehkem. Jaz pa zanemarjen, ves zaprašen in napol pozabljen samevam v mračnem kotu ter se kar šibim pod bremenom časopisov, knjig in druge navlake, ki jo odlagajo name. Ko se tebe ni bilo pri hiši, je bilo moje mesto tam, kjer si sedaj ti. Nepristano so me navijali, da sem vriskal, pel in igral poskočnice, da me je dostikrat kar drobje bolelo. Sedaj pa... Spominjajo se me le še tedaj, kadar imaš ti svoje muhe in jih nočeš zabavati, češ, da si bolan, ne-raspoložen i. t. d. Neljalečnost je plačilo sveta in užaljen sem v dno svoje plošče.»

»Zelo si sentimentalni, moj dragi sosed. Svetujem ti, da se sprijazniš s svojo usodo in ne žaluješ preveč. Semlen postajaš in toku časa se ne boš uprl. Pred nekaj desetletji si bil pravcato čudo; skoro tako je svet stremel nad teboj, kot nad menoj, ko sem se pojavil na zemlji. In vendar se tvoje poslanstvo niti od daleč ne da primerjati z mojim. Vreščal in hreščal si po gostilnah, mnogokje tudi po zasebnih stanovanjih. Povsod so te radi sprejemali, kakor vselega Kurenta. Vabil si na ples, zapeljeval, ponosil, muzical, vsemal in dražil mlade ljudi preko meja razposajenosti. Vzgaljal nisi nikoli. Na svetu pa je tako, da se ljudje tudi zabave navelikajo, če jo je preveč in če je preenočljiva. Zato so se navelikali tudi tebe in dafi meni prednost. Moj glas doseže vse stanove, z vsakim človekom se pogovorim po svoje, učežrpen je zaklad moje dobrote. Spretno družujem prijeto s koristnim in tako ustrezam neštetim potrebam sodobnega človeka. Prijatelj Gramofon, ti si zgolj muzikant in nič več. Jaz pa sem umetnik-virtuoz, pevec, gledališki igralec, zdravnik, profesor, gospodar, pedagog, vse, kar hočeš. Moje sposobnosti obsegajo vse kulturne pridobitve sedanjosti. Vse kontinente spajam, po meni se spoznavajo med seboj narodi, jaz posredujem med njimi. Človeštvo se zaveda, kaj je pridobilo z menoj, zato mi ne zavidaj te-le mične muzice z žametno prevleko. Tudi ne bodi ljubosumen, kadar vidiš, da se vsa Bobkova družina zbira okoli mene in zvesto poslušajo moj evangelij. Zadovoljen bodi, če te od časa do časa navijejo otrokom v zabavo in da nekoliko porajša z njimi.»

»Ne, takega poniževanja pa že ne prenesem! Pritožil se bom gospodarju. Sramotiti se ne dam in tako žalostnega konca tudi ne zaslužim. In baš ti, ti, ki prenašaš po svetu mojo godbo in delaš reklamo za moje plošče, baš ti me tako kruto žališ! To ni znatjano od tebe!»

»Povedal sem resnico, a da igraš pred mojim mikrofonom, je zadeva moje gostoljubnosti in kavalitstva. Pst, domači so tu!»

Vstopil je gospod Bobek, ves svez in poživljen od kopelji, vrgel klobuk na kup papirnatih navlake, pod katero je potuhnjen močlad gramofon, sedel k radiu in si nataknil slušalke.

Več Tuči!

Dobrodelnost

a) Vpliv reformacije.

Krščanska dobrodelnost obsega vse prostovoljne pomožne naprave, ki naj iz ljubezni do Boga lajšajo telesno in duševno bedo človeštva. Krščanstvo uči, da so bogataši dolžni, da delijo od svojega odvisnega imetja revežem in da bo Bog vzel predvsem našo dobrodelnost za merilo svoje končne sodbe nad nami.

Glede krščanske dobrodelnosti, ki je v Cerkvu tako cvetela pred reformacijo, je reformacija napravila oster prelom. Protestantizem ni pripoznal potrebe in koristi dobrih del in tako je krščanska zavest protestantskih narodov o važnosti dobrodelnosti zginila.

Velik udarec so prizadeli protestanti kršč. dobrodelnosti s tem, da so se polastili mnogih cerkvenih posestev, samostanov in dobrodelnih zavodov; sami pa, kakor Harnack sam prizna, niso znali ustvariti nobenega nadomestila za prejšnje zavode.

b) Novo življenje.

Katoliška Cerkva je po reformaciji skušala po najboljših močeh poživiti naprave krščanske dobrodelnosti; od nekdanje je bila ravno dobrodelnost posebno stvojsvena kat. Cerkvi, tako da pravi protestant dr. Heinrich Merz, ki sicer ni naklonjen Cerkvi: vsi dobrodelni zavodi so vznikli v kat. Cerkvi. Cerkve je razpredla po vsem svetu ogromno omrežje dobrodelnosti in ona srca, ki so vzplamtela radi Boga v ljubezni do bližnjega, bodo večna slava kat. Cerkve.

Tako so nastali po tridentinskem cerk. zboru novi redovi za reveže in bolnike. Leta 1534. je ustanovil sv. Janez od Križa v Graničnem red usmiljenih bratov, ki se je jel širiti po vsej Evropi in ki ima še danes svoje bolnišnice tudi v naših pokrajinah (v Kandiji, v Št. Vidu, Gradcu, Dunaju itd.). — V severni Ameriki je nastal red bratov sv. Hipolita v isti namen (za bolniško strežbo). — V Turčiji je nastal poseben red za strežbo okuženih (»Patres pestis«). — Predvsem pa bodi omenjen red usmiljen, ki ga je ustanovil sv. Vincenc Pavlanski l. 1633., kakor je tudi za najdenice, sužnje itd. ustvaril posebne naprave, tako da je prvi junak krščanske ljubezni.

Sv. Jožef Kalazancij je ustanovil l. 1597. red pijaristov za pouk revnih otrok.

Za padla dekleta je nastal red »hčera božjega pastirja« in za starčke reveže je ustanovila revna služkinja Jeanne Jugan l. 1854. »male sestre revežev«, ki živijo samo od miloščine. Jugan je bila prihranila 600 frankov in najela l. 1838. sobo za svoje reveže. Leta 1841. je oskrbovala že 20 starih ženic; delala je za nje noč in dan, začela je tudi beračiti za nje; kruh, skorje sira, vse je hvaležno sprejela.

L. 1883. je ustanovil Friderik Ozanam s sedmimi dijaki v Parizu lajško ustanovo Vincencijevih konferenc; l. 1905. je bilo širom sveta 6000 takih konferenc z 200.000 udi. Vincencijevе konferencie se navadno ustanove po župnijah; udje se zbirajo na sestankih ter po kratki molitvi pretresavajo prošnje revežev. Vsak član obišče tekom tedna gotove reveže, jim deli podporo, se zanima za njihove družine, jih spravlja na pravo pot kršč. življenja. Tako so samo v Parizu Vincencijevе družbe obiskovale 5000 družin. Vincencijevе konferencie ne podpirajo samo posamičnih revežev, ampak vzdržujejo sirotišča, zavode za najdenice, slaboumne itd. Poleg tega je nastalo društvo sv. Franciška Repisa za ureditev divjih zakonov, ki je uredilo gotovo 100.000 zakonov. Samo v Franciji so podpirali zavodi kat. Cerkve 107.400 odraslih, 83.000 otrok, 17.000 staršev in 6700 umobolnih; število katoliških dobrodelnih zavodov je znašalo 4000. V Združenih državah severne Amerike je bilo l. 1908. 272 sirotišnic z 42.597 otroci in 1054 drugih dobrodelnih naprav.

V Nemčiji so nastala rokodelska društva, Kolping v Kolnu je njihov začetnik. Ta društva so zbirala po mestih rokodelske pomočnike, jim ustanavljala domove; duhovniki so jim bili pravi očeti in jim skušali nadomeščati očetovsko hišo. Rokodelci se zbirajo vsak večer v teh domovih, se tam vadijo v raznih stvarih, se zabavajo itd. Koliko tisoč rokodelcev se je na ta način obvarovalo prevratnih nauk socializma in se rešilo na duši in telesu.

c) Državna in krščanska dobrodelnost.

Pa reformacija je bila preveč uničila vse dobrodelne naprave; v protestantskih deželah je postala nadloga beračev vedno večja in država se je morala začeti brigati za reveže. Prej je imela to skrb izključno Cerkve. Država je pa ta problem podpiranja revežev enostavno rešila potom državnih davkov. Ustanovila je razne zavode kakor bolnišnice, za-

vode za gluhe, umobolne, dečje domove, prisilne delavnice, hiralnice. Toda ta dobrodelnost je mehanična in prisilna. Ljudstvo nima več zavesti lastne odgovornosti in dobrega dela, ampak da prisiljeni davek. Prostovoljni dar ni več v navadi.

Danes morata Cerkva in država sodelovati pri dobrodelnosti. Gotovo ni naloga države, da pomaga vsem bednim in revnim; pač pa naj država vse privatne dobrodelne zavode krščanske ljubezni na moč podpira.

Načelo Cerkve je v tem oziru nad vse blagodejno. Cerkva uči, da je vsak, ki ima premoženje, dolžan dajati od svojega revežem, kot svojim bratom, ker je revež tudi brat Kristusov in nosi podobo božjo v svoji duši in ker Kristus obljubi večno življenje kot nagrado za tako dobro delo. Ravno s tako kršč. dobrodelnostjo Cerkva najbolj ublažuje socialno zlo. V prejšnjih časih je vsa krščanska družba prevzela te odgovornosti in dolžnosti.

Stremljenje države, da vzame vse dobrodelne zavode v svoje področje, je nezdruvo in tudi proti smotrom države. Predvsem moramo grajati slab namen: države hočejo vzeti Cerkvi s tem socialni vpliv na ljudstvo, toda istočasno pa uničijo v ljudstvu ono blago in plemenito krščansko ljubezen in nesebičnost. Ljudstvo zgublja čut dolžnosti in odgovornosti, ker ne vidi, kdaj in kje država porablja njegove darove za reveže. Davek služi za ceste, orožnike, vojske itd. ter ima vedno nekaj prisilnega; dobrodelnost mora biti prostovoljna in osebna.

Cerkva in politična moč

Ne enkrat, kaj običajno so nasprotniki Cerkvi očitali politično moč. Kakor da bi šlo Cerkvi v njeni cerkveni politiki le za politične uspehe, za svetski ugled in tostransko korist! Kaj radi nasprotniki Cerkve slikajo papeštvo v taki luči, kakor da se papeži bore le za posvetno moč in oblast. Ob pogajanjih Vatikana z državami, ob sklepanju konkordatov se taki očitki radi prinašajo. Zgodovina rimskega vprašanja nam priča, kako so mnogokrat skušali diskreditirati papeštvo in njegovo teptano ter kršeno pravico uprav na ta način, da so zatirjali, da gre papežem le za svetno moč in da jim je za svetski sijaj, kot so ga uživali v dobi cerkvene države. Te zadnje očitke pač za vsakogar dovolj jasno in odločno zavrača neznatni obseg vatikanskega mesta.

Cerkva uči Boga in njegovo stvariteljsko pravico nad vesoljstvom. Zato bi Cerkva in papeštvo zanemarjala svoje bistveno poslanstvo, ako bi popuščala v svoji borbenosti za božje pravice nad človekom in njegovim življenjem, za božje gospodstvo nad zasebnim, pa tudi javnim življenjem. Zato se Cerkva bje z vso odločnostjo zoper oboževanje države, pa naj prihaja to od leve ali od desne. Ako bi Cerkva priznala državo brez Boga, ako bi državni oblasti dovoljevala, da se ta prevzeta neresnično, vsemogočnosti dviga zoper Boga in njegovo pravico, bi Cerkva nehala biti to, kar je, glaspica in boriteljica božjih pravic.

Katolicizmu ni za moč, njemu je za vero. Vsa cerkvena politika gre le za tem, da osvaja duše Kristusu. Treba je zato motriti pod edino pravi vidikom, kako pozitivno prepoznati javno, tudi državno življenje s krščanstvom. Krščanstvo je Cerkvi zvanje, cerkvena politika stremi za tem, da uveljavi krščanstvo tudi v panogah javnega življenja. To je jasno vsakomur, kdor le količikaj doume stališče papeža Pija XI., da sta rešitev rimskega vprašanja in laški konkordat neločljiva celota. Radost papeževa, da je Cerkva v Italiji zopet svobodna v šoli in vzgoji, je pač večja kakor zadovoljstvo nad rešitvijo rimskega vprašanja.

»Moč in organizacija rimskega imperija sta odprla krščanstvo pot v svet, toda tisti, ki je šel po tej poti, je bil Kristus, ne rimski imperator« (Muckermann). Cerkvena politika odpira Cerkvi pota, da po njih prihaja Kristus. To je danes i na zunaj vidno dovolj, saj današnji Rim sliči i po zunanje Kristusu, ki je bil brez obrambe izročen na milost in nemilost državnim oblastim.

Kako od socialistov do frančiškana

Zadnjič smo poročali o tem, kako se je sedanji rektor milanske katoliške univerze izpreobrnil iz brezverca v katoliškega redovnika. Duševni potek izpreobrnjenja p. Agosta Gemellija ni bil edinstven v svoji vrsti, hodili so marsikateri njegovih vrstnikov v Italiji prav slično pot iz nevere v vero. Zato bo prav, če si ogledamo še notranje razloge Gemellijevega izpreobrnjenja. Je to tem laže, ker jih je popisal sam.

V za duševnost prepomembnih akademskih letih se je Gemelli navzel pozitivizma, ki je takrat prevladoval po univerzah. Ko je začel znanstveno delati kot teolog v Golligevem inštitutu v Paviji, je bil Gemelli uverjen o vsemogočnosti vede, zlasti biološke vede. »Prepričan sem bil, da more vera razložiti vse in da so zlasti biološke vere rešile stare uganke vesoljstva. Religiozna vera, na katero sem prisegel, je bil Haecklov nauk in moj praktični življenjski nauk grobo materialistično pojmovanje marksističnega socializma.« Tako kleno označuje to dobo svojega dušnega razvoja, v kateri ga je gnala mrzlična, strastna vedoželjnost, Gemelli sam.

Kaj kmalu je prišlo bridko in grenko razočaranje, vera v znanost se je začela majati. Opazoval je Gemelli z drugimi, da »prav za prav znanost najvažnejša, najtežja vprašanja ali sploh pušča nerešena ali pa jih rešuje tako, da jih taji«. Začel se je Gemelli otresati

Ali ni užitek pranje s takim milom?

Ta krasna, gosta in izdatna pena — ta izredna mehko ter nad vse učinkovito svojstvo za čiščenje in razkuženje še tako zamazanega perila. Vedite pa, da ima vsa ta svojstva naše

pristno terpenitino

milo
"Gazela"

pozitivizma in materializma po lastnem razmišljanju in po vplivu božje milosti, ki pa ostane njegova skrivnost, kakor trdi sam.

Razočaran nad pozitivno vedo se je Gemelli z drugimi vred obrnil do filozofije. Pri modernih filozofih je iskal rešitve zadnjih vprašanj, svetovnega nazora, ki bi enotno dojmil vesoljstvo. Čim bolj se je vglabljal v najrazličnejše filozofske sestave, tem bolj so mu postajala zadnja vprašanja zamotana in so se pojavljala nova. Notranje nepremagljivo nezadovoljstvo ga je gnalo od sistema do sistema, toda le vedno bolj je spoznaval slabost, nezadostnost njihovo.

V tem dušnem nezadovoljstvu si je začela utirati pot misel na krščanstvo. Prišlo je spoznanje, da krščanstvo kot celotno in vesoljstveno svetovno naziranje vsebuje vse one drobtine in drobce, kar jih je kot zmognih življenja raztresenih po raznih filozofskih sestavih.

Toda krščanstvo je veljalo za kulturno manj vredno, bilo je ž

Sveta življenje in vrvenje

Zastrupljevalka preteklega stoletja

29 umorov. - Cele rodbine zastrupila. - Smrt za njenimi palačami

Ce govorimo o zastrupljevalkah, vedno navajamo kot zgled markizo de Brinvilliers, ki je bila leta 1676 obglavljena, ker je zastrupila svojega očeta in svoja dva brata in končno poskušala umoriti še svojo sestro. Ali kaj je lepa markiza proti bretonski služkinji Jegado, ki je zastrupila 29 oseb! Začuden se pa vprašamo, kako je mogoče, da so zdravniki in sodniki tako žalostno odpovedali! Zakaj Helena Jegado je bila obsojena samo radi svojih treh zadnjih umorov, ostalih 26 umorov je izvršila deset let prej in so tedaj po francoski postavi zastareli. Svoj strašen posel je vršila v letih 1833 do 1851.

Kako so ji prišli na sled.

Bilo je leta 1850, ko je Theophile Bidard, univerzitetni profesor v Rennesu, sprejel v službo že starejšo služkinjo Jegado, ki je bila podrejena kuharici Rozi Tessier. Ni trajalo dolgo, ko je začela Roza bolehati, bruhala je in se zvijala v strašnih krčih. Služkinja ji je požrtvovalno stregla, zdravniki so izjavili, da gre za živčne napade, in ko je Roza po petih dneh umrla, ni nihče ničesar sumil. Tudi ko je profesor Bidard nato vzel v službo krepko, mlado dekle z dežele in je ta prav tako čez teden dni zbolela, ni nihče sumil Heleno Jegado. Starši so vzeli novo dekle domov in ji stregli. Roke in noge bolnice so bile silno za-tečene, umrla pa je še le po večletnem hiranju.

Medtem pa je Helena Jegado pripeljala v hišo profesorja svojo mlado sorodnico Rozalijo Sarasin. katero je Jegado spočetka silno razvajala. Ker pa je imela Rozalija dobro šolsko predizobrazbo, ji je profesor poveril vodstvo gospodinske knjige. Jegado se je čutila v svojih dohodkih prikrajšana in naslednji dan je Rozalija zbolela. Njen smrtni boj je trajal teden dni, bolečine so bile tako hude, da je zgrizla čašo, katero ji je skrbna Jegado držala na ustih. Profesor Bidard je opazoval ta prizor in pri tem ujel sovrašstva poln pogled, s katerim je Jegado pogledala umirajočo. Svoj sum je sporočil zdravnikom, ki sta zdravila bolnico. Ta dva sta se nekaj časa posvetovala, nato pa odšla k prokuratorju, ki je odredil preiskavo.

Aretacija.

Ko se je pojavil v hiši sodnik Vannier, je Jegado nepremišljeno vzkliznila: »Jaz sem

Ko so jo pognali iz hiše, je prišla k posestniku Conanu in zdi se, da je tam prvič spoznala sredstva, da bi zadovoljila svoje morilne nagone. V hiši je bilo polno podgan in posestnik je kupil veliko množino arzenika, čigar lastnosti je poslom razložil. Jegado je čez nekaj mesecev zapustila to hišo in postala kuharica pri vikarju Drogu v vasi Gueru.

Prvi umori.

Mesec kasneje je že začela serija strašnih smrtnih slučajev, ki so sledili vedno tam, kjer se je pojavila Jegado. V Guernu so umrli vikar, njegovi starši, njegova nečakinja, dva služabnika in končno Jegadina lastna sestra, ki je prišla za teden dni pomagat, v celem tedaj sedem oseb v času od 28. januarja do 7. oktobra 1833. Vaški zdravnik si ni znal pomagati, ni mu prišlo na misel, da bi osumil Heleno Jegado, ki je obupana in vsa v solzah stregla bolnikom.

Jegado je ostala sama v župnišču. Teden kasneje je prišel novi vikar Lorko v spremstvu dveh sester in nečakinje. Obdržal je Heleno v župnišču. Dva meseca nato so bile vse tri ženske mrtve. Jegado se je podala v zelo oddaljen kraj Locmine, kjer je po vrsti služila v treh hišah. Sledilo je sedem smrtnih slučajev. Sama je tožila: »Povsod, kjer bivam, se moram žrtvovati kot bolniška strežnica! In res je bolnikom stregla s tako požrtvovalnostjo, da zdravniki niso bili nikdar nezaupni.

»Jaz nimam sreče.«

Prišla je nato k neki stari gospej, Ani Lecorvec. Gospa je bila naslednji dan mrtva, njeno truplo je plavo-črno. Zdravnik je zmažal z glavo. Jegado pa je zapustila hišo, bridko tožeč: »Jaz pa res nimam sreče! Nikomur pa ni prišlo na misel, da bi jo obdolžili. Dobila je službo par hiš naprej pri notarjevi vdovi Ani Lefur. Ko je njena gospodinja čez teden dni umrla, je prišla Helena h gospej Hotel, čije zet je bil župan v Aurayju. Priredili so obred, h kateremu je prišel župan v spremstvu nekega duhovnika.

»Smrt jo spremlja.«

Ko je ta zagledal Heleno, je prestrašen zašepetal svojemu gostitelju: »Kako?! Ta ženska je tukaj v službi? Odpustite jo še danes! Njo spremlja smrt!« Sklenili so, da bodo Jegado poslali proč naslednje jutro. Helena pa je najbrže prisluškovala razgovoru. Gospa Hotel, ki se je ponoči počutila slabo, je naročila Heleni, naj ji skuha čaj. Ko ga je izpila, je nekaj ur nato v groznih bolečinah umrla. — Jegado je dobila službo pri županu v Pontivyju. Ta je imel 14 letnega sina, ki je deklirad nagajal. Čez dva tedna je bil mrtev.

V letih 1836 do 1850 je bilo zopet veliko število smrtnih slučajev v hišah, kjer je Helena služila, najemnik Kerallie v Hennebontu, neka vdova v Lorientu, dveletna deklica Dupuy v Lorientu, ženski člani družine Rabot v Rennesu, mati, tašča in hčerka. Ko je davčni nadzornik Rabot končno odpustil Heleno, ni storil tega radi suma umora, marveč ker je na skrivnem nemoralno živela.

Zadnji zločin.

Ostala je v Rennesu in prišla v hotel Bout du monde. Tam je močno zasovražila zelo lepo, dvajsetletno sobarico Perotte Macie. Perotte je umrla čez teden dni. Nekaj dni nato je prišla Helena k profesorju Bidardu in tam jo je končno dosegla roka pravice.

Tudi truplo lepe Perotte so izkopali. Pariški kemični inštitut je dognal, da so bili vsi zastrupljeni z arzenikom.

29 umorov. — Zaslužena kazen.

Porotna razprava je trajala 14 dni, več kot sto prič je bilo zaslišanih. Jegado je trdovratno tajila in trdila, da je nedolžna žrtev hudobnih obrekovalcev. Prošnja za pomilostenje je bila zavrnjena in naznanili so ji že dan popoldne, da bo drugo jutro usmrčena. Še le eno uro pred usmrtnitvijo je na prigovarjanje spovednika priznala, da je zastrupila 35 oseb, od katerih jih je takoj umrlo 29.

Ekspresni vlak padel v vodo

Ekspresni vlak Chicago — St. Francisco se je eno zadnjih noči razliril pri Strattonu, okrog 150 milj vzhodno od Denvera, ravno ko je vozil čez most. Od osmih »pullmanov« so se potopili trije v reki, ki je radi deževja silno narasla. V nesrečnem vlaku je bilo 350 potnikov, od teh jih je 5 mrtvih, okrog 50 pa težko ranjenih. Nesrečo je povzročil radi deževja silno narasli potok, ki je izpodkopaval most. Lokomotiva in trije »pullmani« so padli v vodo, ostali vagoni so se pa razen zadnjih treh razbili. Reševalna dela so bila radi visoke in deroče vode silno otežkočena.

Vlomilec kot dobrotnik

Pred nekaj dnevi je umrl v Londonu John Palmer, ki je svoj čas veljal za največjega vlomilca na svetu. Kljub ogromnim tatvinam, ki jih je zagrešil, pa je dobil malenkostno kazen, ker se je dokazalo, da ni niti pare porabil zase.

V angleškem mestu Norwigu se je več let pred svetovno vojno pojavil navidezno zelo bogat mož, ki je stopil v stik z županom, da bi skrbel za izboljšanje socialnih razmer ubogih delavcev. V prvi vrsti je hotel reformirati stanovanja v delavski četrti. Dalje je polagal važnost na to, da bi se sezidala prvovrstna bolnišnica in končno je napravil načrt za ustanovitev sanatorija v gozdu pri Norwigu za številne tuberkulozne otroke. Ni pa samo govoril, ampak tudi delal in od časa do časa je dal županu na razpolago ogromne vsote, ki so služile za nadaljevanje zidanja. Skupno so zazidali 100 tisoč funtov šterlingov (27.500.000 Din), enako vsoto pa je dobrotnik deponiral za vzdrževanje teh dobroteljskih ustanov. Nihče ni vedel, odkod in kaj je dobrotnik. Znano je bilo samo, da se piše John Palmer. V ostalem se pa niso brigali za njegove razmere, saj so mu bili dolžni veliko zahvalo. Mislili so, da je to bogat človek, ki hoče naložiti svoj denar v blagor človeštvu. Čudno je bilo samo to, da za zidavo potreb-

Darilo Prusije papežu. Pruska državna vlada je po svojem poslaniku pri Vatikanu podarila papežu en izvod Menseskega rokopisa, ki se nahajal v Heidelbergu. Rokopis je nastal v 14. stoletju v Švici in obsega 7000 listov, od 140 pesnikov in 317 velikih slik, od katerih je najboljša gornja slika cesarja Henrika.

nega denarja ni založil naenkrat, marveč ga je prinašal od časa do časa.

Nekega dne se je pojavila v Norwigu sodna komisija in se dolgo časa skrivnostno posvetovala z županom. Končno se je raznesla vest, da je dobrotnik v resnici velik in nevaren vlomilec, ki je pod imenom »Kid John« med londonskim zločinskim svetom užival velik ugled in spoštovanje. Za svojo življensko nalogo si je postavil ropanje po vilah milijonarjev, da bi lahko ustanavljal dobroteljske zavode in s tem koristil ubožnemu ljudstvu. Zato je mogel denar za stavbe dobaviti le v obrokih, kolikor je pač znašal plen pri posameznih vloh. Nastalo je težavno vprašanje, kaj naj store s stavbami, ki so bile postavljene z denarjem, ki je bil pridobljen na protizakonit način. Stopili so v zvezo z okradenimi, v kolikor so jih mogli najti, in dosegli so, da se je večina njih odrekla ukradenim vsotam in jih naknadno še enkrat darovala dobroteljskim zavodom. Na ta način so ohranili bolnišnice njihovega namenu. Kapital za vzdrževanje pa je bil povrnjen in mesto Norwig se je zavezalo, da bo preskrbelo potreben denar.

Čudnega zločinca, ki je postal nenavaden dobrotnik, so obsodili samo na šest mesecev ječe, čeprav je vsota nakradenega denarja presegala 50 milijonov dinarjev. Olajševalno je

Trebitsch-Lincoln, pustolovec svoje vrste, neki protestantski pridigar v Ameriki, nato član angleške spodnje zbornice, šef časopisnega urada Kappove vstaje, končno politični svetovalec kitajskih generalov, je postal budistovski menih in sedaj vrača v Nemčijo, kjer namerava pridobivati pristaje za budizem.

bilo, da ni nobene pare porabil zase. Ko je prišel iz ječe, ga je sprejel v službo bogat trgovec. Svojo službo je zvesto in vestno opravljalo do smrti.

Mussolinijeva jahta

Te dni bo čisto nanovo opremljena jahta »Avrora«, katero je italijanska mornarica določila za potovanja ministrskega predsednika Mussolinija. Ta jahta ima za seboj precej burno preteklost. Leta 1915 so jo na Clyde zgradili za nekega Angleža in je dobila ime »Nirvana«. Pozneje je ladjo kupila avstro-ogrska vlada, ki jo je prekrstila v »Taurus« in jo pridelila ladjam, ki so bile stacionirane v Carigradu. V vojni je ladja postala plen Italijanov, ki so ji dali ime »Marechiaro« in jo dodelili brodogradilni, ki je zasledovalo podmornice. Ministrski predsednik Mussolini se je doslej pri svojih potovanjih po morju vedno posluževal vojne ladje, ker mu je pa bilo to neljubo, so v ta namen določili »Marechiaro«. Kot Mussolinijeva potovalna jahta je dobila prostore za Mussolinija in njegovo spremstvo. Ladja ima dva 5,7 cm topa, da more oddajati po zdravne strele.

Smešnice

Dobrniki je prišel v mesto ter stopil k brivcu, da ga obrije in ostriže. Ko sta bila gotova, mu je brivec računal celih 20 dinarjev, kar je bila za Dobrnika veliko vsota. Ko je odhajal, je mimogrede pripomnil, kako to, da ima v brivnici toliko muh. »Vsa mogoča sredstva sem že vporabil, pa vse zaman,« je dejal brivec.

»Ako mi plačate dva kovača, vam pa povem, kako se jih iznebite,« je povedal Dobrniki strmečemu brivcu. Ko sta udarila roko, je Dobrniki nadaljeval: »Vjemite vsako posamezno muho, ostrižite in obrijte jo ter ji računajte po dvajset dinarjev. Stavim glavo, da ne bo nikdar več nobene blizu.«

On: »Ali me imaš še kaj rada, Mici.«

Ona: »Seveda te imam.« »Zelo?« »Zelo, zelo rada.« »Ali si smem potem nekoliko od tedenske plače zase obdržati?«

Tekač: »Dober dan. Moj gospodar vam pošilja pozdrave in svoj dolg bi rad poravnal...«

Upnik: »... prav, prav, tako je prav.«

Tekač: »... pa ga ne more.«

Balant je za svojega 14letnega sina kupil le polovično karto, češ če bo šlo, bo, če ne, bo pa že kako. Kmalu pa opazi, da se mu bliža revizor in vedel je, da sedaj ne bo nobenega izhoda. Izvlekel je uro ter napeto zrl nanjo. Ko je revizor zahteval listke, je Balant dejal: »Doplačam še drugo polovico karte, ker je moj sin baš sedajle dopolnil deseto leto.«

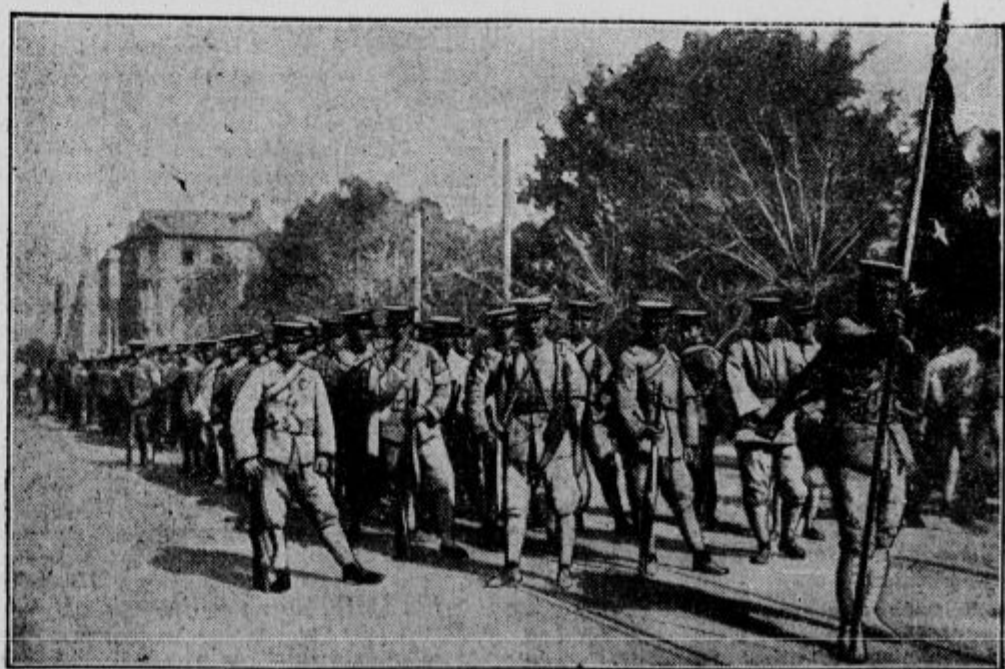
Vhod v Stadion v Breslau, kjer se bodo danes vršile letošnje nemške liahkoatletске tekme.

nedolžna! — »Kdo pa vas dolži?« je odvrnil sodnik. Ugotovil je, da je Jegado čisto sama stregla bolnici in pripravljala hrano. To je zadostovalo za aretacijo služkinje. Izkopali so tudi truplo kuharice Roze Tessier in obdukcija je pokazala, da je imela želodec in čreva razjedena.

Vest o tej aretaciji se je bliskovito hitro razširila po Bretanji in sedaj so se naenkrat razvezali jeziki. V vsako hišo, katero je Jegado zadnjih 18 let prestopila, ji je za petami sledila smrt. Preiskava je dognala tako strašne podrobnosti, da so se sodniki tresli od groze.

Mlada leta Helene.

Helena Jegado je v sedmem letu postala sirota. Sprejeli so jo v hišo posestnika Piallana v Bubryju. Tam so jo zelo strogo vzgajali, niso jo pa dali v šolo. Helena je bila zakrknjena in maščevalna. Ponoči se je splazila iz hiše in obiskovala vaške fante, pred jutrom pa je bila vedno že doma, tako da tega ni nihče opazil.

Spor med Kitajsko in Sovetsko Rusijo. Kitajske čete zasedajo železniško progo in mandžursko mejo.

Mirko Kunčič:

Uspavanka

Aja tutaja,
srček moj zlati zaspančkaj sladko.
Angeli beli iz raja gredo. —

Prvi ti z ličeca solzo otrne,
drugi prinese ti sanje srebrne,
tretji ti pesem najlepšo zapoje,
zlate posodi peroti ti svoje.

In boš kot angelček v noč poletel,
z vetrcom v polju boš rajal in pel,
k zvezdicam tihim boš šel vasovat,
samega Bogca boš šel obiskat.

Aja tutaja,
srček moj zlati zaspančkaj sladko.
V raju pri Bogcu — oj, tam bo lepo!

On blagoslovi ti sleherno sanjo.
Lahko noč, romarček! — Z zarjo jutranjo
spet kakor angelček pridi nazaj
in mi prinesi en sladkec smehljaj...

Gustav Strniša:

Miška ni marala zobka

K Perčičevim na Rupo je prišel stric iz daljnega mesta. Vsi so ga bili veseli, najbolj pa mala Francka. Kako tudi ne? Komaj se je stric pozdravil z domačimi, je vzel iz svojega kovčka lepo porcelanasto punčko, ki je kakor živa strmela v začudenje Francko.

»Vidiš Francka, tale bo odslej tvoja prijateljica. Upam, da se bosta dobro razumeli, saj je z vsem zadovoljna, na vse samo molči, pa tudi ničesar ne je in ne pije,« je rekel stric, poredno Francki pomežiknil in ji izročil punčko.

Vesela je bila Francka kakor že zdavnaj ne. Punčka jo je odslej spremljala povsod.

Ko je bil stric že delj časa na deželi, se je Francki pripetila huda nesreča. Iz ust so ji pričeli padati prvi zobje. O, kako se je deklica prestrašila! Nekoč je z zobkom v roki prijkala k mami:

»Mati, pogledjte, zdaj bom pa brez zob, kakor stara beračica Urša, ki še jesti ne more,« je pričela tožiti.

Za mizo je sedel stric in čul tarnanje male deklice.

»Ti, Francka, jaz pa vem, kaj stori,« se je oglašil. Tam v mestu, kjer sem jaz doma, mora vsaka taka punčka kakor si ti, odnesti svoj zobek drobni miški, ki ji potem prinese boljše zobe, kateri se je dobro drže vse življenje.

»Ali res, striček? Tega pa nisem vedela. kar takoj ponesem zobek miški,« je hitela deklica in odbrzela.

Ko je stala Francka pred hišo, se je mahoma spomnila, da ni nobene miške v bližini.

»O, tja k stricu Godrnjaču grem. On ima vedno dovolj miši okoli svoje raztrgane bajtice, pa tudi lovi jih večkrat,« si je dejala deklica in že je hitela k sosedu.

Sosedom stric je sedel pred hišo, vlekel vivček in gledal vreme.

»No, kaj boš pa ti povedala novega,« jo je povprašal.

»Miški bi rada dala svoj zobček, da mi vrne boljšega,« je hitela deklica.

»No, vidiš, baš v pravem času si prišla. Tamkaj za škedenjem stoji mišnica. V nji je ujela miška, ki čaka krvnika-mačka, da jo zadavi,« je rekel stric.

»Oh, uboga miška,« se je užalostila deklica in hitela za škedenj, kjer je takoj našla mišnico in zagledala v njej malo miško.

»Zobček sem ti prinesla, na, vzemi ga,« je ponudila Francka miški svoj zob.

Miška je deklico samo žalostno pogledala, a za zob se niti zmenila ni.

»Zakaj ne maraš zobka? Ne bodi neusmiljena. Jaz ne maram nositi brez zobčice, kajti kakor stara Urša, ki se mi tako smili, ker nima zob,« je razlagala deklica miški. A je prosila zaman: miška ni hotela zobka vzeti...

»Kaj naj storim, kje naj drug zob dobim?« je premišljevala deklica. Mahoma se je spomnila:

»Ti uboga miška, ti! Zaprta si, zato se ti ne ljubi skrbeti za moje zobe. Čakaj si-rotu, pomorem ti,« je vzklila in skočila k pasti ter jo odprla.

Ko je bila past odprta, je Francka spet ponudila miški svoj zob. Miška je pa samo skočila — in že je ni bilo.

»Ti grda nevaležnica, ti,« se je jezilo dekletce in odšlo žalostno domov.

»Zakaj si pa tako kisla volje, ali je kuža tvoji punčki glavo odgrizni, ali kaj?« jo je vprašal stric.

»Tisto ne; nesrečo imam s svojim zobom. Miška ga ne mara. Pomislite stric, brez zob bom hodila, kakor uboga stara Urša, ki še kruhove skorje ne more zgristi,« je tožila in solza ji je zablestela v očesu.

»Čakaj! Se drugače se bo dalo pomagati,« je odločil modri stric in prinesel Francki kos čokolade:

»Tole snij, pa ti bodo vseeno zrasti zobje. Tista poredna miška ti jih bo prinesla ponoči, ko boš spala; podnevi se boji ljudi, saj vidiš, kako jo love in preganjajo,« je rekel stric.

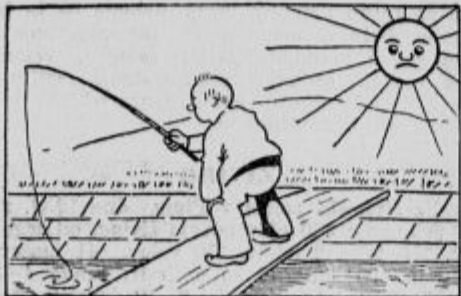
Francka je snedla sladko čokolado in se kmalu potolažila. Čez nekaj tednov je pa vi-

dela v sanjah miško, ki je nesla v majcenem košu polno zob. Vse je stresla pred Francko in zaavtila: »Na, tu jih imaš!«

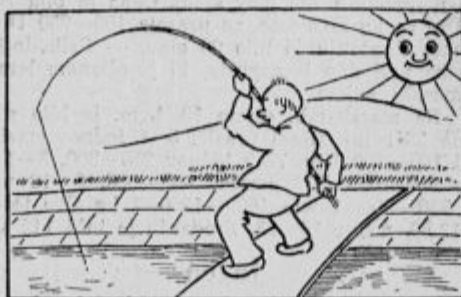
Ko se je tisto jutro deklica zbudila, je res nov zobek pokukal iz njenih mladih dlesen in Francka je bila srečna. Ni se več bala, da bo ostala škrbasta, kakor je uboga stara Urša.

Kč:

Drečje lovi ribe

Drečje očetu je trnek ukral,
ribe lovit se je k reki podal.

Trnek se nekam zatakne. — »Som bo!«
Drečje si misli in vleče močno.

Resk! gresta ribi in trnek narazen...
Drečje štrbunkne v vodo — huda kazen!

Kotiček malih bistrumnežev

Dragi kotičkarji!

Topot moram javno in na ves glas pohvaliti zlasti deklice, zakaj večino odgovorov so mi poslale one. Kaj vendar naj pomeni to, fantički...? Hm, veste, jaz sem zdaj skoro prepričan, da Vas v modrosti deklice posekajo. Ali pa je njih ljubezen do mamice večja od Vaše? Bog ve. Toliko lepega vedo povedati o zlatem materinem srcu — o tem neusahljivem viru ljubezni in dobrote, da jim gre vse priznanje in čast. Kako resnične so besede, ki jih je napisala ena izmed njih (Marija Fedran): »Kdor se sramuje svojih staršev, se pozneje navadno sramuje tudi svoje vere in svojega naroda.« Naše slovenske mamice so lahko ponosne, da imajo takšne zavedne, srčnodobre hčerke. No, a kar je res, je res: tudi dečki se niste baš slabo odrezali, saj je nagrado za najboljši odgovor odnesel eden izmed Vas! Toda, veste, malo, prav malo je manjkalo, da je ni odnesla punčka, katere ime je odspodaj tiskano na prvem mestu...

Vas lepo pozdravlja

Kotičkov striček.

Nagrado — paleto z barvicami in čopičem — za najboljši odgovor dobi Marjan Savinšek, učenec III. r. na Jesenicah, Gorenjsko.

Tako-le piše mali modrijan:

Dragi kotičkov striček!

Janezek, sin kmečkih staršev, se je v mestu navzel napuha in v tej domišljiji ni hotel poznati svoje dobre matere. Zatajil jo je celo pred svojim sošolcem. Oh, kako hudo in nevaležen je bil do svoje mamice. Ni je ljubil in ni izpolnjeval 4. božje zapovedi. Uboga mamica! Gotovo je hodila peš in mu prinesla vsega, kar je imela, da bi razveselila sina, ki ga je ljubila nad vse in zanj skrbela. Kako žalostna bi bila in kako bi jo bolelo srce, če bi videla to črno nevaležnost svojega otroka; za katerega je trpela in delala ter ga ljubila z zlatim materinskim srcem. — Ako Janezek ne popravi kar je zagrešil, ne bo nikoli srečen in če prej ne — žal mu bo takrat, ko bo trohnelo materino srce v grobu.

Prav lepo so odgovorili tudi naslednji: Simončič Milena, Kračman Minka, Fedran Marija, Torkar Majda, Kolar Adolf, Herbst Erika, Soban Dušan, Čuček Vlastica, Avguštin Ivanka, Waupot Maks, Nuč Julka, Stancer Menca, Uršič Henrik, Kramer Ivanček, Gašperšič Mičica, Konjar Jakob, Trobec Marija, Hribernik Drago, Brečelj Tonček, Šavel Ilonka, Mozetič Milena, Korbič Elizabeta, Kramberger Marica, Robida Jana, Brenčič Marija in Marica Oberman iz Tešnja v Bosni.

Spisal Mirko Kunčič.

Ponatis prepovedan.

Ilustriral J. P.

55.

Zvezde so že zahajale in mesečina je postajala vse medlejša, ko jim je zastavila pot črna pošast.

56.

Jokec se je sprva hudo prestrašil. Ker pa je bila pošast majhna in ni kazala zlih namenov, se je ojunail. Stopil je bliže in se sklonil nad njo.

»Oho,« je vzklil pomirjen, »to si ti, striček jež! Kam pa greš?«

»I, kam!« je osorno zabrundal stric Bodež. »Palčka Posmehovalčka iščem, da ga požrem!«

»Zakaj vendar, striček?« je vprašal Jokec.

»Razžalil me je bil, grdo razžalil,« se je hudoval jež.

»Kdaj pa te je razžalil in kako?« je sočutno poizvedoval Jokec.

»Srečal me je sinoči — —

57.

— — tam pri trhljem hrastovem štoru me je srečal, veš, in se ponorčeval: »Hej, hej — po čem prodajaš šivanke, branjevček jež?« In se je nesramno zarežal in zbežal... Naj le počaka! Vse kosti mu zdrobim, če ga dobim.

Peči sistema „Luc“

vseh velikosti izdeluje tvrdka Srebotnjak & Golob, Ljubljana, Puharjeva ulica št. 3. Prevzema tudi v popravila in prezidavo vsakovrstne gori navedene peči in jih izvršuje strokovnjaško in po najnižjih cenah brez konkurence.

„SPECTRUM“ d.d.

tvornica ogledal in brušenega stekla

Ljubljana VII

Celovška cesta 81. — Telefon 3243.

Zagreb, Osijek. Središnja: ZAGREB

Zrcalno steklo, portaino steklo, masinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vsteklavanje v med Fina, navadna ogledala.

»Huuu, a jaz mu izključem oči!« je grozeče zaskovalko z drevesa.

Bila je sova Hudogleda.

»Kaj pa je tebi storil?« jo je vprašal Jokec.

»Ko sem nekega večera — —

59.

— — čepela v vejah stare bukve in lepo pred sé pela, je prišel mimo, se široko razkoračil pod drevosom, nastavljal dlan na usta in zakričal: »Hej, hej — tetka, ti si strašno neumna! Misliš da poješ — pa stoka, kakor da te zavija po trebuhu...«

60.

»Hm, ta-le palček Posmehovalček mora biti res sila hudomušen in šegav možiček,« je na tihiem pomislil Jokec; na glas pa je rekel: »In če ga ne najdete?«

»Najdemo ga!« je zlobno zasikalo pod njim. Velika strupena kača se je priplazila izpod grma in preteče pomigala s preklanim jezičkom.

»Ali je tudi tebe razžalil?« se je začudil Jokec.

»In še kako! Ko sem se včeraj opoldne mirno na solcu grela, je nenadoma skočil pred me in me vprašal, nesramnež, kod sem izgubila noge, da se plazim po trebuhu... Usmrtila bi ga na mestu — —

Kupim stalno

kostanjev taninski les

smrekove skorje cele in drobljene, rabljene sode od strojnega in jedilnega olja po najugodnejših cenah. Takojšnje plačilo.

FRANC OSET, SV. PETER V SAV. DOL.

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprostega do najfinejšega in igrači vozički z zaogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. »Tribuna“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Gospodarstvo

Reforna delniškega prava

»Trgovski list« je prinesel referat, ki ga je imel generalni ravnatelj A. Tykač v Savezu novčanih zavoda v Zagrebu dne 8. junija t. l. Iz tega referata podajamo glavne misli.

Delniške družbe dobivajo v današnjem gospodarstvu vsak dan večji pomen, zato je zakonita ureditev delniškega prava velike važnosti. V naši državi velja v glavnem še vedno četvero raznih sistemov trgovskega oziroma delniškega prava. Skoraj vsi ti zakoni pa so že precej stari in ne odgovarjajo več današnjim potrebam. Gospodarstvo je napravilo v zadnjih desetletjih velikanski napredek. Vsled tega napredka ni mogoče uporabljati zastarele zakone na današnje gospodarske situacije. V drugih državah so neposredno pred vojno, pa tudi v zadnjem času izdali, deloma nove trgovske in predvsem delniške zakone. Pri nas pa moramo še vedno občutiti pomanjkljivost našega delniškega prava. Sicer je načrt novost unificiranega, trgovskega prava že precej dozor, vendar bo najbrže preteklo še precej časa, predno bo stopil ta zakon v veljavo. Radi tega zahteva naše gospodarstvo čimprejšnjo ureditev vsaj posameznih delov trgovskega prava, v prvi vrsti pa zakona o delniških družbah.

Naša želja pa je, da se ta zakon nasloni na moderno zakonodajo drugih držav, s čimer bo uglasjena pot našim delnicam, obligacijam, zadolžnicam itd. preko meja naše države.

Od najvažnejših vprašanj v materiji delniškega prava je smatrati **osnutek delniške družbe**. Glede osnutka imajo nekatere države danes sistem koncesioniranja, v drugih pa samo normizacijo. Sistem koncesioniranja se je pokazal v praksi kot nevedrliji. Pridrži ga bi bilo kvečjemu za gotove vrste delniških družb, katerih poslovanje zadeva širšo javnost. Pri normativnem sistemu se zadovoljuje zakon z določitvijo splošnih glavnih smernic tako za osnutek kakor tudi za poznejše poslovanje. Pri osnutku d. d. se zahteva osebna odgovornost ustanovnikov, in je treba določbe izpopolniti.

Važna je tudi določitev **minimalne višine delniške glavnice**. Večina zakonov predpisuje minimalno glavnico, ki se giblje okoli enega milijona dinarjev, poleg tega pa kot minimalni znesek vsake posamezne delnice vsaj 500 Din. Kakor vidimo, naše določbe ne odgovarjajo v nobenem slučaju, kar ima slabe posledice za d. d. sploh. Ker zakon sam ne more niti ne želi določiti vse podrobnosti glede ustanovitve, organizacije, kontrole, poslovanja itd., prepušča to svobodnemu dogovoru z delničarji, kar se zgodi v pravih. Glede firme bi bilo treba v vsakem slučaju zahtevati, da ima tvrdka d. d. na koncu pristavek »d. d.«, tako da se že na prvi pogled pozna pravna oblika firme.

Glede **notranje organizacije** se strinjajo vsi moderni zakoni o d. d., da je potrebna trojna razdelitev in sicer: 1. občni zbor, 2. uprava podjetja in 3. nadzorstvo. Občni zbor je sicer v pravih najvišja instanca d. d., toda v praksi vrši to funkcijo le redkokdaj tako, kot je zamišljena. V tem oziru tudi novi zakon ne bo mogel ničesar spremeniti. Glede deponiranja delnic za občni zbor pa je treba določiti, da se sme vršiti tudi v izjemstvu. To nam bo olajšalo plasiranje domačih delnic v tujih državah za sklepčnost na obnem zboru mora biti odločilna navzočnost delnic. Gotove manjšinske pravice bi bilo treba določiti tako v zakonu kot v pravih. Manjšina naj dobi zastopstvo v upravi oziroma v nadzorstvu ter naj v gotovih slučajih ima pravico, da skliče občni zbor.

Najvažnejši organ d. d. je **upravni odbor**. Ta organ predstavlja pravo družbino vodstvo. Upravni odbor naj bo izvoljen od obnega zbora in sicer iz kroga delničarjev ali nedelnarjev za dobo treh do petih let. Upravni odbor naj ima tudi kontrolno nad eksekutivno (načelstvom). Koopacija za član upravnega odbora naj bo sicer mogoča, toda le za največ četrtino skupnega števila. Upravni odbor sme po potrebi določiti iz svoje srede ali pa tudi drugih oseb, ki so lahko nedelnarji, člani v eksekutivno (načelstvo). Eksekutivi pripada efektivno vodstvo celega poslovanja. Njen delokrog naj določi v glavnem zakon, podrobno pa statuti in pravilnik, ki naj bo obligatorični in od upravnega odbora odoben. Funkcija eksekutivne naj traja vsaj dve leti radi kontinuitete. Neposredno stalno vodstvo d. d. je v rokah direktorje, ki sestoji iz nastavljenecov družbe. Pravice in dolžnosti ravnateljstva določa zakon, statuti, poslovnik in posebni dogovori.

Vsaka d. d. ima še posebne kontrolne organe. Treba je, da se ustvari možnost čim bolj točne efektivne kontrole celega poslovanja in se opusti sedanja več ali manj formalna kontrola bilance, skratice blagajne itd. Zato naj bi občni zbor izvolil vsaj tri delničarje ali nedelnarje v **nadzorstveni svet**. Zakon naj določi za nadzorstvo glavne direktive, dolžnosti in pravice in tudi sankcije za uspešno poslovanje. Koopacija pri tem organu seveda ni mogoča. Zeleti bi bilo, da se v naši državi, kakor je že v drugih, ustvari institucija posebnih zaprišenih strokovnih revizorjev. Ti naj bi vršili fakultativno ali obligatno nadzorovanje in revidiranje d. d. Na ta način bi bilo izpopolnjeno delovanje nadzorstva.

Kavije članov upravnega ozir. nadzorstvenega sveta se niso izkazale. Zato bi bilo dobro to prakso opustiti in jo nadomestiti s poostreno prakso o zakonitih odgovornostih družinskih organov. Na mestu niso seveda prav drakonski zakoniti predpisi, ki so bili izdani v nekaterih državah glede odgovornosti članov upravnega in nadzorstvenega sveta. Kajti v prvi vrsti je stvar delničarjev, da se zanimajo za svoje podjetje in ga sami kontrolirajo. Zavreči pa moramo popolnoma državno nadzorstvo, ker to ne more nikoli vršiti svoje naloge kot bi jo moralo. Pač pa služi podpiranje državnega nadzorstva dostikrat le nesolidni reklami.

»Konkurenčne klavzule« v modernih zakonih več ne nastopajo. Sodelovanje članov uprave ozir. nadzorstva pri slihih podjetjih je dopuščeno z odobritvijo uprave.

Upravičena je zahteva po največji publiciteti bilance in poslovanja poročil d. d. Zato naj se tudi pri nas uvede praksa, ki je že drugod. Dajo naj se smernice za sestavo bilanc, eventualno naj se postavijo posebni vzorci za bilance. To bi tudi omogočilo sestavljanje tako potrebne statistike.

Urediti bi bilo treba v novem zakonu tudi vprašanje lombarda, amortizacije, posesti itd. lastnih delnic. Potrebna bi bila tudi določba glede prioriteten, gradivkotah, založnih in drugih delnic. Izdajo naj se tudi določila glede fuzij in eventualno tudi zakon o depozitih.

Zakon o d. d. bi bilo treba izpopolniti tudi z predpisi za družbo z omejeno zavezo. D. z o. z.

bodo postale sedaj toliko večjega pomena, ker bo novi zakon o d. d. onemogočil eksistenco starih in ustanavljanje novih d. d. z neznanim kapitalom. Edini izhod iz te situacije bo potem pretvarjanje v d. z o. z.

Agrarni program v Zedinjenih državah

Ameriško kmetijstvo preživlja hudo krizo, ker ne more svojih produktov spraviti v denar. Pred kratkim je bil sprejet zakon, na podlagi katerega bo dala država farmerjem pomoč v znesku 500 milj. dolarjev. Vendar pa smatra že velik del kmetijstva, da bo ta pomoč veliko premajhna in da ne bo mogla ublažiti sedanje krize. Nekateri kmetijski krogi trdijo naravnost, da bi zakon, ki je bil izdan letos, imel uspeh, če bi bil izdan pred osmimi leti. Od takrat se je pa položaj kmetijstva še zelo poslabšal, zlasti glede žita, svinjereje in bombaža.

Zakon za pomoč farmerjev skuša rešiti vprašanje pomoči iz stališča prodaje kmetijskih produktov. Za to je bila merodajna okolnost, da so kmetijski produkti sedaj za 49% dražji kot pred vojno, stroški prodaje pa so narasli za 90%. Ta povečani profit posredovalcev naj se sedaj odstrani s pomočjo boljše prodajne organizacije. Farmerjem naj bi bila dana možnost, tako obvladati trg, da bi prešli za svoje produkte več koristi, kot jih imajo sedaj, toda brez povišanja cen v nadrobni prodaji. Da se izvede ta načrt, je bila ustanovljena posebna organizacija Federal Farm Board. Ta organizacija bo skrbela, da bodo farmerji poučeni o cenah ter o vseh tehničnih napredkih v kmetijstvu ter bo pospeševala izgradbo zadržne nabavne in prodajne organizacije. Ravno od zadnjega se pričakuje, da bodo oskrbovale prodajo boljše in cenejše kot pa privatna trgovina. Nadalje bo Board dajala kredite združenim. V ta namen bo služil državi prispevek od 500 milijonov dolarjev. Slednjič bo podpirala Board farmerje pri zavarovanju.

Kot je videti, je glavna točka zakona pospeševanje združništva. Sedaj je nastalo vprašanje, če bo ameriškem kmetu z združenimi pomagano. Poudarja se, da je združništvo dobro razvito le v Kaliforniji, Minezoti, Jovi in Wiskonsinu in da so veliki uspehi Kalifornije na združnem polju čisto osamljeni.

Po cenitvah gre šteti del kmetijske produkcije skozi združenje. To pa so še večinoma mlade in brez velikih izkušenj. Zato bi bilo še prezgodaj že sedaj izreči sodbo, kakšni bodo uspehi. To bo pokazala zgodovina. Na vsak način bo pa poizkus v ameriškem združništvu velikega pomena za kmetijstvo celega sveta. Sicer pa ta poizkus ni edini na svetu, ker obstaja tudi v mnogih evropskih državah prizadevanje, da se potom združništva pomaga kmetijstvu, ki se nahaja v krizi skoraj po cellem svetu. Vendar pa je razlika ta, da je ameriški poizkus po obsegu edini svoje vrste.

Podružnica ogrskih tvornic kmetijskih strojev v naši državi. Tovarna kmetijskih strojev Hoffmann in Schranz namerava razširiti svoje poslovanje v naši državi. V ta namen ustanavlja v Novem Sadu novo tovarno, da bo izdelovala stroje v Jugoslaviji. Istočasno odvarja tudi tovarna kmetijskih strojev Kühn v Novem Sadu podružnico, da bo zvišala v naši državi prodajo strojev, ki jih izdeluje v ogrskih tovarnah. Tem podružnicam se pripisuje velik pomen in se pričakuje, da bodo v Vojvodini uspešno delovale in da se bo zvišal uvoz ogrskih strojev.

Razdelitev množine špirta med posamezne tovarne. Finančni minister je izdal rešitev na podlagi § 6. točke 14 zakona o državi trošarin, po kateri se razdeli med posamezne industrijske tovarne špirta množina nad 30.000 hektolitrov špirta, ki je določena za uporabo v naši državi. Ta razdelitev bo ostala do konca produkcijskega leta 1938-39. Količina špirta, ki presega po zakonu določeni kontingent od 30.000 hektolitrov za kmetijske tovarne špirta znaša ca. 70.000 hektolitrov. Ta se razdeli na obstoječe industrijske tovarne špirta sledeče (v hektolitrih): Arko, Zagreb, 11 tisoč; Fišla sinovi, Kreka 9.700; Teslić, Sisak 9.700; tovarna sladkorja »Crvenka« 9.700; Maks Majer, Savski Marof 7000; Fabrika špirta, Vrško 7000; Pivovarna Union, Ljubljana 5.500; V. Vše-tečka a. d., Beograd 4200; I. Frič, Vrše 2000; J. Budimirovič, Travnik 1200; Tovarna za špirit in drože, Račje 1200; Prva Veliko-bečkereška fabrika špirta 1700.

Borza

Dne 20. julija 1929.

DENAR

Devizni promet je znašal ta teden 21,3 milij. Din proti 19,2, 27,08, 15,4, 12,2 v prejšnjih tednih. Največ je bilo prometa v Londonu, potem v Pragi, Trstu, Curihu in Newyorku. Glede tečajev je ometi, da se je Berlin uvrstil od 1357,25 na 1358, Dunaj od 801,87 na 802,20, London pa za malenkost popustil. Glede tečajev državnih papirjev je ometi, da so popustili, odkar je prenehala intervencija Poštne hranilnice. Dočim je bila vojna škoda ar. koncem prejšnjega tedna 404—405, je notirala večeraj 402,50—403, 7% invest. posojilo pa je popustilo od 86,50—87,50 na 86.

Človek in paragraf

Kjer so užitek pri hiši.

Stari Matevž je že pred leti izročil svoje posvetbo hčerki Pepi in zetu Janezu. Saj mu je bilo potlej žal, toda po smrti kesanje ne pomaga! Zabili so se spori. Zet je kregal Matevža, ki je odšel pri hiši živeti kot užitek, Matevž se pa tudi ni pustil kar tako. Vneto je odgovarjal in je bil prepričan tako rekoč vedno svez. Nekoč je prišel domov sin Matevža, Jaka. V trboveljskih rovih se sicer Jaka drži, tistikrat je obiskal očeta. Videl je sin, kako delajo z njegovim očetom, v dno srca ga je zabolelo zetovo početje, kratko in malo: Jaka je bil hud. In je zaropotalo. Po kratkem prepiru se je že vnel pretep med Janezom in Jakom. Da bi svoji jezi dal še krepkejšega podarila, je Jaka stekel iz hiše, češ, da gre po sekuro. »Ježeš, Marjale! je zavekala mati Jera in v naglici zaprla duri za sinom. Obupno je z obema rokama tiščala vrata ki jih je tudi zaklenila, kar pa vse skup ni pomagalo. Jaka je zunaj našel sekuro in pridrvel nazaj; brez pomišljanja je udrl v hišo. Razbil je narbo v vratih, duri so se odprle. Že je Jaka v sveti jezi zamahnil z ostrino sekire nad svakom Janezom. Ta pa je bil še bolj uren in spreten, pa je udarce prestregel. Jaka ga je s sekuro le oplazil po čelu, bilo pa je tudi to dovolj, da je Janezu privrela iz čela kri... Jaka pa je ravno to raztogotilo še bolj, da ni udarce zadela popolnoma. Znova je zavihel krvavo sekuro nad glavo sovražnika, spet je zamahnil in še in še — toda k sreči so udarce preprečili. Razvil se je obupni boj, za sekuro, katero sta mati in sestre vendarle iztrgali Jaki. Tedaj pa se je Jaka oborožil s kuhinjskim nožem in z njim prizadajal svaku dve težki telesni poškodbi. Stari Matevž je sina cel čas boja le hujkal. Kar skakal je od veselja in vplil, naj le razseka Janeza na drobne kosce. Zraven pa je tudi sam pomagal in vneto tolkel zeta s pestmi. V tem boju je Jaka v togoti razrezal z nožem tudi štiri spodnje krilce sestre Pepe. 300 Din so bile vredne, pa je bil kajpak pred sodnijo tudi zastran tega klican na odgovor. Jaka je za svoje junaštvo dobil 8 mesecev, stari Matevž pa 4 mesece ječe. Oba še nekaj postov po vrhu, vsak mesec trdo ležišče, pa stroške bosta plačala. Ti niso majhni kakšnih 9000 Din znašajo.

S kamenjem nad policaja

Sicer običajna zgodba, skoraj vsakdanja, v dvehi, treh besedah je nje bistvo: pijana sta

bila! Pa sta se vračala domov židane volje, ko da nimata nikakršnih skrbi. Saj jih tudi res nista imela, dokler ju ni srečal strogi policijski stražnik. Tedaj ju je zaskrbelo, kaj bo in kako, ko sta se bila skozi ulice tako salamensko drla. Tisti hip sta dognala v sebi, da vendarle nista ravnala prav in da sta se golovo pregrešila »oper javni mir in pokoj meščanov. Dognala sta obenem, da zato razgovor z službojočim stražnikom ne bo kaj prida hvaležen. In že ju je obiskala zlobna misel in hipoma jima je bila všeč. Stekla sta po ulici in se skrila za vogal. Stražnik za njima — tedaj je priletelo izza zidu. Najprej eden, potlej drugi, nazadnje se je vsula toča kamenja. Bila je temna noč in to se je godilo v stranskih ulicah našega stolnega mesta — kdo bi mislil, da ju bo kljub temu potipal paragraf? Pa ju je potipal vendarle in se prav pošteno: Lipe je dobil 3 tedne, žane pa 1 mesec zapora s postom in trdim ležanjem vsak teden. Oba sta dejanje skesan priznala in tudi zopet kazen se ne bosta pritožila. Kar nastopila sta jo, kar koj, — da bo prej »gmal«, sta rekla.

»Detektiv.«

Vljudno je potrkal na vrata in vstopil. Preljubeno ga je sprejel gospod doktor, ki je drugače ugleden odvetnik v Ljubljani. Prišlec je sedel in začel počasi in previdno razlagati gospodu odvetniku, po kaj je prišel. Povedal je, da je privatni detektiv in da je takorekoč tukaj kot uradna oseba. Ima pa nalogo, da znova preišče neko stvar, ki jo je nekoč zastopal gospod odvetnik pred sodnijo in je bila — tega seveda mož v svojem nastopnem govoru ni povedal, pa je bilo to koj jasno gospodu odvetniku — tamkaj zdavnaj dognana. S tem je gospod »detektiv« hotel odvetnika spraviti v zmoto in položaj, da bi o njegovi, že ugodno rešeni zadevi, ki naj bi se še enkrat reševala — kaj pomagal, nemara posredoval, ali zatisnil eno oko. Takšno posredovanje se med ljudmi seveda pošteno plača. Tega sicer »detektiv« ni konkretno povedal, pač pa je očividno mislil tako. Misel sama pa še ni kaznjiva in ker konkretno mož ni zahteval kakšne nagrade, ni bil podan dokaz izsiljevanja — in mož je bil oproščen. Se se je gospod »detektiv« vljudno poklonil sodniku in že ga je vzele ulica. Kot bi mignil, jo je uvelj v stopnjicah, kakor bi se bal, da se sodniki skesajo...

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKO ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prežerna

zbrano delo

Cena Din 40—, eleg. vezana Din 55—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš ljubljencek

LOJZEK

v nežni starosti 8 dni, odšel med nebeske kraljice. Na pokopališče ga spremimo v ponedeljek 22. t. m. ob 3 popoldne iz splošne bolnice k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 20. julija 1929.

Alojzij Hajnrihar, pos. in strojevodja drž. železnice, Marija, s'arši.

Gabrijela, sestra.

Pogrebni zavod I. Gajšek.

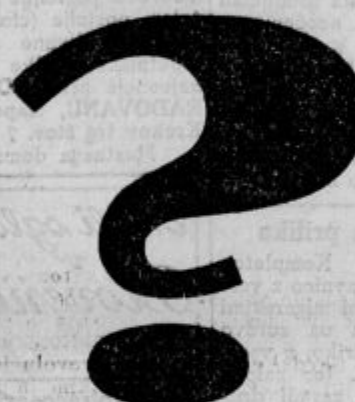
Rodbina Mr. Ph. Ciril Gartus, lekarnar v splošni bolnici v Ljubljani, naznanja v globoki žalosti, da je dne 20. julija 1929 preminula, previdna s tolažili sv. vere srčno ljubljena mamica in tašča, gospa

Ana Keller

Pogreb se bo vršil v nedeljo, dne 21. julija t. l. ob 18. uri iz mrtvašnice Stara pot št. 2 k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 20. julija 1929.

Pogrebni zavod I. Gajšek.

Kot ste Vi pogledali ta inserat radi kriččega vprašaja, tako nihče ne bo prezrl Vašega oglasa,

če ga primerno sestavite in objavite v našem listu. Vsja pojasnila in navodila daje naša uprava.

All se hočete osvoboditi svojega revmatizma in trganja?

Zbadljive, skleče bolečine v udih in členkih, otakli udje, sključene roke in noge, trganje, bodljaji, zbadanje po raznih delih telesa, da celo slabe oči, so česte posledice revmatičnih in protinskih bolezni, ki jih je treba odstraniti, ker bosicer bolezen vedno bolj napreduje. **Ponudim vam** zdravljenje s pijlačo, ki bo ozdravila, razredčila vodno kislino, popešila prebavo in izločevanje, torej ne takozvano splošno ali tajno sredstvo, marveč izdelek, ki ga nam nudi v blagor bolnega človeštva dobra mati narava.

Vsakomur poskušnja zastoj!

Pišite mi takoj in prejeli boste od založništva, ki imam v vseh deželah, poplačano **zastoj** in franko poskušnjo s poučnim navodilom. Sami se boste lahko prepričali o neškodljivem in hitrem učinkovanju sredstva!

AUGUST MÄRZKE, Berlin-Wilmersdorf, Bruchsalersstr. Nr. 5. Abf. 18.

Prireditve

Vsi h Košaku v Vodmat

danes v nedeljo 21. t. m. kjer priredi na senčnem vrtu veliko veselico s srečolovom »Zveza slovenskih vojakov« Ljubljana-Mosta. Za prvovrstno kapljico in tudi kuhinjo jamel že ime gostilničarja. Sodeluje železn. godba »Sloga«. Vsi člani in prijatelji poštene zabave so vljudno vabljeni. Odbor.

Kam v nedeljo

dne 21. julija 1929? Vsi k Sv. Petru, kjer otvori g. Božič & Mir novo gostilno z godbo in plesom. Cenj. občinstvu bodo na razpolago dobra htu-merska in šenpeterska vina, sveže pivo, topla in mrzla jedila. Za obilen obisk se priporoča Božič & Mir.

Objave

Dražba v Stožicah

pri Ljubljani. Na ponedeljek, dne 29. julija ob 11 popoldne se bo na licu mesta v Stožicah št. 79 pri Ljubljani prodala na prostovoljni dražbi dvodružinska hiša umrlega posestnika Ludvika Šmuka. Hiša obstoji iz dveh stanovanj po dve veliki sobi, predsobe, kuhinje, pritliklin ter ene sobe v kleti. Vodovod v hiši, 650 m² vrta. Izključna cena 86.860 Din. Dražbeni pogoji so razvidni pri okr. sodišču v Ljubljani, soba št. 37. - Okrajno sodišče Ljubljana, soba 37, dne 16. julija 1929.

Inserati

v »Slovencu«

imajo največji uspeh!

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

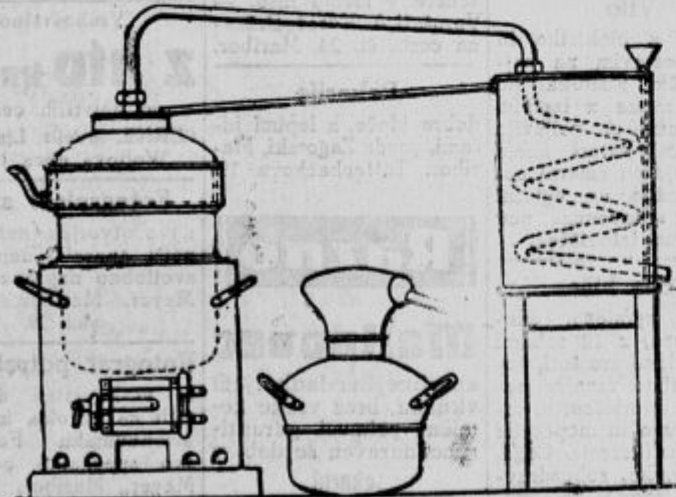
dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu

Vsak zvezek stane broš. Din 45—, eleg. vezan Din 60—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Kotle za žganjekuho

vseh domačih in tujih sistemov se dobi v vsaki veliki najceneje v lastni izdelovalnici

Nova Jugometalija, Ljubljana, Kolodvorska ul. 18

Zahvala.

Vsem, ki so sočustvovali ob priliki smrti našega dobrega strica, brata, gospoda

Josipa Riedla

se najpriprčneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo »Liri« za ganljive žalostinke, kakor tudi vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi poslednji poti.

Kamnik-Leskovec, dne 20. julija 1929.

ZALUJOČI OSTALI.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti našega nad vse ljubljenelega soproga, papana, brata in svaka, gospoda

dr. Otto Vallentschaga

odvetnika

za poklonjeno krasno cvetje in vence, kakor za nad vse čaščečo spremstvo na njegovi zadnji poti, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo pa smo dolžni izreči častitemu gospodu patru dr. Romanu Tomincu za njegov trud in požrtvovalnost in za vse tolažilne obiske pri našem blagem, nepozabnem pokojniku.

V Ljubljani, dne 20. julija 1929.

Globoko žalujoča rodbina Vallentschag.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ustanovljena 1900

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Ustanovljena 1900

Brzjavni naslov: BANKA

Telefonske številke: 2861, 2413, 2502, 2503

Dejnska glavnica:

Din 50.000.000—

Podružnice:

Brežice
Celje
Črnomelj

Kranj
Maribor
Metković

Novisad
Novomesto
Ptuj

Rakek
Sarajevo
Slovenjgradec

Split
Šibenik
Trst

Skupne rezerve:

ca. Din 10.000.000—

Brzjavni naslov za podružnice: Ljubljanska banka.

Se priporoča za vse bančne posle.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon števil. 2328.

Službe iščejo

Primorski emigrant

bivši poslovodja in knjigovodja konsumne zadruge, išče službe. Gre za skladiščarja, oskrbnika ali kaj sličnega. Ponudbe na upravo »Slov.« v Mariboru pod »Hvaležen«.

Družina

išče službe na graščini ali veleposestvu, ki se razume na vsa poljska dela in živinorejo. Naslov v upr. pod št. 7857.

Iščem službo

v župnišče ali k vdovcu. Vajena vsega dela. Ponudbe na upravo pod št. 35.

Prodajalka

meš. stroke želi mesta v mestu ali na deželi. Eventuelno pomaga v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Poštena« na upravo.

Oženjen organist

cerkvenik (cecilianec), z dobrimi spricijev, želi spremeniti službo z oktobrom ali pozneje. Naslov v upr. pod št. 7809.

Absolventinja

drž. dvorazr. trgovske šole prosi primerne namestnice. Ponudbe na upravo pod »Vestna«.

Prodajalka

triletno trgovsko gimnazijalno šolo išče mesta v trgovino z mešanim blagom. Dopolne poslati na upravo »Slovenca« pod »Marljiva«.

Absolventinja

mešč. šole s prav dobrim uspehom, išče primerne službe v tiskarni, knjigarni; gre tudi v manjšo pisarno kot začetnica. Ponudbe na podružnico Slovenca, Celje.

Službodobe

Samostojen navijalec (vikler) se išče za elektromotorje. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 7724.

Več dobrih zidarjev sprejme Franc Varšek, zidarski mojster, Tržič, Gorenjsko.

Večdobrih zidarjev

K. Jezernik, stavbno podjetje, Celje.

Služkinja

pridna in poštena, srednje starosti, ki zna nekoliko kuhati, vajena kmečkih del in bi sama gospodinjila na prav malem posestvu, se takoj sprejme v župnišče. — Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 7735.

Čevljarskega vajenca ki se je že eno leto učil, sprejme. I. Jamar, Bled.

ODVETNIŠKA PISARNA DR. DINKOTA ZORCA v Beogradu sprejme takoj

strojepisko

ki obvlada slovensko in nemško stenografijo. — Predstavi se je v pisarni dr. Lovrenčiča, odvetnika v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 12.

Kuharico in sobarico iščem za 1. avgust. Ponudbe z navedbo plače ter kvalifikacije na upravo »Slov.« pod Zdravnik.

Upokojenec

oženjen, brez otrok, dobi prosto stanovanje z obsežnim vrtom in lepem krajem Gorenjske, za nadzorstvo hiše. Prednost imajo bivši orožniki. Ponudbe na oglasni oddelek »Slovenca« pod »Zanesljiv 500«.

Kovaški vajenec

z vso oskrbo v hiši se takoj sprejme. — Andrej Thaler, Dobrova 24.

Išče se vajenec

za trgovino z mešanim blagom z 1 letom učne dobe. Naslov pove uprava pod št. 7758.

Kuharica

starejša moč, katere je bila uslužbena na večjem posestvu na deželi, se išče za takojšnji nastop proti dobri plači. Ponudbe pod »Starejša moč« na oglasni oddelek »Slovenca«.

Služkinjo

srednjih let, večšo v gospodinjstvu, sprejme učiteljska družina — dve osebi — pa deželi. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 7779.

Čevljarski pomočnik

dobro izurjen, ki zna šivati na čevljarski stroj (Drehnähmaschine), se sprejme. Oglasi naj se pri klobučar, mojstru Stefanu Cimerman, Loke, pošta Trbovlje 1.

Ključavnič. pomočnik

z starosti 35—40 let, sam, ki bi vodil ključavničarsko obrt v vseh strokah, se sprejme v stalno službo. Stanovanje, hrana in plača po dogovoru. Ponudbe na naslov: Josip Ambrožič nasl., Ljubno št. 54, p. Podnart.

Izprašanege kurjača

(upokojenca) se išče za kopalnišče. Naslov v upr. pod št. 7918.

2 mizar. pomočnika

dobro izvežbana, sprejem. Ivan Polenšek, Vizmarje 1.

Učenec

s primerno šolsko izobrazbo, pridni in močan, se sprejme v trgovino z mešanim blagom pri Jos. Herlach, Laško.

Blagajničarko

z daljšo prakso, ki bi znala voditi tudi knjige, sprejme trgovina z železnino Anton Brenčič, Ptuj. Reflektantke, ki so službovale že v železnini, imajo prednost. Razen slovensčine se zahteva tudi obvladana nemškega jezika v govoru in pisavi. Nastop se želi čimprej! Začetnice so izključene!

Kontorist.-začetnico

veščo strojepisja, slovenskega ter nemškega jezika v govoru in pisavi — sprejme takoj večje podjetje na deželi. Ponudbe pod »Marljiva« št. 7904 na upravo tega lista.

Stalno delo dobi

en teracer in 2 samostojna betonska delavca. Batelino, Ljubljana, Slomškova 19.

Posredovalnica Ogrinc

Miklošičeva 28, telefon interurban 3109, rabi takoj natakarte (fice), snažilce priborja, restavracijske privatne kuharice, služkinje za sezono in stalno.

Krepkega vajenca

iz Ljubljane ali bližnje okolice sprejme proti plačilu Jakob Babnik, vodovodni instalater v Ljubljani, Škofja ulica 15.

Učenec

se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi, stanovanje, hrana, perilo v hiši. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 7897.

Kleparskega vajenca

sprejemem takoj. Hrana v hiši. Drugo po dogovoru. I. Pospisil, Zaloška cesta, Ljubljana.

Pošteno dekle

ki se razume pri kuhinji, se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Agilni agenti (-ce)

se iščejo za prodajo zelo dobro dobihih predmetov. Zaslugež 3 do 4000 Din mesečno. Dopolne z označbo točne adrese je poslati Banki »Agrarija«, Beograd, Obilježev venac št. 25.

Priden in krepak fant

ki ima veselje do mizarstva, se takoj sprejme. Biti mora poštenih staršev. Naslov pove župni urad Kranj.

Krojaški vajenec

in pomočnik se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Rešek Franc, Kamna gorica, p. št. Vid nad Ljubljano.

Išče se nakupovalca

oz. prejemalca lesa, ki bi bil razen mesečne plače tudi percentualno zainteresiran na poslovanju. Ponudbe staviti na Ljubljano, poštni predal 85.

Zanesljivi pletilji

izurjeni, dam stroj in delo na dom. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 7919.

Prodamo

Puhasto perje

kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, kemiška čistionna perja. Zagreb, Ilica 82.

Dva pletilna stroja

št. 8-70 in 8-36, v dobrem stanju, prodam zaradi selitve po nizki ceni. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 7512. »Pletilni stroj« št. 7512

Kandelabre

litoželezne, priprave za plinovo, karbidno, električno ali petrolejsko razsvetljavo, s steklenimi bločnicami itd., ugodno prodaja Hotel »Bellevue«, Ljubljana.

Trgovsko opravilo

elegantno, z vsem potrebnim inventarjem, izložbeno stojalo, ogledala, registrirano nacionalno blagajno, stekleno firmo, razne napise itd., itd., ugodno prodaja P. Šterk, Hotel Bellevue, Ljubljana.

Zapravljivček

z auto-streho poceni naprodaj. Naslov v upr. pod št. 7785.

Trgovska omara

s predalčki, skoraj nova, ceno naprodaj. Tavčar, mlekarna, Kongresni trg št. 15.

Pozor!

Bukova drva, parketni odpadki, mehki les, kolobarji, ogelje in premoč, po konkurenčnih cenah. — Oskrbite si pravočasno za zimo pri trdnici N. Rott, Sv. Petra 85, poleg gostilne »Jernej«.

1 stabilna

lokomobila

Wolf 1908, 28/35/44 PS, 12 atm., s predkurjavo, še v obratu, in 1 tračna žagla (Bandsäge) 90 cm na prodaj. Tehnični biro Inž. Schmidinger, Celje.

Pletilni stroj

Ure, zlatnino in srebrnino

kupite najboljše in najcenejše

pri stari, priznani tvrdki H. SUTNER, LJUBLJANA, Prešernova ulica 4 (poleg franciskanske cerkve) — Največja in najsolidnejša razpošiljalnica. Razpošilja v vse kraje tu- in inozemstva.

Zahtevajte brezplačni cenik
H. Suttner, Ljubljana 2

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici, znamk IKO, OMIKO, AXO.

China srebrno jedilno orodje s 50 letno pismeno tovarniško garancijo.

»Java« pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna. — Zahtevajte jo pri vseh trgovcih! — Razpošiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg za 70 Din, če se denar naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu zavoju »Java« pšenične kave je kot darilo pridelana lepa skodelica za kavo. — Kdor pošlje 2 Din v znamkah, dobi vzorec 100 gr »Java« pšenične kave poštine prosto. — Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika. — Prizna kafe »Java« k. d., Beograd, Lomina ulica 11/a.

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov, solnčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

Odvada alkoholizma

Zadovoljnost v zakonu.

Iz vsega srca se Vam zahvaljujem za sijajni uspeh Vašega preparata »Aroko I«, s katerim sem na popolnoma mil in prijeten način, da moj bolnik tega niti opazil ni, ozdravila strastnega alkoholika, ki je mučil mene in mojo družino že dolgo let s svojo slabo navado. Preparate sem mu dajala skrivaj v jedi in pijači in uspeh se je pokazal z vso gotovostjo v času, ki je po Vaši napovedi za to potreben, namreč v treh tednih.

Rešili ste človeka gotovega propada in napravili s tem najin zakon zopet srečen in zadovoljen, kot je bil prej. Iz hvaležnosti Vam dovoljujem, da priobčite moje pismo v časopisih, če bi se pa kdo zanimal za moje ime, mu smete na zahtevo sporočiti moj naslov.

Še enkrat moja in mojih otrok srčna hvala!
Z velespoštovanjem: S.

Take in podobne zahvale prihajajo vsak dan tvrdki

Arome Company,

Zagreb, Jelačićev trg br. 20

za njeno sredstvo »Aroko I«, s katerim je mogoče na popolnoma nenevaren način odvaditi alkoholike vseh starosti in jakosti v razmeroma kratkem času alkoholizma. Ozdravljeni alkoholik pa se ne bo nikdar več udal alkoholu. Obrnite se še danes s pismom na našo tvrdko, ki Vam zastoni in franko v dobro zaprtem in diskretnem ovoju, brez napisa na zunanji strani in na vsak naročeni naslov pošlje tiskovine, cenik in vzorce, in sicer brez obveznosti z Vaše strani za nakup. Tisočere družine so obvarovale svoj ugled obstoj in napredek s pomočjo sredstva »Aroko I«. Če imate torej alkoholika v hiši, pomeni naše sredstvo tudi Vam gotovo zmagao nad zlom, zaradi katerega Vam preti velika nevarnost.

„LUNA“ eksportna hiša

MARIBOR - Aleksandrova 19
dobroznana, najboljša in najcenejša tvrdka za nakup galanterije, pletenine, kratkega blaga ter igrač na drobno in na debelo.

Pravkar dospela **izgotovljenih oblek** po zelo ugodni veliki zaloga **in njih cenah!**

že za 320 Din kupite lepe suknene moške obleke — in **že za 135 Din** deške suknene obleke.

Istotam se dobe pristna angleška in češka sukna in mnogo drugih predmetov po najnižjih cenah. — Vjudno se priporoča

Ivan Maštnak, Celje. Kralja Petra c. 15

ZA VESE

A. & E. SKABERNE

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN VEČBARVNE FOTOTIPIJE, ENOBARVNE, VEČBARVNE AUTOTIPIJE, KOMBINIRANE KLIŠEJE ZA NAVADEN IN NAJFINEŠI PAPIR KLIŠEJE PO PERORISIH, SLIKAH IN RISBAH, RO-KOPISIH IN FOTOGRAFIJAH ZA RAZGLEDNICE, REKLAM. SLIKE, VINJETE

Kupujem stalno
kostanjev taninski les in
smrekovo škorj

v rolah po najugodnejših cenah.

ERNEST MARINC, CELJE, telefon 136.

Sadje in zelenjad

vsake vrste vkuhavajte samo v originalnih **Weckovih** pripravah za vkuhanje. Zahtevajte samo **Weck** a pri vseh trgovcih. Tovarniška zaloga **FRUCTUS, LJUBLJANA** Krekov trg 10. Zastopstvo v Mariboru: Carl Lotz in Pinter & Lenard; Celje: Josip Jagodič.

Državna bolnica za duševne bolezni I. vrste v Kovinu (Banat) potrebuje za svoje posestvo (50 oralov)

oskrbnika

izurjenega v poljedelstvu, absolventa kake nižje ali srednje kmetijske šole. Razumeti se mora dobro v vrtnarstvu, s krajšo ali daljšo prakso. Treba je, da je samec, 18 do 30 let. Hrana in stanovanje je brezplačno. Plača po dogovoru. Nastopiti mora takoj. Prošnje (ponudbe) kolkovane s 5 dinarskim kolkom, natančnimi podatki o izobrazbi, dosedanjem službovanju in zahtevo plače poslati na ravnateljstvo gornje bolnice. Priložiti sprichevala o službovanju in obnašanju ter najnovejšo sliko.

Najvarneje in najbolje naložite denar pri

Ljudski posojilnici v Celju

Registrovani zadrugi z neomejeno zavezo v Celju, — v lastni hiši, Cankarjeva ulica 4 (poleg davkarje)

Stanje hranilnih vlog nad Din 70.000.000.— Obrestna mera najugodnejša. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov posestnikov z vsem svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Posojilnica je kot kmetška zadruha prosta rentnega davka

Šoferska šola

oblastveno koncesijonirana L. Gabersčik, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova c. št. 52. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov. Prihodnji redni tečaj prične 1. avgusta. Podučujem tudi privatno.

Trimesečni tečaj strojnega pletenja

se prične 30. julija in traja do 22. septembra. Poučevalo se bo strogo strokovno do popolne izdelave po krajih prav vseh v to obrt spadajočih del. Ker je zadnji tečaj ter neposredno pred sezijo — izrabite to ugodno priliko, posebno pri skrajnem znižanju honorarja. Prijave sprejema do 8. avgusta Učilišče Ev. G. Bonač, Streliška 24, Ljubljana

„FAMA“-kamenoleseni pod

Polaga najceneje Keramična zadruga v Ljubljani, Tesarska ulica 3.

KUPON
ZA UGANKE
v
ILUSTIRANEM
SLOVENCU

Št. 27

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema vloge | Daje posojila | Izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle

Obrestuje vloge po najvišji obrestni meri ter ne odteguje vlagateljem rentnega davka

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D.

v Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

Brzojavni naslov: Gospobanka

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. — Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo srečk Državne razredne loterije.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 360.000.000.—

Podružnice:

Bled, Celje, Diakovo, Kočevje, Kranj, Maribor, Novi Sad, Sombor, Split, Sibenik.

Telefon št. 2057, 2470 in 2979

Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod ugodnimi pogoji.